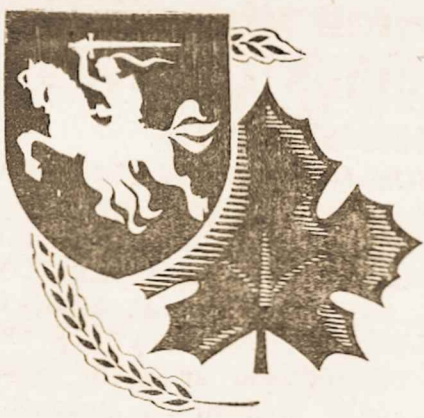

Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada

Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa

ADRESAS:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 7 (305) KAINA 10 ct.

MONTREAL, 1953 m. VASARIO-FEBRUARY 18 d.

PRICE 10 ct. XIII METAI

VASARIO 16 D. AKTO signatarų žodis

J. Kaminskas:

BŪKIME PASIRUOŠĘ

Šiais metais Vasario 16-osios aktą minime ypatingu momentu. Neatsitiktina, kad prezidento rinkimus Jungtinėse Amerikos Valstybėse laimėjo Eisenhoweris. Amerikos tauta, gal istorinio momento liepimą paveikta, perdavė krašto valdymą vyriausybei, iš kurios laukia aiškių sprendimų ir ryžtingos veiklos. Kas ir Amerikai, šiandien vadovaujantys laisvajam pasauliui, yra svarbiausia, tai „su tvarkyti“ pasaulį sutvarkant Kremlių. Didžiojo Amerikos biznio interesai čia visiškai sutampa su kilniais žmonijos siekimais, ir tas laiduoja Amerikos politikos ryžtumą. Pirmieji naujosios vyriausybės pasisakymai ir jos pasirodymai duoda ir mums pagrindą tikėti, kad ikišiolinė „defenzyvos“ politika pakeis energingų veiksmų žygius. Stovime įvykių posūkyje.

Rytų ir Vakarų santykių sprendimu bus sprendžiamas ir Lietuvos likimas. Laukiami paspartinti įvykiai stato ir prieš mus naujus uždavinius. Ne tiek naujus, kiek mums primena mūsų pagrindinį — sustiprinti, kiek tik mes galime, mūsų pastangas Lietuvai laisvinti. Dėl to ir Vasario 16-osios minėjimas turi mums būti ne tautinio parodo šventė, bet trimito garsas, šaukiąs pasiruošti.

M. Biržiška.

Keletas klausimų Vasario 16-osios proga. Vykdomosios Tarybos Informacijos Tarybos kviečiamas kaip Vasario 16 d. Akto signataras šiemetinės tos šventės proga pareikšti per Eltą savo mintis ir samprotavimus lietuvių visuomenės ir lietuvių tautos atstovų, kurie saugo Japonijos teritoriją, apsaugę du sovietų lėktuvus virš Japonijos.

Matyti tuo tikslu Rusija iš Kurilų salų pastiprino sekimą, nes ir Japonijos teritorijos sritis siūnčia savo lėktuvus. Dėl to šiomis dienomis JAV lėktuvai, kurie saugo Japonijos teritoriją, apsaugę du sovietų lėktuvus virš Japonijos.

Korejoje tebevyksta kovos. — Pasaulinės dižinio čiuožimo tarptautinės lenktynės ant ledo šiomet laimėjo vyras ir moteris abu amerikoniai.

J. E. KARDINOLAS LEGER
Montrealio bendruomenės delegacija, ryšius su Lietuvos valstybine švente, priėmė specialioje audiencijoje ir su ja nusifotografavo. Kardinalo nuotrauka su pirmininku inž. L. Balsiu buvo įdėta didžiausian Montrealio anglų laikraštį „The Montreal Star“. Kardinalas lietuviams patarė nenustoti vilčių, nes Lietuva anksčiau ar vėliau, bet atgaus laisvę ir nepriklausomybę. Ta proga laikraštis įdėjo ir straipsnelį apie Lietuvą.

L. L. KOMITETO* PIRMININKAS P. V. SIDZIKAUSKAS
dėliai įvykstančių J. T. posėdžių ir rengimosi eiti delegacijai pas J. A. V. Prezidentą, praneša labai apgailestaudamas, kad yra priverstas, savo pasižadėjimą atvykti pas Kanados lietuvius, pakeisti. Jis žada atvykti vasaros metu.

Karšto valdyba prašo L. L. K-tą deleguoti kitą kurį jo narį, kuris apsilankytų numatytoje vietovėje ir padarytų politinius pranešimus.

Lietuvos Tarybos nariai 1918 m. vasario 16 dieną Vilniuje pasirašę Lietuvos valstybės nepriklausomybės atkūrimo aktą (sėdi iš kairės dešinėn): J. Vileišis, dr. J. Šaulys, kun. J. S. taugaitis, S. Narutavičius, dr. J. Basanavičius, A. Smetona, kun. K. Šaulys, inž. S. Kairys, S. Smilgevičius (sto vi), K. Bizauskas, J. Vailokaitis, D. Malinauskas, kun. V. Miškonas, Mykolas Biržiška, kunigas A. Petrusis, S. Banaitis, P. Klimas, A. Stulginskis, J. Šernas, P. Dovydas.

Visi šie Lietuvos žmonės, pildydami tautos valią, paskelbė šį aktą, kuriuo buvo atkurta lietuvių tautos laisvė ir Lietuvos valstybės nepriklausomybė, kurią 1795 metais imperialistiniai kaimynai — Rusija ir Vokietija — buvo nutraukę.

Per 123 metus lietuvių tauta, imperialistų pasmerkta mirčiai ir sunaikinimui, atsigavo, sustiprėjo, įgavo naujų jėgų, išugdė energiją ir ryžtą, ir kėlėsi savarankiškam tautiniam ir valstybiniam gyvenimui, kurį

tie patys imperialistai — Rusija ir Vokietija — 1939 metų slaptomis sutartimis sutarė nutraukti — vėl Lietuvai pasidalyti ir lietuvių tautą sunaikinti. 1940 metais jie atliko tą būdę lišką darbą ir pačiui okupavo, grobė, naikino, kankino.

Bet gajį tauta per šiuos 13 metų įrodė, kad ji nebus vergė bet kokių imperialistų — ji kovoją ir iškovojo sau laisvę ir valstybinį savarankiškumą. Lietuvis niekam nevergaus! Tamsios dienos praeis, „jau laivosi orai aptemę“, lietuvių

tauta bus laisva tarp laisvų tautų ir mokės statyti savarankišką gyvenimą. Nėra nei mažiausios abejonės, kad imperialistai ilgai viešpataus! Laisvės diena brėkšta dideliu greitumu. Nors kova gali būti ir sunki, bet laimėjimas tikrai laisvojo, demokratinio, pasaulio, bus iškovotas. Tikrai „Tegul tavo vaikai eina vien takais dorybės, tegul dirba Tavo naudai ir žmonių gerbėms!“ Tikrai lietuvių tauta bus laisva ir Lietuvos valstybės bus savarankiška!

LIETUVA BUS LAISVA IR NEPRIKLAUSOMA!

SAKO AMERIKOS JUNGTINIŲ VALSTYBIŲ SENATORIAI IR KITI VALSTYBININKAI. DAUGELIO AMERIKOS DIDŽIŲJŲ MIESTŲ IR VALSTYBIŲ VIRŠININ KAI VASARIO 16 DIENĄ PASKELBĖ LIETUVOS DIENĄ. PARUOSTA DELEGACIJA PAS JAV PREZIDENTĄ D. EISENHOWERĮ IR Į VALSTYBĖS DEPARTAMENTĄ.

Šiomet mes, lietuviai, galime daugiau ir nuosirdžiau pasidžiaugti susilaukę valstybinės Lietuvos šventės — Vasario šešioliktosios, nes

ŽMONIJOS NUOTAIKOS PERSILAUŽĖ LIETUVOS IR KITŲ IMPERIALIZMO PAVERGTŲ TAUTŲ NAUDAI.

Daugelis Jungtinių Amerikos Valstybių vyrų, — senatorių, valstybininkų, kultūrininkų, visuomenininkų, — lietuvių tautai yra pareiškę atvirą užuojautą ir dėl Lietuvos okupacijos — atvirą pasipiktinimą.

Daugelis oficialių Amerikos asmenų yra atvirai ir tvirtai pareiškę, kad

AMERIKA NENURIMS LIGI IMPERIALISTŲ PAVERGTA LIETUVA NEATGAUS LAISVĘ IR SAVARANKIŠKUMĄ.

Tai, žinoma, liečia ne vieną Lietuvą, bet ir kitas sovietinio arba kitokio imperializmo, pavergtas tautas. Bet tame ir glūdi visų pavergtų tautų išsivadavimo viltys ir visiškai rimtos galimybės.

Lemtingoji kova neišvengiama. Neišvengiama ir tos kovos pasekmės. O jos negali būti kitokios, kaip laisvės laimėjimas, kuris yra susietas tikrai su demokratijos laimėjimu.

Ne tik Jungtinės Amerikos Valstybės, kurios dabar turi pasaulinės politikos vairs, bet ir visos kitos valstybės, kurios gerbia laisvę ir tautų apsi sprendimo teises, stoja į atvirą pasisakymą prieš pavergtą.

AMERIKOS BALSAS VASARIO 16 PERDAVĖ LIETUVAI SVEIKINIMUS IR TIKĖJIMĄ, KAD JI BUS LAISVA.

Ne tik VLIKo ir jo Vykdomosios Tarybos, LLK, Lietuvos ministeris Amerikai, bet

ir Amerikos senatorių, Kongreso, kuriame specialiai kalbėta apie Lietuvą, JAV spaudos su didžiausiu pasaulio laikraščiu „New York Times“ prišakyje, kuris tai dienai pašventė savo vedamąjį, tautų laisvės draugų ir tt.

Yra žinių, kad didelę Lietuvos laisvinimo delegaciją priims naujasis prezidentas gen. Eisenhoweris, kurio atėjimas į valdžią reiškia didelį persilaužimą Amerikos politikoje, mūsų prasme gerojo pusėn, ir JAV Valstybės Departamentas. Galimas dalykas, kad kai šis NL Nr. bus gautas, jau delegacija bus priimta.

New Yorke lietuvių šventėje adalyvavęs JAV atstovas pareiškė, kad Eisenhoweriui laimėjus rinkimus, Lietuvos byla žymiai pasistūmė pirmyn.

PRIEŠ SOVIETINĮ IMPERIALIZMĄ, KURIS LIGIOL GROBIA ŠALĮ PO ŠALIES, KYLA VIŠA AUDRA.

Paskutiniu metu prieš Maskvos aklplėšiskumą ir bjaurų jo smurtą sukilo ir Izraelio valstybė. „Biblijos kovotojams“ imetus į Sovietų atstovybės rūmus bombą, Rusija nutraukė su Izraeliu diplomatinis santykius. Laukdami kitų represijų, „Biblijos kovotojai“ paskelbė išpėjimą, kad jeigu sovietai nužudysią bent vieną žydą, tai už kiekvieną galvą bus nudėti du Sovietų diplomatai bet kuriame krašte.

Tuo tarpu Maskva nesiliauja naudoti naujas ir naujas per sekiojimo ir spaudimo priemones.

MASKVOJE ISLEISTAS DEKRETAS, KAD KUNIGUS TURI PATVIRTINTI VALDŽIOS ISTAIGOS, O VALSČIUOSE VIRŠAIČIAI.

Akivaizdoje didelių irvis didejančių persekiojimų iš už ge-

ležinės užuodangos pasipylė naujos pabėgėlių bangos. Paskuti nėmis dienomis į vakarus perbėgo 9.000 jaunuolių 15 — 18 metų. Nuo Naujų metų į vakarinį Berlyną perbėgo apie 150.000 vokiečių. Kasdien iš Berlyno aerodromo pakyla 25 lėktuvai, kurie pabėgėlius gabeną į vakarinę Vokietiją. Susidarę čia sunkumų ir su butais ir su maistu. Amerika todėl skubos keliu paskyrė pabėgėliams šelpti 3 milijonus dolerių.

YRA GERŲ TARPTAUTINIŲ REIŠKINIŲ.

D. Britanija susitarė su Egiptu dėl Sudano ateities. Su danas sutarta laikyti besivaldančių autonomiškai. Po trejų metų bus plebiscitas, kuris nustatys, ar Sudanas pasiliks savarankiška valstybe, ar jis pasiliks ryšius su Egiptu ar D. Britanija. Tai pareis nuo sudaniečių valios.

LONDONE PRANCŪZIJOS VALDŽIA SUSITARĖ SU ANGLIJOS DĖL BENDROS EUROPOS GYNYBOS,

kurią tiksliai sudaroma Europos kariuomenė. Visiems aišku, kad lemiamieji įvykiai artinasi ir kad jiems reikia visiškai rimtai pasiruošti.

Tuo pačiu tikslu Balkanų valstybės — Jugoslavija, Turkija ir Graikija — labai stipriai ruošia

KARINĘ BALKANŲ VALSTYBIŲ SAJUNGĄ GINTIS NUO SOVIETŲ UŽPUOLIMO.

Derybos vyksta labai intensyviai ir jau baigiamos. Derybų pabaigai Tito vyksta į Ankarą, kur bus Turkijos prezidento svečiu.

Susiformavus naujai Amerikos vyriausybei ir jau paaiškėjus jos darbo kryptims,

VASARIO 24 DIENĄ ATNAUJINAMI JUNGTIJ

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEMlock 7920.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje	\$ 5.00	Canada	\$ 5.00
Amerika ir P. Amerika \$ 5.50		America & S. Amerika \$ 5.50	
Visur kitur	\$ 6.00	Other Countries	\$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15	Pajieškojimų kaina ..	\$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

VASARIO 35-AI 16-JAI

SESĖS IR BROLIAI LIETUVIAI

Didi ir reikšminga yra mūsų tautos gyvenime Vasario 16-tą. Tą dieną prieš 35 metus Valstybės Taryba, išreikšdama visos mūsų tautos giliausius troškimus, paskelbė Laisvos Nepriklausomos Lietuvos Valstybės atkūrimą.

Minėdami šią kiekvieno lietuvių širdžiai brangią dieną, mes, deja, negalime švęsti mūsų tautos šventės savojoje Tėvynėje, džiaugtis atgauta laisve, gėrėtis pasiekta pažanga ir ryžtis naujiems žygiams ir laimėjimams.

Prieš mūsų valią išblaškyti po visus pasaulio kraštus, mes, tiktai dieną nejučiomis savo mintimis skriejame į Tėvų Žemę. Tačiau, kur anksčiau buvom prātę minėti tautos iškilmes, — tuščios ir išniekintos visiemis mums brangios vietovės.

Ten ne mūsų vėliavos plevėsuoja, o priešo raudonosios kabo, tartum būtų pašauktos savo spalva liudyti, kiek čia lieja si nekalto geriausio mūsų dukrų ir sūnų kraują. Ne Laisvės Varpas ten aidė, o tik žvanga naujos sunkios vergovės panti. Ne Lietuvos himno žodžiai su džiaugsmu veržiasi iš tūkstančių krūtinų, o duslios raudos ir aimanos plinta iš skriaudžiamos šalies.

Priespaudos kūju ir giitinė pjautuvi paženklinas šiandieninis Lietuvos gyvenimas. Širdis kiekvienam mūsų sudreba, kas yra ištikė ir kas laukia mūsų artimųjų, likusių krašte.

Mes žinome, kas yra paskan dines ašarų klanuose mūsų Tėvynę ir į neišpasakytą vargą ištūmus visą šalį. Mes žinome, kad tik okupantų vergovė žlugus atsivers kelias į laisvą gyvenimą. Nejučiomis šimtais ir tūkstančiais lūpų imame kartoti Tėvų Žemės išlaisvinimo priesaiką. Šią visiemis mums brangią dieną minėdami, mes ryžtamės burti visas jėgas Tėvynę išlaisvinti, o ypač diegti Tėvynės meilę priaugančioms

kartoms auginant jų pasiryžimą, kad ir savo gyvybės nebūtų pasigailę, jeigu Tėvynės išvadavimas to pareikalautų.

Žinokime, kad ne tik mūsų laisvinimo veiksniai, bet kiekvienas iš mūsų esame išlaisvini mo kovos dalyviai. Kiekviena me krašte, kad ir kur bebūtume atsidūrę, turim plačią darbo dirvą ir didelę atsakomybę už Lietuvos likimą. Kiekvieno mūsų uždavinys laimėti to krašto viešąją opinią, politinę vadovybę, spaudą Lietuvos išlaisvinimo reikalui.

Pirmiesiems emigraciniais vargams einant į galą, mūsų tautinės Bendruomenės yra tie šaltiniai, kurie yra pašaukti gauti Tėvynės meilės ir skeisti lietuviškosios šilumos svetur atsidūrus. Spieskimės tad visi apie juos, stiprinkime, kad mūsų Bendruomenės išsaugotų lietuvių dvasią ir nuolat gautų mūsų pasiryžimus.

Vardan Lietuvos lietuvių lietuvių ryškios matyti savo brolių, bendros kovos dalyvių. Visur, ir privačiuose, ir viešuosiuose santykiuose, įsikiškime, kas mus jungia, ir venkime viso, kas mus skiria.

Mes žinome, kad mūsų broliai Tėvynėje visos savo viltys yra sudėję ir mus. Jų rankos ir kojos yra sukaustytos, o lūpos surakintos.

Daugiau negu kada nors, Jungtinėms Amerikos Valstybėms vadovaujant, ryškėja tvirtas laisvojo pasaulio pasiryžimas baigti su visomis nuolaidomis bolševikams ir suduoti mirtinį smūgį Maskvos imperialistinėms užmačioms. Su mumis yra visos laisvosios pasaulio. Kad Lietuvos išlaisvinimo valanda priartėtų — ryžkimės, vienykimės, stiprinkime savo veiklą ir laimėkime.

Vardan tos Lietuvos Vienybė težydi.

M. Krupavičius, VLIKo Pirmininkas

K. Žalkauskas, Vykd. Tarybos Pirmininkas.

ARKIVYSKUPAS J. SKVIRECKAS

Vasario šešioliktoji.

Štai jau 35 kartą ateina Vasario 16-ji — Lietuvių Tautos šventė — Laisvės ir Nepriklausomybės šventė. Brangi tai die na mums visiems, ar tai likusiems kenčiančioje Tėvynėje, ar išsklaidytiems viso pasaulio kraštuose.

Su džiaugsmu ir gražiomis iškilėmis mes švėsdavome ją laisvėje paminėdami tuos, kurie daugiausia pasidaravo Lietuvos laisvei atgauti, lygiai kaip ir tuos didvyrius, kurie savo kraują ir gyvybę jai iškovojo paaugę.

Kiekvienoje Lietuvos šventovėje per iškilmingas pamaldas tą dieną mes dėkavojame Augščiausiajam už tą Laisvės malonę ir prašome palaimos ateičiai: „Salvam fac rempublicam nost ram Domine!“ Ir padėkos Te deum himnas skambėjo lyg laidas, kad Dievas mus nepalikis be globos. Kiekvienas lietuvis katalikas bent širdies gilumoje reiškė savo viltį: „Lavyje, Viešpatie, turėjau vilties; tene būsiu sugėdintas per amžius“.

Švęsti tą dieną mes švęsimė ir šiomet, kad ir liudėdami. Vos dvidešimtį metų pasidžiaugę laisvės ir nepriklausomybės pa laima, mes vėl patekome į pasaulio maišties verpetą. Gražiai suklestėjusi mūsų Tėvynė dabar karo audros sunaikinta. Tarptautinės teisės garantijos ir sutartys, kaip bereikšmiai po pieros lakštai, imperialistinių

kaimynų liko paniekintos ir su tremtos. Lietuvą vėl užplūdo agresyvaus, bedieviško komunizmo hordos, nešdamos visiemis ašaras, skurdą, persekiojimus ir kruviniausią terorą.

Rinkiniai Lietuvos sūnūs ir dukterys, kaip bėtiečiai baudžiauninkai ar vergai, tūkstančiais ir šimtais tūkstančių, ne žmoniškiausiu būdu išplėsti iš gimtosios žemės ir ištremti į begalines Sibiro ar kitų Sovietų valstybės pakraščius palybes, ar žuvo kelyje nuo bado ar troškulio.

Lygiai skaudus likimas ištiko ir likusius Lietuvoje. Žmogui įgimtą nuosavybės teisę brutališkai paniekinus, lietuviai neteko teisės į savo žemę, laisvę ir nuosavybę. Karo ugnies taip baisiai nuteriotą Lietuvą dar labiau sunaikino priverstinis ūkių nusavinimas ir valstybinio bei bendro ūkių (sovchozų) steigimas. Badas ir skurdas lanko Lietuvos žemę.

Begėdiškiausias melas, apgaulė, prievarta ir policinis režimas sukaustė lietuvių dvasią. Lietuva įjungta į europiečių ne pakenčiamą Rusijos sistemą. Lietuvos inteligentija, dvasiškai ir vadovaujantys asmenys, kurie nesukubio pabėgti į saugėsius Vakarus, tuoj pateko visi į kalėjimus kančioms, ir tor tūroms. Kultūrinės organizacijos ir įstaigos sunaikintos, spau

THE MONTREAL CITY AND DISTRICT SAVINGS BANK 1846 1952

one hundred and sixth annual report

GENERAL STATEMENT

DECEMBER 31st, 1952

To the Public:

Deposits bearing interest, including interest accrued to date	\$177,976,630.01
Deposits not bearing interest	2,032,691.64
Charity Donation Fund	180,000.00
Other Liabilities	26,383.66
	\$180,215,705.31

To the Shareholders:

Capital Stock	\$ 2,000,000.00
Reserve Fund	5,000,000.00
Balance of Profits carried forward	136,159.84
Dividends outstanding	244.90
Dividend payable January 2nd, 1953	90,000.00
	\$ 7,226,404.74
	\$187,442,110.05

assets

Cash on hand and in Chartered Banks	\$ 17,752,427.47
Dominion and Provincial Government Bonds, not exceeding market value	124,290,028.67
Canadian Municipal and School Corporation bonds and debentures, not exceeding market value	29,281,334.96
Other Bonds and Debentures, not exceeding market value	6,129,890.96
Sundry Securities, not exceeding market value	426,908.14
Call and Short Loans, secured by collateral	3,536,475.85
Other Short term Loans	195,667.36
Loans to Fabriques de Paroisses or to Religious Corporations	1,058,113.76
Loans secured by hypothec	2,727,135.84
Charity Donation Fund, invested in Dominion and Canadian Municipal Securities approved by the Dominion Government	180,000.00
Bank premises (Head Office and Branches)	\$ 1,750,000.00
Other Assets	114,127.04
	\$ 1,864,127.04
	\$187,442,110.05

On behalf of the Board,
GUY VANIER,
President.T. TAGGART SMYTH,
General Manager.

VASARIO 16 D. AKTO SIGNATARŲ ŽODIS

Atkelta iš 1 puslapio.

ta naudinga? O ir kiek esame informuojami apie politinę mas kelių išsiviję, pasireiškiančias joje srovės ir apetitus į kadais savo pavergtas tautas ir tautes (inorodcus), politinį jų veikimą prieinamų jiems JAV ir kitų šalių valdžios vyrų, šiųjų naudojimą jau tik ne mūsų ne kitų „savo“ tautų išlaisvinimo nuo maskoliškųjų pančių reikalui?

Be šių kelių klausimų laikraščio visuomenės informavimo reikalui, kurie, suprantama, toli gražu jo neišsėmia, štai dar keli palaidi klausimai, ne besusiję su spauda ir jos informaciniu darbu, tik iš šio „po pierinio“ darbo pereina į betarpiškus santykius su kitomis, ypač čia mums rūpinomis tautomis.

Tas gera, kad į Vasario 16 d. minėjimą paprastai kviečiame, bent JAV-se, dar vietinius valdžios ar visuomenės pareigūnus ar visokius politikus, kurie angliškai pasako ilgesnes ar trmpesnes prakalbas, bet ar patvariau tat naudojama Lietuvos vadavimo reikalui, ar už

mezgami patvaresni politiniai ryšiai, net ar bent pasirūpinama, kad šie prakalbininkai sugebėtų atskirti lietuvių nuo latvių arba nuo lenkų ir kitokių „slavų“? Tas gera, kad minėji man beveik visados kviečiami latvių ir estų atstovai, ir gražiai išklausome jų sveikinimo ir solidarumo su mumis pareiškimų, bet ar visados prisimename pakviesti taip pat gudų ir ukrainiečių atstovus, arba pakviesti leisti jiems viešai pratariti? Be labiau ar mažiau išlaikyto tarpusavio pabaltiečių vieni kitų tautinių švenčių lankymo, kiek vietoje palaikomi vienu su kitais nuolatiniai santykiai net tik vieniems iš kitų idėjinio, organizacinio ar šiaip tautinio atžvilgiu pasimokyti, pasistiprinti ar dar kaip pasinaudoti?

Tas gera, kad, turėdami viso kias visokias bendras tautines savo bendruomenės ar ganizacijas, buriames taip pat į am tikrus regioninius sambūrus — Vilniaus krašto ar Mažosios Lietuvos vyrų ir moterų — tu kraštų žmonių lietuvių kumui stiprinti ir politiniam, Nukelta į 9 psl.

da, mokyklos, seminarijos, vie nuolynai uždaryti ir visur įves ta materialistinio komunizmo doktrina. Lietuvių kalba nors oficialiai ir palikta, bet tik pa rodijai ir propagandai.

Dar skaudesnis smūgis ištiko giliai tikinčių lietuvių širdis. Jų brangiausias turtas, katalikų tikėjimas, paskelbtas tautos priešų ir rafinuočiausiomis priemonėmis puolamas, persekiojams ir varžomas. Religijos mokymas paskelbta nusikaltimu ir jų dvasios vadai bėtieisiais piliečiais. Vyskupai apkaltinti, suimti ar nukankinti kalėjimuose. Lietuvių šventovės, kurios nesunaikinta, apdėta didžiausiais mokesčiais, jų lankymas suvaržyta ir apsunkinta taip, kaip nebuvo daroma net senais barbarų laikais. Ir visa tai veid mainiškiausiai vadinama „tikėjimo laisve“.

Senesnieji, dar prisimeną to kius bausius senojo caro režimo laikus, negali nematyti, kokią baisią „pažangą“ padarė žmoni ja. Persekiojo mus ir kankino senieji rusai, skelbdami kovą lietuvių raštui bei tikėjimui, kaip teisingai sako dainius: „Anei rašto, anei druko mums turėt neduoda. Tegul, sako, bus Lietuva ir tamsi ir juoda“, bet tokio begėdiško cinizmo, to kio brutalumo istorija savo eigoje niekad nepažino.

Mieli broliai ir Seserys, mūsų tėvai ir seneliai bei prosena liai toje daugiau kaip šimto me

tų kovoje nenusiminė ir nepabūgo kančių ir vargo, silpni, be moksliai, bėtieisiai. Jie drąsiai žvelgė į ateitį ir tikėjo: „Kad tu, gude, nesulauktum, nebus, kaip tu nori, bus kaip Dievas duos, ne tavo priesakai nedori“.

Taip, bus, kaip Dievas duos! Mūsų tėvų ir senelių vienintelis ir galingiausias ginklas toje kovoje buvo tikėjimas ir ištikimybė savo šventajam tikėjimui ir katalikų Eklezijai. Jų krikščioniškosios dorybės, teisingumas, pasiaukojimas, ištiki mybė, drąsa ir meilė buvo tie šaltiniai, iš kurių jie ėmėsi sau jėgų toje nelygioje kovoje. Ir jie iškovoję Lietuvai laisvę ir nepriklausomybę.

Ar šiandien mums, švenčiant Laisvės šventę, dera nusiminti ir nustoti vilties? Ar bedieviš kasis komunizmas jau toks visagalis? Ar Dievo gailestingu mas ir malonė nebėra mums lai das ir pažadas naujos ateities? Ar mes nebeturime lygiai to paties ginklo, kaip ir mūsų tėvai?

Kas mūsų neigiamai ir nustotų pasitikėjimo Dievo gal ybe ir malone, tas yra nevertas tos laisvės, kuriai skambėjo Laisvės varpas. Nevertas tos laisvės tas, kurs išsizda savo tikėjimo ir nuklysta į šunke lius sekdamas įvairiausiais klai das, kuris ardo bendro darbo vienybę ir savo asmeniškų rei kalus stato augščiau už viską.

Brangūs broliai ir Seserys

Neužmirskime atnaujinti „Nepriklausomos Lietuvos“ prenumeratos

IR PARAGINKITE KITUS JĄ UŽSIPRENUMERUOTI.

TĄ GALIMA ATLIKTI PAPRASČIAUSIU BŪDU:

DĖKITE PINIGUS Į VOKĄ IR PAPRASTU LAIŠKU SIŪSKITE ADRESU: NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 7722 GEORGE STREET, VILLE LASALLE, MONTREAL, P. Q. Nebuvo atsitikimo, kad pinigai būtų žuvę. Kam patogiau, prašome siųsti ar banko čekiu ar pašto perlaida — Money Order'iu. Kam sunku prenumeratą apmokėti už visus metus, gali mokėti dalimis. Naujai atvykusieji laikraštį gauna bargin tol, kol prasikuria ir sugeba apsimokėti.

„NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS“ PADEKA

Čia patiekiamas visas sąrašas asmenų ir įstaigų, aukavusių spaudos baltaus loterijai ir reikiama nuosirdžiausia už aukas-fantus padėka. Aukavo:

1. Valykla „Victoria“, 2832 Allard, Ville Emard, per p. Matulaitį 4 dėžės visokių gėrimų ir per p. Kriauciūliū 5 dol.;
2. Dail. P. Tamošaitienė, Tau tinį kostiumą;
3. P. Matulaitienė, setą indų;
4. P. Bagdonas, rankų darbo odinį rankinuką;
5. B. Cousinou, gražų padėklą;
6. P. Jurėnienė iš Lachute, Camp. Malvina, dirbt. gėlė;
7. M. Leknickienė, papuošalų setą;
8. Dauderienė, rankų darbo staltiesę;
9. P. Vasiliauskienė, lėlę;
10. P. Dainienė, vyr. šaliką;
11. O. Voroninkaitienė, indų setą gėrimui;
12. P. Radzevičius, dėžę šokolado;
13. B. Katilius, flakoną kvėpalų;
14. I. Salala, vyno bonką;
15. P. Puniškienė, 3 tautines pagalvėles, 2 staltieses, taut. kaklaraštį ir tautinę lėlę, — viskas jos pačios rankų darbas;
16. M. Juškevičienė, vazą;
17. J. K., enciklopediją;
18. P. Kinderienė, 2 dolerius;
19. P. Gatautis, termometrą iš Kalifornijos;
20. P. Kvietkauskas, kostiumui medžiagą;
21. P. Petrauskaitė, avinėlių;
22. O. Pakšienė, vazą ir šokolado dėžę;
23. P. Girkienė, staltiesę;
24. K. Kiaušas, vyno bonką;
25. P. Kandžišauskas, vyno bn.;
26. P. Matulienė, padėklą su stiklinėmis ir šokolado dėžę;
27. Baldų krautuvė Ville Emard, stalinę lampą.
28. Vikt. Hardware, elektrinių kavos virduklį;
29. Kraut. Brullette, staliuką;
30. P. Baronas, stalo lempą;
31. P. Paunksnis, moterišką sky kostiumą;
32. J. Gražys, degtinės bonką;
33. J. Parojus, vyno bonką;
34. H. Šulmistratė, pagalvėlį;
35. L. Šulmistratė, 3 rankų darbo staltieses;
36. O. Salalytė, rankdarbį;
37. V. O., glėms vazą;
38. J. Astravas, alaus tuziną;
39. P. Juodkojienė, 3 papuoš.;
40. Verdūnytė, kompotui

41. P. Rutavičius, 5 dol.;

42. A. Norkeliūnas, 10 dol. apsidraudimo čekį;

43. P. Mačiukas, siuvimui ku poną 10 dol. vertės;

44. P. Kuprevičius, vyno bon.;

45. P. Girinienė, pagalvėlę;

46. Pp. Juodviršiai, šokolado dėžę;

47. P. Jakubka, 5 por. kojinių;

48. W. Kiškis, vyno bonką;

49. P. Jocienė, vyno bonką;

50. P. Sukys, 2 pok. cigarų;

51. Pp. Bernotas ir Mastavičius, alaus tuziną;

52. P. Mačionienė, 50 cigarečių;

53. J. Mačionis, alaus tuziną;

54. A. Matulis, 1/2 tuz. alaus;

55. P. Zukas, laikrodį;

56. P. Jodkus, alaus tuziną;

57. A. Gaurys, šokolado dėžę;

58. A. Avizienė, 5 dolerius;

59. P. Laurinaitis, dėžę biskv.;

60. K. Lukas, degtinės bonką;

61. P. Petronis, skol. dėžę;

62. P. Laurušonis, du kiniškus liktorius, stiklo putėją ir staltiesę;

63. P. Liaudinskienė, bonką „Martini“;

64. J. Skinkis, vyno bonką.

65. Arnold Aaron, alumin. padėklą;

66. P. Gurinskas, rankų darbo kojines;

67. J. Šimanavičius, vyno bn.;

68. P. Naginionis, „Tolimiej. kvadratai“;

69. Pp. Masevičiai, savo farmos kalakutą;

70. V. Janušauskas, sidabrinį dol.;

71. B. Stundžia, „Buriavimas ir Jūrininkystė“.

Viso fantų buvo 90, kas sudarė tikrai didelę įvairią ir turtingą loteriją. Todėl visiems aukojusiems loterijai daiktus didelės aciu. Taipgi didelė padėka loterijos tvarkytojams su p. B. Katiliu prysakyje — p. Voroninkaitienei, p. Paulauskiui ir p. Stankevičiui. Bilietų platinėjimas — M. Leknickienei, B. Meilutienei, P. Juškevičienei, p. Rupšienei, p. Dauderienei, p. Liaudinskienei, p. Pinkėvičiutei nuosirdus aciu. Bilietų kontrolės ir traukimo komisijai — V. Kačergui, p. Skinkui, A. Račinskui, J. Matulaičiui, p. Rupšienei ir p. Laimikiui, taip gi nuosirdus aciu. Žinoma, aciu svečiams, kad labai gražiai bilietus pirkę, dėl to ir loterija buvo labai sėkminga. Visiems, visiems aciu. NL.

Lietuviai! Vasario 16-ji šiandien mums primena mūsų pareigas ir mūsų uždavinius. Nenu siminkime ir nenuliškime! Juk ir šiandieną „Dievas mums tvirtovė ir stiprybė: jis pasirodė ištikimas mūsų padėjėjas varguose! Todėl mes nesibijome, kad ir žemė drebėtų ir kalnai griūtų į jūros vidurį“ (Ps 45; 2.3)

Susiburkime glaudžiai tikėjimo vienybėn, pamirškime visas partines nesantaikas, aukokime savo jėgas ir išteklius tai garbingai kovai už Tėvynę, už tėvų ir artimųjų ir už savo laisvę ir nepriklausomybę, o visagalis Dievas neapleis mūsų ir

„Neapleisk, Augščiausias, mūsų ir brangios Tėvynės, Maloningas ir galingas per visus gadyne!“ Juozapas Skvireckas, Kauno Arkivyskupas Metropolitais.

KLBENDRUOMENĖS REIKALAI

KLB KRAŠTO VALDYBOS ŽINIOS

Pakartojamas KLB Krašto Valdybos Biuro adresas: 235 Ossington Ave., Toronto, Ont., Canada.

Prašomos pranešti Kr. Valdybai savo adresus ir tų apylinkių valdybos, kurios apie su si organizavimą jau buvo pranešusios raštais, bet nepadavė adresų susirašinėjimo tikslams.

Vietose, kur yra nors višiai nedideli lietuvių skaičiai,

dabarties varguose. Juk jis ma to visas tas kančias mūsų Tėvynėje, jis girdi visas aimanas kalėjimuose ir prievartos dar bū lageriuose kenčiančių lietuvių, jis kenčia su kenčiančia Lietuva. Jis mato taip pat ir tremtinių vargus ir skurdą ir visas jų pastangas išlaikyti savo meilę Tėvynę ir tikėjimui. Jis lai mina visus geras sumanytus ir džiaugiasi ištikimybė. Jis tat išklausus gal ir greitai mūsų kraštų maldų:

„Neapleisk, Augščiausias, mūsų ir brangios Tėvynės, Maloningas ir galingas per visus gadyne!“

Juozapas Skvireckas, Kauno Arkivyskupas Metropolitais.

Prie Krašto Valdybos sudarytasis Centrinis Šalpos Komitetas pasipildė dviem narėm — p. Indreliene ir p. Anyšiene. Komiteto sudėtis yra ši: 1. L. Tamašauskas, 2. p. Šedreika, 3. Dr. Norvaišienė, 4. M. Yoku bynienė, 5. p. Barcevičius, 6. p. Gaputyte, 7. p. Anyšienė, 8. Indrelienė ir 9. Kun. Dr. J. Gu tauskas.

Kaip gyvena Vokietijos lietuviai

PASIKALBĖJIMAS SU VT PIRM.

PROF. K. ŽALKAUSKU

Eltos bendradarbis kreipėsi į grįžusį iš kelionės po Vokietiją Vykd. Tarybos pirmininką ir Lietuvos Išlaikymo Tarnybos valdytoją K. Žalkauską, kuris pasidalino savo kelionės įspūdžiais, nupasakodamas, kokiose sąlygose tenka dirbti ir gyventi daugeliui Vokietijoje likusių lietuvių.

— Kur kubove išvykęs ir kokiais reikalais? — Aplankiau Krašto Valdybą Hannoverje, o iš ten su Krašto Valdybos pirmininku inž. P. Zunde buvome nuvykę į Vasario 16 d. gimnaziją Diepholze, kitą dieną su Vokietijos Krašto Valdybos riu p. Venclausku aplankėme senelių prieglaudą Varelyje, taip pat lietuvių stovyklą Wehne.

— Kokie įspūdžiai? — Jie yra tiesiog jaudinaty, — sako VT pirmininkas K. Žalkauskas. — Reikia matyti, kaip žmonės Wehne stovykloje džiaugiasi, kai atvyksta kas jų aplankyti. Palaikyti kontaktą su mūsų žmonėmis, kurie metų metais gyvena barakuose, yra mūsų pareiga. Mes turime daryti visa, kiek tik sąlygos leidžia, jų būkle pagerinti.

Šiandien Wehne stovykla yra pati didžiausia Vokietijoje. Joje yra per 400 mūsų tautiečių. Visi gyvena barakuose. Nors barakai gražiai raudonai dažyti, bet viduje daug kur apirę, sukiužę. Žmonės taip gyvena jau metų metai, tegadami iš vokiečių tik nedidutę pašalpa, iš kurios tegalima vos iš misti. Darbų jokių nėra. Be to, kas baisiausia — tai, kad iš 400 jau 71 serga tbc. Nėra tinkamos nė klimatinės sąlygos. Tačiau, nepaisant visų nepalankių aplinkybių, sugyvena ma darniai, gražiai. Tenka tik stebėtis jų kantrumu ir optimizmu — žmonės tikisi grįšti į Lietuvą ir laukia dar čia, Vokietijoje, pagerėjant gyvenimo sąlygoms.

Lietuvių reikalus tvarko komitetas, kurio priešakyje stovi p. Gečas, bet ir jis nėra visai sveikas. Prie lietuvių susiorganizavimo yra daug prisidėjęs V. Narbutas. Labai gerą išpuį daro vargo mokykla, veda ma mokyti. Atienės. Krašto Val

dybos pastangomis mokyklė kasdien gauna pieno ir bandelių. Dvasiniais tikinčiųjų reikalais gražiai bendradarbiauja mi rūpinasi kat. kun. S. Kaudas ir evang. kun. Keleris. Būtu gera, kad po visą pasaulį išsklaidyti lietuviai, kurie gyvena geresnėse sąlygose, neužmirštų mūsų tautiečių, privertų palikti šioje ir kitose Vokietijos stovyklose, neužmirštų jų ne tik materialiai, bet ir moraliskai: aplankyti laisvais.

Vasario 16 d. gimnazija yra vienintelė lietuvių gimnazija Europoje. Todėl, savaime suprantama, — sako VT pirmininkas, — mes turim ją palaikyti visomis išgalėmis. Ten auga naujoji karta, kuri ne tik čia, tremtyje, bet ir grįžus Lietuvoje pavaduos senąją kartą. Iš tikrų mūsų jaunimas yra vertas kur kas didesnio dėmesio, negu kad jo rodoma ligi šiol. Mokiniai yra darbštūs, geri, bet sąlygos, kuriose jiems reikia mokyti, — labai sunkios. Patalpos reikalingos remonto, o ir tai patį būstą gali kurią nors dieną panaudoti kitiems tikslams — ir tada gimnazija atsidurs gatvėje. Mokinių šiuo metu su rengiamąja klase yra apie 150. Įvedama nauja klasė, 9-oji. Tad iš viso jų su rengia mąja bus 10. Tai yra vienintelė svetimtaučių gimnazija visoje Vokietijoje — nei lenkai, nei kuri kita tautybė tokios gimnazijos neturi. Gimnazija turi visas teises, kaip vokiečių gimnazijos. Gimnazija kiek sąlygos leidžia, pavyzdinčiai tvarko senas ir prityręs pedagogas, dir. A. Giedraitis.

Gimnazijos būstinė yra labai netinkamose klimatinėse sąlygose: vietovė žema, pelkynai, miglos, drėgna. Klimatinės sąlygos ateity atsilieps ir į mokinį sveikatą, todėl rūpinamasi pakeikti šį lietuvių būstinę, toliau į pietus, prie Reino. Reikia tikėtis, kad viso pasaulio lietuvių pažiūrės į šį reikalą kaip į savo garbės reikalą ir kiek galėdami jam padės. Iš tikro visi turime rūpintis sudaryti jiems geresnės darbo sąlygas.

Varelyje yra vokiečių išlaikoma seneliams užsieniečiams

prieglauda. Joje yra apie 800 senelių, iš jų apie 80 lietuvių. Būstai neblogini, atremontuoti dar IRO, tik žmonės smarkiai sugrūsti ir valgis nepakanamas. Šių senelių mūsų tautiečiai taip pat turėtų neužmiršti.

Gale tenka pažymėti, kad P. LB Vokietijos krašto valdyba su p. Pr. Zunde priešaky atsidedusi rūpinasi visais lietuvių reikalais. Jos pastangomis yra daug padaryta ir pašalinta daug negerovių.

DIEPHOLZO GIMNAZIJOS PAVYZDŽIU JIESKOMI RĖMĖJAI KITOMS VARGO MOKYKLOMS VOKIETIJOJE.

Vokietijoje veikia 12 Vargo Mokyklų su 213 mokinių. Ope retės choras Brooklyn globoja Augustdorfo mokyklą.

Per 3.500 lietuvių pastoviai auka remia Diepholzo gimnaziją. Veik visos tos aukos, pato gumo ir geresnės atsikaitomybės bei Amerikos lietuviams kredito gavimo dėliai, siunčiamos per Balfą. Tik keli, dar nepastebėję organizuoto darbo naudingumo būreliai, siunčia paramą betarpiu. Už betarpiu siunčiamas sumas Amerikos lietuvių iš valdžios kredito negauna. Tačiau tokių būrelių nedaug, kaip matos iš BALFo apyskaitų. Pav., vien sausio mėnesį per BALFą nusiūsta Diepholzo gimnazijai 2.390,61.

Atėjo tačiau laikas prisiminti ir kitas Vargo mokyklas, kurių šiandien Vokietijoje veikia 12 su 213 mokinių ir 13 mokytojų. Jų darbo sąlygos labai sunkios, vaikučiai stokoja maisto, mokslo priemonių ir t. t. Vargo mokyklos veikia: Augustorf, Augsburg, Dillingen, Geestacht - Spakenberg, Memmingen, Muenchen, Neustadt - Holstein, Pinneberg, Rensburg, Salzgritter - Lebernstedt, Seedorf ir Aehnen. Vairių darželių išliko tik Wehne. Iš tų mokyklų mokytojų ir tėvų patirta, kad Vargo mokyklos galėtų pakenčiamai laikytis, jei vienam vaikui būtų skirta apie 10 dol. paramos per mėnesį. Gaudami tokią paramą, tų mokyklų vaikučiai būtų apdaryti papildomu maistu mokslo priemonėmis, nuoma būtų sumokėta už mokyklos patalpą ir tt.

Tragingos dienos Vilniuje

VASARIO 16-SIOS PROGA

„Aš mirsiu, bet nepriesieksiu“. Tai žodžiai Vilniaus krašto lietuvių — patrito, J. S., iš tirti baisios tragedijos išvakarėse.

Kai lapkričio 23-ją mes laiko me didelio ryžto ir nuolatinio mūsų karinių pajėgų organizavimo pradžia, tai vasario 13-jį yra viena iš žiauriausiųjų Lietuvos K-nės išniekinimo ir pažeminimo diena.

Kai vagis išplėšia namus — mes pykštam ir šaukiame jam keršto, bet praėina kiek laiko ir mes vėl viską užmirštam.

Bet jei kas bando pažeisti mūsų sąžinę, mūsų gilius įsitikinimus, arba kėsina išplėšti iš mūsų tai, kas mums yra brangiausia, meilę savajam kraštui, — mes tuomet stojam piestu, mes šaukiame amžiais keršto sa vo neprieteliams.

1941 m. vasario mėn. 13-tos d. rytas, Vilniaus mieste buvo gan šaltokas, medžiai sustingę, apšerkšnįję, bet visiškai ramu — jokio vėjelio.

Tik tūkstančiai lietuvių karių, rikiavosi prievartos aktui su didžiausia audra krūtinėje ir keršto šauksmu niekadėjams.

Vasario 13-jį, yra jėga, didelio brutalumo ir teroro priemonėmis primestos mūsų kariuomenei, priešaiškos diena.

Jei iki 1941 m. pradžios, mūsų kariai į rusus žiūrėjo, kaip į pajaukos vertus objektus ir ne sivilė į rimtus ginčus su politikais ir rusų karininkais, tai pastariesiems pradėjus akciją už naują priešaišką, mūsų kariai

Jei 3.500 lietuvių pastoviai globoja Diepholzo gimnaziją, argi neatirsiti kiti 3.500 lietuvių, kurie šelptų kitas mokyklas?

BALFo vadovybė kviečia lietuvių visuomenę imti globoti Vargo mokyklos vaikučius.

Visas informacijas tuo reikalu teikia: United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. 105 Grand Street Brooklyn 11, N. Y.

tarpe kilo didelis pasipriešinimas.

Dalinių raud. kampeliuose, raudonųjų „vadų“ paveikslo buvo nudraskyti, kitiems akys išbadytos ir pan. Kareivinių sienos, arklidės ir kiti pastatai buvo aprašinėti mirtį skelbiančiais šūkišiais raud. okupantams. Nors dieną ir naktį visur buvo stropios sargybos, bet šlaitų augštuose medžiuose iš po nakties iškilo liet. trispalvės.

Polit. pamokų metu, politruka jokiū būdu negalėjo susikalbėti su mūsų kariais. Mūsų kariai statė įvairius klausimus ir įrodinėjo, kad jie jokiū būdu naujos priešaiškos negali priimti, nes jie jau kartą yra prisiekę savo Tėvynei.

Pradžioje politrukai bandė gražuojų įrodinėti naujos priešaiškos reikalingumą, bet pamatę, jog iš to nieko neišeis ir mūsų kurių neįtikins, griežtu tonu pradėjo šaukti, jog toks yra valdžios įsakymas ir kas to įsakymo nevykdys, bus patrauktas teisman, kaip laudies priešas.

Kas gi tuo laiku galėjo pagalvoti apie tas barbariškas žmonių kankinimo ir naikinimo priemones „laisvės šaly“?

Lietuvių karių pasipriešinimas rusų primetimui priešaiškos vyko visose igulose ir daliniuose. Bet ypac aštri kova vyko tarp politrukų ir lietuvių karių, kilusių iš Vilniaus krašto. Aišku savaime, jog Vilniaus krašto lietuviai patriotai, kurie dešimt mečius nešė imperialistinį lenkų vergijos jungą, kurie buvo mušami, kankinami už lietuvišką žodį, — jie žymiai jautriau reagavo ir į naujojo okupanto užmačias.

Vilnietis J. S. visuomet tiesiai ir drąsiai atkirsdavo politrukams: „Aš mirsiu, bet nepriesieksiu“. Išgirdę tokį drąsų atsakymą ir kiti kariai visu smarkumu protestavo ir šaukė prieš priešaiškos priėmimą.

Pradžioje, kad geriau susiorientavus esamoj padėty, buvo bandoma eil. J. S. atkalbėti nuo atsakymų, bet jis visuomet

atsakydavo: „nei mano tėvų, nei brolių nei maneš nepajėgė priversti ienka atsakyti lietuviškum, nepajėgs ir šitie drisčiai“.

Kad išvengus mūsų karių reakcijos, polit. komisariai pasistengė eil. J. S. perkelti į kitą dalinį, iš kur priešaiškos išvakarėse, t. y. vasario 12 d. vakare buvo išvežtas į NKVD kalėjimą. Tuo laiku buvo areštuota ir daugiau liet. karių, už panašų pasipriešinimą įvairiuose daliniuose. Ilgesnį laiką areštuoti liet. kariai buvo laikomi Vilniaus kalėjime, bet prieš karą pradžia, jiems buvo paskelbtas teisimo sprendimas — po 25 metus koncentracijos stovyklos ir visi išvežti į Rusijos gilumą.

Reikia pažymėti, jog tai buvo vienas iš pirmųjų didesnio masto liet. karių areštų.

1941 m. vasario 6 d. Vilniuje, buv. lenkų teatre buvo susirinkę Vilniaus igulos lietuviai kariai išklausti J. Paleckio ir gen. Vitkausko kalbų.

Kol kalbėtojai kalbėjo ekonomiais ir kit. klausimais, visi klausėsi ir buvo gan tylu, bet vos tik jiems užsiminus apie priešaišką, salėje gaudavosi toks užesys nuo batų čezėjimo, kosėjimo ir pašnibzdų, kad visiškai nieko negalima buvo girdėti ką jie sako. Tik oratoriams pakeitus kalbos temą, salė vėl apimdamavo.

Tas pasyvus liet. karių pasipriešinimas virto aktyviu, tų pat metų birželio 2 d. Atėjus reikiamam momentui, liet. kariai stojo į atsiskaitymo kovą.

1941 m. vasario 16-jį liet. kariai buvo darbo ir užsiėmimų diena. Tai buvo liūdesio diena visai mūsų tautai.

Dar ir šiais metais, tą taip brangiąją mums dieną, mes turime švesti tremty, o tėvynėje likę broliai ir sesės turi kentėti tą patį panieką ir nešti vergijos jungą.

Kai kiekviena diena vis daugiau teikia mums vilčių, kai iš svetimųjų burnos, kartais, išsprunka „aukso“ žodis mūsų adresu, ttuo labiau mes patys privalome burtis krūvon, dėti centą prie cento, gerą žodį prie žodžio, jog atėjus momentui ir vėl stotumėte į atsiskaitymo kovą.

Lai lydi mus pirmųjų savonorių, 1941 m. sukilėlių ir parNukelta į 8 pusl.

Kokiū būdu užblokuoti Rusija?

ŽYMUS BRITŲ MODER NIOS KARYBOS AUTORITETAS

„DEDA KORTASANT STALO“...

toks, kaip paskutinis — atitraukimas, po to išlaisvinimas ir galų gale besąlyginė kapitu liacija.

Kl.: Ar tai reiškia, kad Europos karinis įvertinimas yra beviltiškas?

Ats.: Visiškai ne. Apsiginklavimo tikslas yra priversti priešą derėtis mums priimtinomis — palankiomis sąlygomis. Yra parankūs būdai ir priemonės išugdyti ir pasiekti mums deryboms reikalingo stiprumo — jėgos. Štai, kad ir vokiečiai su ispanais, abeji galėtų būti priversti į vertingas mūsų pusęje jėgas.

Kl.: Ar galime pasitikėti apginkluotais vokiečiais?

Ats.: Kokia yra didesnė rizika: ar kad apginkluota Vokietija puls Vakarų bloką, ar kad Vakarai sukris po rusiškų batų dėl vokiečių vyrų — gyvosios jėgos trūkumo Europos armijoje? Toks galvojimas, kad Vokietija galimai turės pa jėgumo ir sugebės kariauti ir užimti didelę dalį pasaulio tik tai viena pati, yra nesąmonė. Jokia atskira valstybė neturi ateities perspektyvų, kad turėtų pakankamai išteklų viena vesti pasaulinį karą — netgi Jungtinės Amerikos Valstybės arba Rusija. Tai galėtų tiktai valstybių grupė. Rusijos atveju mes visuomet privalome skai tytis su jos satelitais.

Kl.: Ar tamsta lauki „šaudomojo“ karo Europoje galimoje numatyti ateityje?

Ats.: Ne. Dar Leninas gyvas būdamas buvo sugalvojęs, kad atidėti veiksmus ligi moralinis priešas kritimas ir susiskaldymas suteiks lengvą mirtino smūgio įvykdymą. Jo sistemoje psichologija labiau vertinama ir paėmė pirmenybę prieš kariuomenę (psichologinio karo pirmumas prieš karinį

nus veiksmus). Šiandien Rusijos karinių jėgų didinimas ir stiprinimas turi du tikslus: pirmiausia, paremti savo vedamą psichologinį karą teroro „užtveriamąja ugnimi“, pastovi — nuolatinė grėsmė visiems, kas priešinasi tam ir antra, apginti save pačią, jei jos psichologinė ofenzyva priverstų prie tikrojo karo.

Kl.: Tada išeitų, kad „šaltasis karas“ šiandien yra tikrasis karas. Kaip apie tai galvojate?

Ats.: Taip, šiandieninis „šaltasis karas“ yra III-čiasis pasaulinis karas. Šis karas yra užgaunantysis — pažeidžiantis ir labai smarkiai pozityvus ir gali būti laimėtas tiksliai lygiai tokiais pat pozityviais veiksmais. Imkime toki palyginimą: mes, kartais bandome sulaukyti malarijos ligą miegodami prisi denge tinkleliais, tačiau jei jus norit tikrai nugaleti ligą, tai jūs turite nukreipti savo priemones ir sunaikinti moskitų perėjimosi vietas. Marshall'io planas savo esmėje buvo tikrai defensyvinio pobūdžio (ginamasis). Šiaurės Atlanto Sąjunga (NATO) yra diplomatinis priešingos pusės judesys — ata veiksmis. Dabar yra reikalinga pozityvi, psichologinė kontraofenzyva.

Kl.: Kas dabar laimi „šaltąjį karą“?

Ats.: Rusija. Po II-rojo pasaulinio karo ji „nuvertė didelės riekės“ pridėdamas svetimos teritorijos be tiesiogio rusų įstojimo į karą — kariavimą. Dabar Rusija yra pririšusi didelės sąjungininkų pajėgas Korejoje su satelitais.

Kl.: Ką tamsta geriausia rekomenduotum sąjungininkams „šaltąjį karą“?

Ats.: Viduje Rusijos yra didžiuliai plotai nepatenkintųjų.

Dideli galingi maištai vyksta vi suose satelitin. Rusijos kraštuose ir Ukrainoje. Mūsų pirmas reikalas — būtinybė yra daugiau ir geresnės informacijos. Tuo pačiu laiku mes turėtume paskelbti jaudinantį ir sujudinantį Vakarų „čarterį“ su psichologiniu atsiuikimu iš seno komunistų manifesto. Tada mes galėtume pradėti darbą. Būtų klaidinga ir nelaimė bandyti pradėti priešaiškinę perankstyvą revoliuciją. Tačiau mes galime duoti nepatenkintiems komunistams vergams tikrą laisvės ir išvadavimo vilčių. Jūs galite tiksliai patirti ir sužinoti, kokios yra labiausiai naudingos vietinės išvadros ir daugybė pavienių asmenų kuone pasiūvestų mūsų laisvės idėjomis. Visą laiką galėtų būti pilnai panaudojamos specialios radijo transliacijos ir atitinkama spauda, pavyzdžiui, net kad ir paprasčiausios brošūrėlės ir pamfletai.

Kl.: Ką galvojate apie atomines bombas ir ginklus?

Ats.: Daugybė atominių bombų ir ginklų vakariečių rankose, žinoma, kad sulauko ir atbaido Rusiją. Tačiau atominės bombos panaudojimas, pavyzdžiui, kad ir Korejoje būtų kvaila. Dabar mes privalome apsiausti atominių ginklų laikymo vietas didžiausiu pastalptin gumu, kad laikyti nepažįstama — nežinomą baimę ir terorą virš priešų galvos. Neleiskime priešui prisitaikyti ir pasiruošti atominio karo baismumas.

Kl.: Jeigu kada nors ateityje visuotinas pasaulinis „šaudomasis“ karas atsitiktų, ar būtų panaudotos atominės bombos.

Ats.: Aš taip galvoju. Karą išlošiantįjį pusę po to, žinoma, laimėtų pasauliui tiksliai dykumą tačiau viešoji nuomonė visur reikalauja šito.

Kl.: Ar tamsta sakytum, kad

Jungtinės Amerikos Valstybės per daug kreipia dėmesio ir per daug spaudžia ginklų srityje?

Ats.: Ne. Aš galvoju, kad Amerika privalo apsiginkluoti plačiu mastu. Toks didelis apsiginklavimas yra mums reikalingas, kad mes galėtume būti daugiau drąsesni mūsų psichologinėje kontraofenzyvoje (priešpuolyje). Mano tikrasis rūpestis yra tai, kad Jungtinės Amerikos Valstybės gali paskęsti ar pargriuti milžiniškose ginklų atsargose (sandėliuose), jeigu nemokės pakankamai energingai veikti nervų kare. Visa tai yra lygsvaros (balanso) reikalas, kas nervų kare turi pirmenybę.

Kl.: Kaip tamsta įvertini padėtį (situaciją) Korejoje?

Ats.: Karo paliaubų derybos galėjo būti buvę efektyvios ir būtų buvę pasiekta atitinkamų rezultatų, jeigu amerikoni — derybininkai būtų apriboję laiką — nustatę laiko ribą komunistams ir būtų privertę juos pasakyti „taip“, arba „ne“. Tačiau amerikoni gaisno laiką, delsė ir tuomi tik pablogino visą reikalą. Atvirai kalbant, ne atrodė, kad jie žinotų, koki jų politiniai tikslai ir siekimai turėtų būti. Amerikonai ir likusieji kiti iš Jungtinių Tautų (U. N. O.) neatrodė, kad jie su prsatų, kaip reikia derybas su Oriento žmonėmis vesti. Aš galvoju, kad Kinijos raudonieji nėra patenkinti, kad jie yra taip trumpai pririšti rusiškoms prijuostės šniūrais, ir ekonominė padėtis Kinijoje yra nepaprastai bloga, tačiau visuomet reikia prisiminti, kad Oriento žmonės turi begalinę kantrybę: jie galvoja apie amžinybę tuo laiku, kada mes galvojame apie šios dienos pietus. Ginčytis su Oriento žmonėmis yra tas pats, kaip paklysti „nirvanoje“.

Sekantieji klausimai ir atsakymai yra paimti iš U. S. News & World Report korespondento ir atsargos generolo majoro J. F. C. Fuller pasikalbėjimo. Generolas majoras J. F. C. Fuller yra pasaulinio masto karinis komentatorius ir daugiau kaip 30 karinėmis temomis knygy autorius. Jis buvo vyriausias generalinio štabo karininkas britų tankų korpuse 1917 mt. ir jam didele dalimi priskiriamai nuopelnai už tankų, kaip naujos ginklų rūšies pasisekimus I-mame pasauliniame kare. Dviejų pasaulinių karų tarpe — taikos laikotarpyje — generolas Fuller buvo energingas, toli numatęs — iš anksto nuspėjęs ir atviras — neša liškas britų ginkluotojų jėgų kritikas. Ir buvusioji Lietuvos kariuomenės karininkija dar Ka ro Mokyklų būdavo supažindinama su kai kuriomis generolo Fullerio teorijomis — taip vadinamu „fulerizmu“...

Klausimas: Kokia yra tamstos generole Fuller nuomonė apie dabartinę Europos armiją?

Atsakymas: Tokia, kaip ji dabar yra Europos Armija (čia gen. Fuller beabejo, turi galvoje NATO priklausančių valstybių ginkluotas jėgas) yra apgailėtina netikra — nereali. Jeigu Rusija dabar pasijudintų į priekį, tai jai nebūtų jokių kliūčių užimti visą Vakarų Europą išskyrus plotus už Pirėnų kalnyno, skiriančio Prancūziją ir Ispaniją, nes Europos Armija yra tikrai „popierinė armija“.

Kl.: Ar galėtų dabartinės sąjungininkų jėgos Europoje vykdyti efektyvius pasitraukiamuosius veiksmus, jeigu Rusija smogtų?

Ats.: Ne. Gali būti įvairiai įvertinama, kiek sąjungininkai galėtų išgelbėti žmonių ir apginklavimo. Tačiau mūsų pasitraukimas būtų nelaimingas, imant iš psichologinės pusės. Mes neturėtume klaidingai skaičiuoti, kad sekantis karas bus

Kls.: Ar yra koks nors griežtas ir tikslus atsakymas komunistui.

Ats.: Tikrai, kad nėra. Jūs privalote atsakyti į idėją geresne idėja. Paskutiniuose dviejuose pasauliniuose karuose laimėtojai išėjo beveik taip blogai, kaip pralaimėtojai. Kitaip sakant, sunaikinamoji jėga ir galia vis labiau darosi prilaikytojų ir stabdžių nuo karo. Kadangi žmonija ir toliau tęs ginčus, tai pasaulio žmonės vis daugiau ir daugiau apsiribos ir per eis į psichologinį kovos lauką (psichologinį karą), kad išvengtų sunaikinimo. Ginčai ir argumentacija tarp valstybių vyriausybė atidaro kelią ginčams tarp vyriausybės ir jos opozicijos žmonių. Tų ginčų tikslas nėra toks, koks jis buvo praleis tyje — išspręsti viską diskusijomis, nagrinėjant ir svarstant, bet, vietoje to, valdžios nuvertimas — įtikinti prieš valstybės žmones nuvertinti savo vyriausybę arba priversti ją priimti opozicijos politiką.

Ligi mes nesuprasime, kad mes privalome tęsti šią naują diplomatijos kovą su sena, tai tikras dalykas, kad mes nušidėsimė ir pavargsimė dabartinių idėjų karalystėje ir iš savęs apsisaugojimo politikos mes pereisimė — griebimės jėgos, o tai būtų milžiniška nelaimė ir skurdas.

Kls. Generole Fuller, koks būtų Tamstos pagrindinis — principinis patarimas?

Ats.: Perimti iniciatyvą — pajudėti mūsų pusėje dabartiniame šaltame kare. Komunistas yra efektyvus ir veikia kaip grėsmė ir tai nevykęs — ne sėkmingas vyriausybės supratimas ir išreiškimas. Rusija yra milžinas, kuris turi pilvą labai jautrų politinams nuodams. Dėl šios priežasties ir atsakymas guli prieš mus: įverskime gerą sauja kontrarevoliucionieškas

Ats.: Perimti iniciatyvą — pajudėti mūsų pusėje dabartiniame šaltame kare. Komunistas yra efektyvus ir veikia kaip grėsmė ir tai nevykęs — ne sėkmingas vyriausybės supratimas ir išreiškimas. Rusija yra milžinas, kuris turi pilvą labai jautrų politinams nuodams. Dėl šios priežasties ir atsakymas guli prieš mus: įverskime gerą sauja kontrarevoliucionieškas

Ats.: Perimti iniciatyvą — pajudėti mūsų pusėje dabartiniame šaltame kare. Komunistas yra efektyvus ir veikia kaip grėsmė ir tai nevykęs — ne sėkmingas vyriausybės supratimas ir išreiškimas. Rusija yra milžinas, kuris turi pilvą labai jautrų politinams nuodams. Dėl šios priežasties ir atsakymas guli prieš mus: įverskime gerą sauja kontrarevoliucionieškas

Ats.: Perimti iniciatyvą — pajudėti mūsų pusėje dabartiniame šaltame kare. Komunistas yra efektyvus ir veikia kaip grėsmė ir tai nevykęs — ne sėkmingas vyriausybės supratimas ir išreiškimas. Rusija yra milžinas, kuris turi pilvą labai jautrų politinams nuodams. Dėl šios priežasties ir atsakymas guli prieš mus: įverskime gerą sauja kontrarevoliucionieškas

Ats.: Perimti iniciatyvą — pajudėti mūsų pusėje dabartiniame šaltame kare. Komunistas yra efektyvus ir veikia kaip grėsmė ir tai nevykęs — ne sėkmingas vyriausybės supratimas ir išreiškimas. Rusija yra milžinas, kuris turi pilvą labai jautrų politinams nuodams. Dėl šios priežasties ir atsakymas guli prieš mus: įverskime gerą sauja kontrarevoliucionieškas

Ats.: Perimti iniciatyvą — pajudėti mūsų pusėje dabartiniame šaltame kare. Komunistas yra efektyvus ir veikia kaip grėsmė ir tai nevykęs — ne sėkmingas vyriausybės supratimas ir išreiškimas. Rusija yra milžinas, kuris turi pilvą labai jautrų politinams nuodams. Dėl šios priežasties ir atsakymas guli prieš mus: įverskime gerą sauja kontrarevoliucionieškas

Ats.: Perimti iniciatyvą — pajudėti mūsų pusėje dabartiniame šaltame kare. Komunistas yra efektyvus ir veikia kaip grėsmė ir tai nevykęs — ne sėkmingas vyriausybės supratimas ir išreiškimas. Rusija yra milžinas, kuris turi pilvą labai jautrų politinams nuodams. Dėl šios priežasties ir atsakymas guli prieš mus: įverskime gerą sauja kontrarevoliucionieškas

Ats.: Perimti iniciatyvą — pajudėti mūsų pusėje dabartiniame šaltame kare. Komunistas yra efektyvus ir veikia kaip grėsmė ir tai nevykęs — ne sėkmingas vyriausybės supratimas ir išreiškimas. Rusija yra milžinas, kuris turi pilvą labai jautrų politinams nuodams. Dėl šios priežasties ir atsakymas guli prieš mus: įverskime gerą sauja kontrarevoliucionieškas

Ats.: Perimti iniciatyvą — pajudėti mūsų pusėje dabartiniame šaltame kare. Komunistas yra efektyvus ir veikia kaip grėsmė ir tai nevykęs — ne sėkmingas vyriausybės supratimas ir išreiškimas. Rusija yra milžinas, kuris turi pilvą labai jautrų politinams nuodams. Dėl šios priežasties ir atsakymas guli prieš mus: įverskime gerą sauja kontrarevoliucionieškas

Mažoji ir Didžioji — viena Lietuva.

MLT PIRM. P. SIMONAČIO ŽODIS.

„Tremties“ 85-e numeryje paskelbta, kad mažlietuviai tuo tarpu jų atstovo į VLIKą įėjimo klausimą nebelaiką aktuali. Turiu pranešti, kad Maž. Liet. Tarybos jau seniai paduo tas prašymas priimti jos atstovą į VLIKą. Prašymas iki šiol tebėra ir ateityje iki jo teigia-

DR. M. ANYSO PASAKYTI SIJUUNGIMO PROGA MLB RENGTIME MINĖJIME 1953 M. SAUSIO M. 18 D.

Š. m. „N. L.“ sausio mėn. 21 d. numeryje buvo patalpinta Montrealio Sausio 15-sios Dienos Minėjimo dalyvių rezoliucija dėl Maž. Lietuvos atstovo išleidimo į VLIKą.

Už M. L. atstovo išleidimą, kad ir ne rezoliucijos forma, tačiau aiškiai buvo pasisakyta ir Sausio 15-sois Dienos Minėjime Toronte. Pateikiame dr. Anyso minėjimo metu taartus tuo klausimu žodžius:

Jau suėjo 30 metų nuo tos dienos, kai Klaipėdos kraštas faktiškai buvo sujungtas su Lietuva ir su ja dalinosis visus valstybinius ir tautinius džiaugsmus ir vargus. Po 21 metų bendro gyvenimo jis buvo atplėštas nuo Lietuvos, prijungtas prie hitleriško III Reicho, iš kurio valdymo jis karui baigiantis vėl grįžo prie Lietuvos ir su ja dabar perkencia visus vargus, kuriuos Lietuva turi iškentėti okupanto pajungta.

Tūkstančiai lietuvių iš abiejų kraštų atsidūrė tremtyje, išbarstyti įvairiose valstybėse šitame plačiame pasaulyje. Tūks tančiai jų gyvena Kanadoje, Anglijos imperijos dominijoje ir naudojasi visomis tomis plačiomis laisvėmis, kurias galime turėti demokratiškoje šalyse. Šita demokratija mums ir suteikia galimybę šiandien švesti Klaipėdos krašto ir Lietuvos faktinio susijungimo paminėjimą.

Bet mūsų džiaugsmas yra kartu sujungtas su liūdnais atsiminimais, kuriuos turime kentėti mes, likę be tėvynės ir tie mūsų tautiečiai, kurie yra palikę okupanto priespaudoje, išvystancio žiaurumą, kurį mes vargu surasime mūsų civilizuo tojo pasaulio istorijoje.

Mes, atsidūrę laisvo pasaulio valstybėse, turime kartu ir galimybes, pridėti mūsų kuklų graši prie mūsų pavergtos tėvynės išlaisvinimo, kas mūsų už geležinės uždangos likusiems tautiečiams neįmanoma.

mo išsprendimo liks galioje. Pa stebėtina, kad priimant į VLIKą naują atstovą, reikia ne kio- kio daugumos, bet visiškai vi- sų VLIKo partijų sutikimo.

(Pas.) E. SIMONAITIS, Mažosios Lietuvos Tarybos pirmininkas.

ŽODŽIAI KLAIPĖDOS SU DRAUGIJOS TORONTE PA 53 M. SAUSIO M. 18 D.

Be mūsų diplomatų, kurie tūlo se Lietuvos okupaciją nepripa- žįstanciose valstybėse, tebesi- naudoja visomis laisvos valsty- bės teisėmis, ir kurie įvertina- mi kaip Lietuvos suverenumo tėsėjai, turime ir organizaciją, kurios vyriausias uždavinys yra išlaisvinti pavergtąją Lie- tuvą su jos dalimi Klaipėdos Kraštu ir kartu visą Mažąją Lietuvą, kuri ligi II pasaulinio karo pabaigos priklausė Vo- kietijai ir dabar pateko į naujo okupanto nagus.

Bet šitas minėtos organizaci- jos veikimas mūs, iš Mažosios Lietuvos kilusių žmonių kažin kaip ir nepatenkina, nes ligi šiol ana organizacija nerado reikalingumo įtraukti į šitą kil- nujų darbą mažlietuvių, juos dėl nežinomų motyvų nuo šio darbo atstumia ir apie kraštą ir jo atstovus šneka kalbą, ne suderinimą su visos tautos no- rais ir pageidavimais. Šitos or- ganizacijos veikimas gali visus geros valios tautiečius netik apvilkti bet daugeliui ir atstumti.

Ta prasme norėčiau atkreip ti dėmesį į mano tuo reikalau parašytą straipsnį, kuris buvo atspausdintas „Nepriklausomo- je Lietuvoje“, kurį daugelis iš- čia susirinkusiųjų turbūt, skai- tė.

Valstybiniame gyvenime ne užtenka šventes švesti, bet kar- tu ir reikia sudaryti sąlygas, kad visi geros valios tautiečiai joje gerai jaustųsi ir visi bū- tų įtraukti į valstybės kūrimo- si ir jos išlaikymo darbą. Tie patys principai galioja ir Lie- tuvos išlaisvinimo veikimui. Šitą turėtų įsisąmoninti visi šios dienos minėjime dalyvau- jantiečiai ir aktyviai remti vie- nos tautos dalies norą kartu dirbti valstybės atstatyme.

Šitos mano pareikštos min- tys nėra mano asmeninis išmis- las, bet jis vaidinasi smeginė- se visų atsakomybė jaučiančių tautiečių. Norėčiau prie tos- progos priminti mūsų generali-

■ Ragina įvesti Italijoje gim- dymų kontrolę Romos dienra- šis „24 Ore“, pasvęstas finansi- niams ir ekonominiams reika- lams. Jis pareikalavo, kad Ita- lijos parlamentas be jokio at- dėlio panaiškintų fašistų lai- kais priimtą įstatymą, kuris draudžia praktikuoti gimdymo kontrolę. Minėtas laikraštis primena, jog šiuo metu gyven- tojų skaičius Italijoje taip smar- kiai auga, jog krašto ekonomi- ja nebeįsilaikyti visų apūpinti ir skurdas proporcingai didėja.

■ Vysk. V. Brizgys vasario 4 d. aplankė ligoninėje Balfo pir- mininką kan. J. B. Končių, ku- riam padaryta rimta ir sunki operacija, todėl jam ilgiau teks ligoninėje pabūti. Nors po ope- racijos ligonio sveikata rodo ge- rėjimo žymių, tačiau gydytojai pataria dar susilaikyti nuo di- desnio skaičiaus lankytojų pri- ėmimo.

■ Vakarų Europos parlamen- te, kuris susirenka Strasburgo mieste, iškeltas aikštėn Kara- liaučius klausimas. Tą daly- ką palietė anglas atstovas J. Hollis, konservatorių partijos. Kalbėdamas tame tarptautinia- me forume, p. Hollis pabrėžė, jog „natūraliu kiekvieno vokie- to troškimu yra išlaisvinti Ry- tinę Vokietiją ir pakeisti Oder- Niesse sienas. Argi vokiečiai gali ramiai sėdėti kuomet Ka- raliaučius, gimtinė garsiojo fi- losofo Kanto, pasilieka sveti- mų rankose“.

■ Kun. George Bissonette, amerikietis, gavo leidimą įva- žiuoti į Rusiją. Jis Maskvoje dirbs pastoracinį darbą diplo-

nio konsulo New-Yorke p. Bud- rio kalbos pabaigą, kurią jis pe- reitais metais ta pačia proga pasakė Montrealy:

„Mažosios Lietuvos broliai nėra separatistai, o vis dėlto jų noras turėti savo atstovą va- dovavimo organe yra pilnai pa- grįstas. Jeigu mes norime, kad visi skirtumai tarp abiejų kra- štų švelniai ir greitai išnyktų, turime netik neatstumti tre- mtyje esančius klaipėdiečius, bet įtraukti į laisvinimo darbą ir visus lietuvių ryprūsčius, kad toks pilnateisis Mažosios Lietuvos atstovas vadavimo organe būtų netik įsileistas, bet skubiai ir nuosirdžiai pakvie- tas ir ten pasveikintas.“

Tai yra protingi žodžiai as- mens, vadovavusio krašto suki- limui, buvusio daug metų ten

matų tarpe. Tai bus ten vie- nintelis katalikų kunigas. Jis užims vietą kun. A. Brassard, kurį komunistai išpraše išva- žiuoti iš Maskvos prieš kelius metus.

■ Lietuvos paukščiai naikina- mi laisvame pasauly. Kiekvie- na rudenį, prieš užsąlant Lietu- vos, Latvijos ir Estijos eže- ramams, į Europos vakarus iš- keliauja tų šalių vandenys gau- siai es narai. Iš Lietuvos ir ki- tų kaimyninių šalių narai kiek- vieną rudenį, prieš pat praside- dant šalčiams, pasiekia Vaka- rų Vokietiją ir Šveicariją. Čia jų atsikrenda nepaprasta dau- gybė. Skačiuojama, kad kiek- vieną rudenį neužsąlančius Vokietijos, ypač pietų ir Švei- carijos ežerus pasiekia per mi- lionas narų. Bene daugiausia iš Lietuvos ir kaimynų narų žiemojimui pasirenka Badeno ežerą ir kai kuriuos Šveicarijo- je. O čia atvykusių žiemo- ti paukščių laukia pasirošę me- džiotojai, kurie tam tyčia su- ruošia medžiokles ir sunaikina tūkstančius benusileidžiančių žiemo- to, po ilgos kelionės pavar- gusių narų. Vokiečių spauda rašo, jog praėjusį rudenį iš Baltijos kraštų atskridusių na- rų buvę vien tik Badeno ežere ir kaimyniniuose vandenys nu- šauta per pusę milijono. Narus šauko medžiotojai ir vietos žve- jai, kad savo žiemojimui pauk- čiai nesumažintų žuvų būsimu prieaugliu. Ankščiau narų me- džioklės nebuvo draudžiamos. Dabar keliamas klausimas už- drausti šiuos paukščius, atvy- kusius praleisti žiemą, naikinti.

gubernatorium ir gerai supran- tančio Klaipėdos krašto ir vi- sos Lietuvos reikalus. Kiek- vienas iš to krašto kilęs arba su kraštu gerai susigijęs as- muo negali kitaip galvoti. Po- no Budrio pareiškimas

yra nepakeičiama sąlyga

abiejų kraštų geram sugyveni- mui ir klestėjimui.

Aš iš savo pusės norėčiau lin- kėti, kad kitais, metais šven- čiant Klaipėdos krašto su Lie- tuva susijungimo šventę, šitas klausimas būtų išspręstas tei- giamai, abiejų kraštų ir tautie- čių darniam sugyvenimui. Tai būtų didelis žingsnis pirmyn Lietuvos išlaisvinimo darbe. Toronto, 1953 m. sausio m. 18 d.

liaus komunistinio „rojaus“ (kuris ne kompartijos nariams tėra pragaras) apgaule.

Kominternas savo struktūra yra griežtai centralizuota organizacija, kuri veikia raidiškai prisilaikydama vieno bend- ro plano. Jis vadovauja viso pasaulio legalioms ir nelega- lioms komunistų partijoms. Greta to Kominternas turi dar visą virtinę pagelbinių organizacijų: 1) komunistinio jauni- mo sąjungą — „Komsomolas“, 2) raudonas moterų inter- nacionalas, 3) raudonas sporto internacionalas, 4) tarptau- tinė raudonųjų fronto kovotojų sąjunga, 5) visasąjunginė kul- tūrinų ryšių draugija, kuri kituose kraštuose prisidengusi įvairiausiais „kultūrinio bendradarbiavimo su S. S. R.“ draugijų pavadinimais, buvo ir yra tikras laidininkas komu- nistinių nuodų. Su ta draugija glaudžiai dirbo ir „Intrustas“, kuris svetimšalius vilodavo parodyti „dekoracinius Potemki- no kaimus - kolchozus bei dirbtuves“. Toliau seka 6) kultū- ros darbininkų internacionalas, tai jau tikra pašaipa iš kultū- ros, nes okupaciniai metai komunistinės kultūros Lietuvoje mums geriausiai parodė tikrąjį komunistinės kultūros veidą, 7) Laisvamanių proletarų sąjungą, dirbanti glaudžiamie kon- takte su SSSR, kariaujančiųjų bedievių sąjunga, 8) Tarptau- tinė Raudonoji Pagalba (MOPR), kurios svarbiausias tikslas auklėti tarptautinį būdą klasių kovos dvasioje, 9) Ūkininkų internacionalas, 10) Kominternas vykdomojo komiteto koope- racinė sekcija, 11) Jūrininkų bei uostų darbininkų interna- cionalas, 12) Tarptautinis geležinkelių komitetas, 13) Tarptau- tinė raudonųjų teisininkų sąjunga, 14) Sąjunga kovai su imperializmu ir kolonialine priespauda, 15) Profesinių sąju- gų internacionalas. Daugelis tų organizacijų savo suvažiavi- mus, bent prieš Geležinės sienos atsiradimą darydavo ir va- karų Europos centruose. Greta tų nuolatinių Kominternas „kaukių“ dažnai buvo šaukiamos vienkartinės reikšmės kong- resai bei suvažiavimai, kaip pavyzdžiui visokios „antifašistinės“ konferencijos ar proletarinų „rašytojų“ suvažiavimai. Dabar madoj „taikos kongresai“ ir tp. Tai taip vadinamas le- galus Kominternas aparatas, apie kurio veiklą komunistai mė- go plačiai rašyti. Tačiau jie visuomet „užmiršdavo“ parašyti kad visas tas legalus aparatas varydavo visų pirma nelegalų darbą, kurio esmė: parengimas visokiųjų Kominternas slap- tų agentų, jų siuntimas ir įvairius karštus, įrengimas slap- tų komunistinių spauštuvų, špionazas, teroristiniai aktai ir tt. Tam pačiam tikslui tarnauja visokie „moksliškieji“ Vakarų bei Rytų institutai. Tiksliai sąmatas Kominternas niekad ne- skelbė, tačiau apytikriai sugretinant visų skyrių darbą galima priimti, jog jojo metinis biudžetas siekė ne mažiau 60.000.000 dolerių ir vinerius metus.

Kominternas tinklas buvo aprėpęs visą pasaulį, tik ne vie- nodu intensingumu. Tik vienoje Rusijoje jis yra pasiekęs po- litinę valdžią. Pačių komunistų duomenimis viso buvo 76 komu- nistų partijos, kurių 50 nelegalios ir 26 legalios. Joms pri- klausė per 3.000.000 narių. Ypatingai būdingas palyginimas rusų komunistų ir Rusijos gyventojų skaičių. Ten, komunis- tiniam „rojuje“, šimtai žmonių nebuvo net dviejų komunis- tų. Kitaip tariant net ir aršiausio teroro vėrčiami žmonės įvis- dėlto nesuvaromi į naujosios pikto religijos pasekėjų eiles.

Baltarusiai ir mes

Dažnokai mūsų spaudoje yra minimi gudai, baltgudžiai, bal- tarusiai.

Kaip rišasi savyje žadžiai, Lietuva — lietuvis, Latvija — latvis, taip ir Baltarusija — bal- tarusis.

Visose kalbose tam kraštui yra duotas vienas pavadinimas, tik mes tariame įvairiai.

Kartais, mūsų spaudoje pa- sigirsta balsų, jog baltarusiai veikėjai savinasi ne tik Vilnių, bet siekia net ir visos Lietuvos pasisakinimo, todėl ir nuosir- dus bendradarbiavimas tarp lietuvių ir baltarusių yra ne- įmanomas.

Kad ir iš trumpos mūsų spau- dos pareiškimų matyti, jog tu- rima reikalo su Baltarusijos vei- kėjais, kilusiais iš rusų okupu- tos Baltarusijos dalies, arba su senais emigrantais (ne visai taip. Red.).

Reikia manyti, jog vieni yra paveikti vienašališko, brutalaus režimo ir greičiausiai turi dar užkulisinių minčių, o kiti visai neturi supratimo, kas tai yra svetimųjų okupacija.

Žmonės, kurie amžinai ver- gavo kitiems, kurie tik girdėjo kalbant apie laisvę, bet jos nie- kad nepajuto, tie žmonės nie- kad negalvoja apie užgrobtą svetimų miestų ir pavergimą ki- tų žmonių.

Kai 1918-20 metais mes sun- kiai kovojome dėl laisvės, ar tuo laiku galėjo nors vienas iš mūsų pagalvoti apie užkariavi- mą Vokietijos, Lenkijos ir pan.? Panašias kalbas iš balta- rusių pusės reikia skaityti ne- rimtomis, klidėjimais. Glau- džiam bendradarbiavimui rei- kia įieškoti ir būtinai rasti nau- jų, sveikai galvojančių vyrų baltarusių tarpe.

Dabar žvilgtelkime nors tru- putį į šitą kraštą ir jo gyventoj- ūs. Jei paimsime lenkų valdy- tą, Molodnecą, Polevačę, Dru- ją, trikampį, žemė tose vieto- se, daugumoje, nederlinga, lau- kai ir pievos nenusausinti, dau- gumoje tyvuliuoja raistai.

Ūkininkai daugumoje mažai žemiti, po 3-8 ha. Yra šiek tiek ir dvarelių, kaip apie Dru- ją — Komarų, apie Kolhajų — Žilinskių ir kt.

Baltarusių gritelės daugumo- je mažiukės, ketvirtainės, su žabų, arba plonų kartelių tri- sieniu priestatu. Žymiai geriau- čia buvo įsitaisę lenkai nauja- kuriai. Kadangi lenkams šios sritys, kaip ir Vilniaus kraštas

buvo — kresai, t. y. pakraščiai, tai jokių pagerinimų bei val- džios paramos čia niekas ir ne- kad nesitikėjo. Viskas, ką tu- rėjo bendro šių sričių gyvento- jai su valdžia, tai laikui sumo- kėti visus mokesčius ir susikai- bėti lenkų kalba valdžios įstai- gose. Lygiai, kaip carų laikais Lietuvoje.

Gyventojai daugumoje yra provoslavai ir šiek tiek senti- kių. Yra taip pat ir katalikų ir kitų tikybų, bet žymiai ma- žiau.

Daugumoje miestelių ir baž- nytikaimių vyrauja cerkvės. Cerkvės didelės ir vis miestelio vidury, o bažnyčios mažiukes ir kur nors miestelio pakrašty. Gluboky, Šarkovščyna ir daug kitų miestelių turi net po dvi cerkves, o tik po vieną bažny- tėlę.

Baltarusių kalba yra gan sa- votiška — mišinys — tuteiša — vietinė.

Kai antrojo pasaul. karo me- tu, Vok. paskelbė Baltarusijos valstybę su savivalda, panašia į Lietuvos, kai kaimuose, vals- čiuose ir apskrityse pasirodė baltarusių kalba; kai visai istai gas, policiją ir įmones perėmė baltarusių kalba kalbą žmonės, tai lenkai apstulbo iš išgąščio.

Praėjusio karo metu, balta- rusiai turėjo progą, pirmą kar- tą sutikti lietuvius karius. Jau iš pat pirmųjų susitikimų užsi- mezgė draugiška ir nuosirdi bi- čiuystė. Baltarusiai tuoju su- prato, jog jie turi reikalą su nuosirdžiais žmonėmis, o ne su žiauriais buvusiais jų okupan- tais ir engėjais. Kur tik lietu- viai pasirodydavo, visur buvo mielai sutinkami, primami ir vaišinami.

Teko sutikti ir baltarusių tuo- metinius žymesnius veikėjus, kaip Sobolevsky, Ostrowsky ir kitus. Jie visi ir visais klauši- mais buvo visiškai sukalbami ir siekė bendradarbiavimo. Jie nuolat prašydavo paatrimo vie- nu ar tai kitu klausimu. Jie atydziai sekė mūsų veiksmus ir kovą už krašto laisvę.

Kaip gyvenimas besiklosty- tų ateity, bet Rytų Europoje, pavergtųjų kova su imperiali- tais pavergėjais tęsis visuomet, ar tai vienokia forma ar tai ki-okia. Todėl jau šiandien, visi nuo okupantų nukentėję, ukrai- nai, lietuviai, baltarusiai ir ikt. privalo burtis krūvon, įieškoti būdų ir priemonių bendrai ko- vai su mūsų engėjais ir impe- rialistais. A. L. E

DR. JUOZAS KAŠKELIS

Komunizmo ideologijos tikrovė

IV.

Kominternas struktūra šitokia: vadovaujas ir svarbiau- sius klausimus sprendžias organas yra visų kraštų komunisti- nių partijų atstovų kongresas. Jis renkasi, pagal statutą, kas du metai, Maskvoje. Teoriškai visą kominterną valdo tas kongresas, tačiau praktikoje padėtis visai kitokia. Bol- ševikų vyriausybė, bijodama opozicijos ir siekdama vis lab- jau visą Kominterną veiklą Kremlui reikalinga kryptimi di- riguoti nuo 1935 metų (kai buvo sušauktas septintas kon- gresas) ilgą laiką nebešaukia Pasaulinių kongresų ir pasiten- kina sukviesdama Kominternas vykdomąjį komitetą, kuriame renybei Kominternas kongresas renka, iš savo tarpo Vykdomą prisilaikydama bolševikų vyriausybės, kuri įeidama į to vyk- domojo komiteto sudėtį visuomet gali jo veiklą diriguoti.

Tūla laiką bolševikai mėgino pasaulį tikinti, jog Sovie- tų vyriausybė ir Kominternas (vėliau kominformas) tai esan- čios dvi nieko bendro tarp savęs neturinčios organizacijos. Tačiau tas tikinimas niekad, o tuo labiau dabar, neatitiko tik- renybei, kominternas kongresas renka, iš savo tarpo Vykdomą jį Komitetą ir tarptautinę kontrolinę komisiją. Vykdomasis Komitetas, pagal statutą, turįs rinktis kas pusmetį, tačiau tikrumoje jis susirenka ne daugiau vieno karto per metus ir, beveik nesvarstydamas, priima iš anksto Maskvos paruostas rezoliucijas. Nuo 1931 metų bolševikai net neduoda jokių ži- nių apie tų posėdžių eigą bei jų dalyvau.

Vykdomajame komitete vadovujamas organas yra pre- zidiumas, kuris yra ir nuolatinis vadovaujantis Kominternas organas. Pagal statutą prezidiumas turi posėdžiauti kas dvi savaites. Jis, berods, susideda iš 30 narių ir 12 pavaduotojų. Nuo 1935 metų visas Kominternas darbas buvo vedamas bul- garo Dimitrovo, bei žydo Lazovskio. Vėliau vadovybė buvo perėmus rusas Ždanovas. Kominternas vykdomasis komite- tas ir prezidiumas turi teisę sudaryti atskirus nuolatinius biu- rus: pavyzdžiui Vakarų Europos, Pietų, Šiaurės Amerikos, Rytų ir kitokie biurai. Vykdomasis Prezidiumo organas yra jo paties skiriamas politinis sekretoriatas (13 narių ir 6 kan- didatai). Visos augščiausios išvardintos institucijos yra vado- vaujantieji Kominternas organai. Jojo techniškas aparatas su- sideda iš šių skyrių: 1) reikalų vedimas, 2) organizacija, 3) agitacija bei propaganda, 4) spauda, 5) tarptautinių ryšių ir 6) sekretoriatas, kuris savo rožtu buvo suskaldytas į a) Dimitrovo, b) Manuilskio, c) Lazovskio ir d) rytų sekretoria- tus. Greta to prie vykdomojo komiteto yra visa virtinė „tau- tinių sekretorių“. Tai savo rūšies laboratorijos komunisti- niems nuodams gaminti ir juos skleisti tų tautų kraštuose. Visi tie tautiniai sekretoriai turi paskirti revoliucinį judėji- mą išnešti iš Sovietų Sąjungos ir paskirus kraštus. Prieš ant- rajį pasaulinį karą viso buvo tokių tautinių sekretorių, 11, kurių aštuntasis, tarp kitų kraštų, „rūpinosi“ ir Lietuva. Vi- si šitie organai veikė irgi vien Maskvoje, per įvairiausių specialius agentus bei vietos kompartijas, skleidami iš Krem

FRANCOIS MAURIAC,

Nobelio premijos laureatas

RAŠO DR. G. I. ŽIDONYTĖ

1952 metų Nobelio literatūros premija paskirta žinomam prancūzų rašytojui Francois Mauriac. Šio autoriaus veikalai verčiami į daugelį kalbų ir mėgiami skaityti ne tik „sausųjų“ eruditų, bet ir plačios emocijų nuotaikų liaudies. Mauriac yra populiarus.

Gimęs Bordeaux, 1885 metais, provincijos tipingame mieste, turinčiam savo istoriją, savo tradicijas, savo žinomąsias šeimas, žodžiu, savo specifinį kvapą. Tėvas, kurio Mauriac anksčiau netenka, — netikintis. Bet motina giliai ir griežtai religinga. Ji rūstaus pamaldumo dvasoje auklėja savo vaikus. Religinę praktiką jos vadovybė nediskutuoja, vykdoma. Vaikystės išpuoliai, kurių tarpe yra ryškus dievotumas ir klausimas nusistovėjusiems papročiams, formuoja negražų, bailų, bet nepaprasto jautrumo vaiką — būsimąjį rašytoją. Nuo pat mažens įstrigę jo sąmonės religinio gyvenimo dėsniams lydi jo visą gyvenimą, persunkę jo visą kūrybinį, įsivertinamą bei troškimų pilną pasaulį. Nuodėmė, persekiojusi Mauriac — vaikas, dar labiau pavergia jį užaugusi.

Auklėjimą bei mokslą pradžios ir vidurinės mokyklos Mauriac gauna religinį, dvyninkams vadovaujant. Jo literatūriniai gabumai reiškiasi anksčiau. 16 metų Mauriac godžiai skaito Descartes ir Pascal. Literatūros Fakultetą Mauriac pradeda lankyti Bordeaux, bet studijas baigia Sorbonoje. Universitete būdamas pradeda aktyviai reikštis literatūroje. Bendradarbiauja literatūriniam žurnale „Ravue des Jeunes“. Su savo bičiuliu poetu Andre Lafon įsteigia žurnalą „Les Cahiers“, kurio tikslas buvo „įgyvendinti vien katalikiško įkvėpimo meną“. Žurnalą retkarčiais paremdavo raštais jau susidarę vardą katalikų rašytojai Francis Jammes ir Paul Claudel.

Šiame savo aktyviosios jaunystės laikotaryje Mauriac išgyja daug draugų iš rašytojų tarpo. Juos prisimindamas vėliau jis paršė keletą biografinio pobūdžio veikalų. Reikšmingiausias jų yra „La Vie et la Mort d'un Poète“ kur Mauriac ypatingai šiltai prisimena savo žuvusį bičiulį Andre Lafon, šia proga lygiagrečiai pasireiškdamas literatūrinio meno kritiko, kurioje jis atstovauja nuomonei apie žmogaus besąlyginio ir nesuinteresuoto pažinimo būtinumą literatūrinėje kūryboje. Mauriac draugu tuomet tapo ir žinomas poetas

bei dramaturgas Jean Cocteau bet jų dešimtmečius trukusi draugystė iširo prieš porą mėnesių, kai liberalas Cocteau ir katalikas Mauriac spaudoje viešai viens kitą išbarė, pasmerkė, ir galutinai išsiskyrė.

Pirmojo pasaulinio karo metu Mauriac tarnauja sanitaru. Išsiųstas į Salonikus, ten suserka miego liga, dėl kurios gražinamas į Prancūziją ir atleidžiamas iš karo tarnybos. Tada jis galutinai pasišvenčia vien literatūrai, kurios jis ir šiandien tebėra ištikimu darbuotoju. 1933 metais Mauriac išrenkamas Prancūzų Akademijos nariu. Nuo pernai metų jis Nobelio premijos laureatas.

Mauriac yra žinomas savo poezija, proza, žurnalistika, literatūrine kritika, religinio pobūdžio veikalais, kurių žymiausias yra „La Vie de Jesus“ (1936).

Poezijoje Mauriac nėra gausus, nors jis yra poetas pilna šio žodžio prasme. Muzikalios, plastiškos frazės, iškilmingų, puosnių žodžių derinys, savotiškų ir intensyvių jausmų pynė ar tai poezijoje, ar teatro veikaluose, ar kritikoje liudija autorius poetinį polėkį. Tačiau eiliuotos poezijos Mauriac išleido tik keletą rinkinelių, kurių svarbesnieji yra „Les Mains Jointes“ (1909), „L'Adieu a l'Adolescence“ (1911), „Orages“ (1925).

Paul Bourget, Maurice Barres (žinomas prancūzų stilistas) buvo pirmieji iš autoritetų, supratę ir įvertinę Mauriac talentą. Jų moralinė parama padėjo Mauriac'ui įgyti pasitikėjimo savimi. Barres reikė vilti, kad gabus Mauriac bus ramus, „laimingas vaikas“. Tačiau apsiriko: Mauriac neišaugo nei ramiu, nei laimingu, greičiau tapo šių savybių antiteze. Mauriac'o poezijoje idėja gyva ir ne rami. Ji skaitytoją pagauna labiau, negu jo vaizdų ar žodžių plastiškumas. Priešingai, baimė, tobulybės ilgesys, aštrus sarkazmas — visi būdingieji jo kūrybos elementai — ryškūs jo poezijoje:

Mano siela — drumzlina ir gili bala,

Kurion aš mėtau savo matuoklę įsiekdamas gelmių.

Mauriac'o eilės kartais nevykusios savo forma ir idomos siužetais, — dauguma jų šiandien jau užmirštos, bet jos yra puikios liudytojos Mauriac sieles brenimo, jo pamėgimo neris į žmogaus sąžinę, savo aklų žvilgsniu stebėti pasaulį. Visa tai vėliau sudarys patį stipriausį pagrindą jo prozos

IR JŪRININKYSTĖ NEPAMIRŠTAMA.

Trumpas buvo mūsų nepriklausomos gyvenimo laikotarpis. Juk teisybė pasakius, viską reikėjo pradėti iš naujo. Tikrai iš nieko, nes buvome neturtinga tauta, be to, trūko visų rūšių specialistų.

Išeinant iš to, jog lietuviai ūkininkų tauta, mūsų jūriniai reikalai beveik liko nepajudinti, nežiūrint, jog turėjome savo pajūrį ir gerą uostą.

Gal nemaža mūsų yda, jog mes mokame garsiai pašnekeiti, sakyčiau net parėkauti — „nė vienos pėdos neužleisime svetimiems“, arba karingai padainuoti: „Į jūrą žemiau“, „Į jūrą augščiau“, bet nežiūrint kartais nereikalingo triukšmo, kai kuriose srityse gerokai buvome apsilėję.

Taip ir į jūrą vos spėjome išropoti, bet ne pilnomis burėmis išbėgti. Įvertinusių jūros reikšmę asmenų saukimas beveik liko balsas tyruose. Bet tie tyruose šaukiantieji ir dabar dar nerimsta, organizuojasi į jūrininkų sąjungą, kurie tremtyje jūrų mokyklą (Flensburge), nagrinėja tuos reikalus spaudoje. Senuosius veikėjus, jau pavargusius, pakeičia nauji. Svajojama apie savo laivyno kūrimą esant emigracijoje.

Taip ir reikia, šio klausimo negalima užleisti.

Kaipo teigiama įvyki reikia vertinti B. Stundžios „Buriavimas ir jūrininkystė“ pasirodymas. Garbė jūrų skautams, ir skautų vadovybei, kad jie drįso tai padaryti. Padėka autoriui, tam nenuilstamam buriuotojų organizatoriui, taip pat ir jo bendradarbiams už šį įnašą. Jū

kūrybai. Pirmieji du Mauriac'o poezijos rinkiniai — silpnoki jaunystės bandymai, bet „Audros“ — ir idėjiniai ir meniniai atžvilgiu stiprus veikalas. „Audros“ laikotarpyje autorius rašė ir savo geriausias romanas, kuriuose jis pilniausia išvystė savo literatūrinius sugebėjimus.

Mauriac'o romanų siužetų šaltinis yra provincija, ta pati, kurioje Mauriac augo ir brenė. Visais pojūčiais išjausti šie pūdziai vėliau buvo perkelti į kūrybą. Provincijos pasaulis labai skirtingas nuo sostinės. Jo romanų įprastinį foną sudaro senumu dvelkiantys rūmai, paveldiniai dvarai, generacijos su nepalaužiamomis tradicijomis, žmogus, formuojamas ir laužomas aplinkos, dažnai jo polinkiams diametraliai priešingos. Mauriac puikiai pažįsta visuomenę, supranta turtingos bajorijos šeimas, kur kiekvienas yra sekamas, šnipinėjamas, kur negailestingai kliudoma jo laisvė. Tą laisvės varžymą Mauriac sumaniai panaudoja savo kūryboje. Žmogus nemėgsta

į skautai, būdami tremtyje vienintelė jūrinė jaunimo organizacija, rodo veiklumą.

Suprantu, kad žinant neskaitlingą jūros draugų skaičių, t. y. būsimų skaitytojų, jūrų skautų vadovybė, leisdamas šį vadovėlį, rizikavo. Šiuo vadovėliu lauziami ledai į mūsų jūrininkystės literatūrą. Darbas kruopščiai atliktas, neblogai knyga išleista. Bendrai imant ir atsižvelgiant į apimtį, vadovėlis yra geras.

Tikiuosi, jog buriuotojai, jūrų skautai, pasinaudos juo, o visų jūros bičiulių pareiga būtų tą naują leidinį įsigyti tuo paremiant jūrininkystės darbuotojų pastangas!

Buriuotojas.

Ši knyga — Buriavimas ir jūrininkystė — gaunama „NL“ redakcijoje, 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, už 2 dol. su persiuntimu.

„LIETUVIŲ DIENŲ“ vasario numeris puošnus savo nuotraukomis ir idomus straipsniais. Telpa apie 40 puosnių ir aktualių nuotraukų iš viso pasaulio lietuvių gyvenimo. Rašo: prof. M. Biržiška; idomų pasikartojimų dauguma aktualios Lietuvos vadavimo ir lietuvių išlaikymo klausimais VLIK VT pirm. K. Žalkauskas; adv. Charles P. Kal, J. Cicenas, K. Grigaitytė-Graudušienė, K. Bradūnas ir kit. Idomus ir angliškas skyrius. Prisiuntus savo adresą, vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai. Rašyti: „Lietuvių Dienos“, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

būti varžomas. Papročiai, tradicijos kryžiuojasi su individo protestu prieš juos. Protestas suintensyvėja, kai aistros išbūvoja. O joms išbūvoti dirva palanki, nes Mauriac'o žmonės yra visai nepaprasti, ypatingi, savyje turį ką tai ryškaus stipraus, išsikiriančio juos iš kitų. Visus juos degina vidinė meilė, pavydo ar neapykantos ugnis. Jie yra savo aistrų vergai. Bet aistros jas trandantių varžtų galutinai sutraukti nepajėgia, ir kad ir kaip galingos, i konkrečias formas neišilieja. Kokia logiška kryptimi aistrų pasėkos besireiškia, vistik jos galėtų tapti laisvės, žmogaus pajėgumo apsispresti, jo stiprybės simboliu. Bet Mauriac'o žmogus sukasi savo siaurojo aplinkoj, kenčia savo ratelį, iš kurio jam nelemta išsilaivinti. Kadangi autorius yra religingas, jis palieka tą kenčiantį ir purviną žmogų Dievo malonei. Bet pačiame žmoguje Malonės sąvoka yra labai subtili įtaigota, vos vos nujaučiama.

Daugiau bus.

ANGLIJOS MOKSLININKAS APIE LIETUVIŲ KALBOS SVARBUMĄ

Anglijos Liverpolio universiteto profesorius Simeon Potter, išvymus kalbų mokslininkas, rašo knygoje „Our Language“ ir apie lietuvių kalbos išvymybę.

„Mūsų (anglų) kalba priklauso didžiajai Indo - Europinių kalbų šeimai, todėl ji gimininga daugumai kitų kalbų, vartojamų Europoje ir Vakarinėje Azijoje — nuo Indijos iki Islandijos.

Visos šios kalbos, artimiau ar tolimiau giminingos, yra kilusios, kaip iš motinos, iš tos kalbos, kuria bastūnai (nomadai) kalbėjo pirm penkių tūkstančių metų, gyvendami lygumose, kur dabar yra Ukraina ir pietinė Rusija.“

Mes gana teisingai galime laikyti savo protėvių namais plačiai prasiplėtusią Lietuvą, kuri iš tikrųjų siekė nuo Baltijos Jūros, skersai Ukrainos, iki Dniepro upės žemutinių vandenų.

Čia tuojau turime prisiminti, jog lietuvių kalba yra seniausia iš visų šiandien vartojamų, gyvųjų Europos kalbų. Jinai tikriausiai išlaiko pirmąsias Indo-Europinės kalbos sąvokas.

Štai kodėl palyginimus darantis filologas lygiai taip domisi šiandienine naujovine lietuvių kalba, kaip ir sanskrito ir senovės graikų kalbomis.

Hindi (indų kalba) ir naujovinė graikų kalba daug grei-

*) Čia reikia prisiminti, kad anksčiau buvo nuomonė, jog visos tautos yra kilusios iš Azijos. Dabar mokslininkai nustato, kad žmonių „rojus“ buvo Europos pietuose, prie Kaspijos - Azovo - Juodųjų jūrų. Iš čia tautos išsiskirstė po visą Europą ir kit. Todėl ir prof.

Atsiųsta paminėti August Gailit. TOMAS NIERNADIS. Novelių romanas. Vertė H. K. Išleido knygų leidykla Terra, 748 West 33rd Street, Chicago 16, Ill.

Tiražas — 1000 egz. 320 psl. kaina 2.50 dol. Romanas gaunamas nustatyta kaina, su persiuntimu nemokamu, „Nepr. Lietuvos“ redakcijoje: 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

Birutė Pūkelevičiūtė. MET-UGES. Iliustravo Juozas Aksinas. Išleido Banga, Toronto. Tiražas 500 egz.

ATPIGINTA „KNYGŲ LENTYNA“.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas atpigino jo leidžiamą bibliografinio biule-

Potter rašo apie Ukrainą. Čiau keitėsi, negu lietuvių kalba, vartojama žmonių, kurių n. mus, per daugelį šimtmečių skyrė pirmąsias išlaikyti ir nepereinamos pelkės nuo išorinio pasaulio.

Lietuvių kalba vis dar išlaiko septynis linksnius galūnes daiktavardžiuose, keturis laikus veiksmažodžiuose (keturis vientisinius ir keturis įvairių eilės dalyvių (participles) ir labai sudėtingą galūnių sistemą.

Ižymusis devynioliktojo šimtmečio filologas Augustas Schleicheris (gyvenęs 1821 — 1868 m.), Prahos Universiteto profesorius, praleisdavo vasaras savo atostogas pasikalbėjimams su Lietuvos valstiečiais, rekorduodamas dainas ir pasakas iš jų lūpų.

Jis mėgino atsteigti pirmąsias Indo-Europiečių kalbas, vartodamas sanskrito priebalsių garsus, graikų balsių raidžių garsus ir pritaikydamas lietuvių kalbos galūnes. (Jis manė, kad lietuviškos galūnės savo įvairumu viršija ir sanskritą).

Jo bandymas buvo pagirtinas, nors labai drąsus, ir susilaukė kritikos. O vis dėlto Schleicheris ejo teisingu keliu. Jis ejo nuo žinomų kalbinių dalykų linkui nežinomų, o kalbėdamasis su lietuviomis, jisai pačias jausmais pajuto lankstesnę kalbą, negu jo gimtoji vokiečių kalba, ir įgijo gilesnį įsisiūžėjimą į ankstyvuosius Indo - Europinės kalbos pavidalus, negu didžioji dauguma Schleicherio bendralikių.

Taip rašo kalbų žinovas ne vien Liverpoolio, bet ir Danijos ir Čekoslovakijos universitetų profesorius Simeon Potter „Our Language“ knygoje, kurią išleido Pelican Books leidykla 1950 metais.

tenio „Knygų Lentynos“ prenumeratos kainą: Europos, Afrikos, P. Amerikos ir Australijos šalyse iki vieno dolerio. JA V-se ir Kanadoje prenumeratos kaina nepakeista: 1 dol. 50 c. metams. Pašto perlaides ir čekius adresuoti: Lithuanian Bibliographic Service 602 Harvey St., Danville, Ill., USA.

1952 m. biuletenyje buvo paskelbta daugiau kaip 300 knygų ir naujų periodinių leidinių, o periodikos straipsnių bibliografijoje apie 2000 straipsnių.

Norintems „rako“ lietuviškiems reikalingas susekti raštuose, čia gal tiksliausias būdas: „Knygų Lentyna“ — taip apibūdino biuletenį „Š. K. Aidai“. Biuletenį leidžia VLIKas, redaguoja bibliografas Aleksandras Ružancovas.

MARIUS KATILISKIS

Apyaušrė

II.

Retai kada ji ištvėrdavo taip ilgai bažnyčioje. Žvakės seniai užgesino. Bažnyčia pasidarė erdvi ir tamsi. Ir tas šviesos truputis, rodos ejo ne iš lauko, pro augštus, išrašytus langus, bet nuo baltų skarelų prarėtėjusios moteriškosios minios. Pamažu ir tos nyko viena po kitos, ir pagaliau buvo likę tik keletas, ties klauptomis ir tamsiame kampe po viškosmis, kur lingavo žilutėlė galvą ties aukų skardine užsnūdusi senelė. Nejučiomis užkliudyta kėdėlė, nejuokiu griausmu sudundėjo, tartum dangaus išlenktuose skliautuose.

Sumirkščiojo akimis išėjusi į žalsvą šviesą. Sprogstančių ir subrinkusių pumpurų kvaptis, srūte srūvo nuo šventoriaus klevų ir kaštany. Galva kvaito lengvu svaigulių gausybėje šviesos ir vėjo. Ji atsiminė, jog nieko burnoj neturėjusi ir rankoj ryšelis su duona ir sūriu, kaip ji atsinešė išbėgdama anksti rytą.

Šventorius taip pat buvo tuščias. Bet por didžiulius vartus matėsi dalis rinkelės, kur susikibusios po kelias, vaikščiojo merginos. Visa minia traukė ratu, pažydziais — vaikėzai, suaugę vyrai ir piemenys. Jie derėjosi krautuvėse, erzino mergas ir prasilenkdami kamšėsi alkūnėmis. Rimtų ūkininkų pulkas spaudėsi prie šitolės. Smilkio pypkės ir tranki ūkiška kalba.

Iš kiemo išvažiavo Stočkus. Botagas su raudona pailiaška, botkotis lendrinis, oda aptrauktu drūtgaliu rankai išitverti. Ji laikė pagarbiai padėjęs ant peties, kaip turtingo ūkininko ženklą. Bėras arklys purtė karčius, rietė sprendą, krimsdamas žąslus. Ji prilaikė įtempęs vadžias. Atsibeldęs svetimon paparjion, kur mažai kas pažino, didžiū nešėsi, pasipūtęs brikelėje. Jis dairėsi ir įsiekiojo, leisdamas žingine.

Ji buvo beįsimaišanti į būrį, kai čia pat išvydo Elyzą. Pamaldų metu jau spėjęs įsitraukti, atsigrūdo pašventorin, kur tirščiausiai būriavosi. Išgėręs jis neleido savęs perreikti. Žvengė susiriesdamas, pešiodamas kam už čiupros, kam su belsdamas į kuprą, plačia, kaip verstuvė plastaka. Vyrai jam irgi tapšnojo per petį. Susikišę kūždėjosi.

Kristina traukėsi už mūrinio vartų stulpo. Pažįstamos galėjo jai suaukti:

— Kristin, eik šen! Pluošim kartu namo!

Kalvis tuojau prisistatytų ir už miestelio sodintų ant dviračio. Ir tada jie pasivytų Stočkų. Kai Elyzas įsigėręs —

visko gali būti. Ar daug jam reikia? Žodis — ir šoktų muštis. Ne, negerai.

Stočkus važiavo jų keliu, į Gružiškes. Ji tą gerai žinojo. Motina troškė iš turkaus grįžusi, kaip sutikusi Stočkų ir, kaip jis vedėsi pas Gendvilienę sušilti. Pastatęs tokios saldzios, jog ir dabar valgant atrodo duona medum tepta. Ir šįryt apsisukdamas dėstė:

— Neužgaisk! Po pamokslų, kad būtum namie. Žiūrėk man!

Dangstydamosi medžiais, pastovėjo prie kryžiaus kelių altorėlio, kur jos veidą atmušė tamsus stiklas, visą išbalusią, su maldų knyga ir mažu ryšulėliu. Veido baltume neaiškiai brėžėsi sunkius miesto mūrai ir bokštai Jeruzolimos: — žydai, kareiviai, ir šventa Veronika su skepeta. Ji regėjo save subadytą jietimis ir slėgiama sunkaus kryžiaus. Ji šnibzdėjo pametusi laiko nuovoką ir vietą: — apgink mane mieliausias. Gelbėk, daryk ką galėdamas. Juk vyras esi, ir stiprus. Neapleisk manęs varguolės. . .

Ji žinojo taip pat, kad Elyzas, nesugriebęs rinkelėje jos, vežina namo kitą ir kalba jai ausin niekus visokių. Jis toks, bet ką padarysi?

Išėjo į klebonijos sodną, nusileido pakalnėn ir ties didelais vartais su raudonu bokšteliu, atsigėrė iš šulinio. Vieškelio vengė. Miestelio laukais, pakrūmėmis, pievų takais ir pernykščia žole pasiiaušiusiomis ežiomis, skubinosi namo. Kurpaites nešėsi rankoje. Žemė jau buvo tiek išalusi, jog galėjo eiti basa. Ji žinojo kas laukia namie. Bet koks tai jausmas, svetimasis jos pirmąsiam nusistatymui, kilo iš vidaus, kaip saulėtekis, ir kaip rémuo degino. Ją surėmė atkarumas ir paraudusi iš pykčio galvojo, kokie nesėkmingi buvo Stočkus bandymai. Su piršliu atsibeldė jis viduržiemėje. Jo ūkis didelis ir šeiminingas reikia. O šeiminingas — namų raktas — taip jis gvoravo. Ji vertė juokais piršlybas ir pasiutiman įvarė motiną. Pasigėrė ir piršlys ir jaunikis. Ir grįžtančius patiko nelaimė. Kąžin kas juos išvertė iš vazio ir murdė pusnyje. Gal ir nujautė kas? Tegul taip toli nesivalikioja. Arklys tik kitą dieną teparsiradęs per žmones.

Bet jis neatlyžo. Su motina lengvai vyko. Ir Kristina pareidama iš kitos pusės, matė prie vazaunės priištą arklį, edantį iš abrakinės avizės. Juzė sėdėjo trobos gale ant suolelio, reikšmingai mirkčiodama. Kaminas rūko neįprastu laiku — tai svečiai ruošė užkandį. Motina jos laukė priemenėje:

— Kur draikiojies visą dieną? Nebesulaukiam. Atvažiavo. . . pradėjusį garsiai, baigė pašnabždom, skersuodama į seklyčios duris.

— Atvažiavo ir išvažiuos, — pasakė Kristina ir nepaži-

no savo balso. Už ją atsiliepė tasai viduje sujudęs, pakely į ją įsikraustęs vaidinys.

— Nutilk, begėdė! Tu drįsti ant tokio žmogaus! . . — senoji šnykštė, pasibaisėdama, kad galėjo išgirsti. Iš priemenės juk tiesiai seklyčia, kur laukia jaunikis. Abi, lyg avys iš gardo, sprausdamosi šonais, įsmuko šeimynos trobon. Balta priekyštė pasikaišiusi ir nauja bliuze, motina atrodė šventadieniškai ir pilna sveikatos. Sunku jai buvo valdyti savo balsą namuose, kur įpratusi rėkti, bet ne klausytis.

— Tegį, jau šiandien nepurkštąuk, meldžiamoji. Būk gera. Ar tau kas blogo velija? Einam. . .

— Ne manęs atvažiavo, o pinigų. Žinai, mama. . . Atiduok, tegu išsiveža. Ir viską, ką man esate paskyrę. . . Kam dar čia mane kaitioti, kaip kokį priedą? — neatsikvėpdama, suliedama žodžius, pasakė. Ji galėjo tuojau pavirkti, galėjo viską išdėti. Skruostai buvo lyg sužnaibyti ir lūpos pamėlusios.

— Nutilk sakau! Paskutinis kartas! Kaip sau nori, o šiandien sutarsim. Išmušiu iš galvos tą lakudrą! Pasileidė. . .

— Ačiū, mamai, ir už tai. . .

Paskui ji sėdėjo ant lovos savo kambaryje. Viena musė skraidė ratu, žemyn, augstyn. Ji zirzė, plakėsi sparneliais į lango stiklą. Ji atskrido iš lauko ir neberandama kelio atgal — svarstė Kristina, sekdamas didelė, žalia, laukinę musę. Nieko daugiau ir nebuvo tenai, tame kambaryje, išskyrus musės zirzimą. I rsaavęs nejuoto, nė rankų, nė kojų. Liežuvių, lyg žirkėmis įkirpo, surakino žandus. Nieko nebūtų ištarusi, bet kas tai kitas už ją, vienodai ir nuobodžiai gręžė galvon, sukosi, kaip vilkūtis, baigdamas savo įsibėgimo ratą aplink save ir šlubščiodamas: — pasileidė, pasileidė. . .

Ilgai jos vienos ten nepaliko. Motina vėl šnekino, pridususi iš didelio susirūpinimo, geruoju ir piktoju:

— Geresnio vyro niekur nerasiu. Pamislyti reikia, kokia ūkė! . . Dalys visiems išmokėtos — ponija vartysies minkštuose krėsluose ir varinėsi šeimyną. Laimė pati tavęs įsiekio. . .

Ji žiūrėjo pro langą. Obelių šakos apsunkusios žiedų pumpurais. Viena šakelė siekė stiklą ir judinama vėjo brūžinos. Ir iš vidaus ton vieton atsidauždamas zirzė musė. Už obelių, už jauno sodnelio, plito tolybėn laukai. Jie buvo beužišimai baisyai žaliuoti. Ir tušti. Ar niekas nepasirodys tame apžvelgiamame plote ir neateis jos išvaduoti? Kas nors turėtų skubėti — ne jau išmirus sodžius ir nė vieno jauno nebėra, nė vieno smarkaus vyro?

— Kam tai laikė? Man užtenka tos skarelės. Eisiu basas, naginėlėm apsiavusi eisiu bažnyčion. Ar aš jau nebeturiu vietos? Nebereikalinga? Nevaryk manęs iš namų. . .

KULTŪRINĖ KRONIKA

LITUANISTINĖS PASKAITOS MONTRELAIO UNIVERSITETE

skaitomos kiekvieną šeštadienį nuo 2 val. iki 5 val. p. p. Ši sekmėstrą Prof. Dr. Paplauskas - Ramūnas skaito Lyginamąją kalbotyrą ir Lietuvių kultūros istoriją, o Dr. Henrikas Nagys Naujosios lietuvių literatūros istoriją. Paskaitų klausos apie 20 lietuvių ir kitataučių klausytojų. Paskaitos skaitomos Universite de Montreal, Faculté des Lettres B'409 auditorijoje. Visi lietuviai, kurie domisi mūsų literatūra ir kultūra mielai kviečiami atsilankyti.

PIANISTAS ANDRIUS KUPREVIČIUS,

kaip tenka patirti, jau yra sutaręs koncertą Toronte ir yra pasižadėjęs koncertuoti ir Montrealyje.

Deja, yra dar neaiškumas dėl datų. Atrodo, kad Toronte jis koncertuos kovo 21 ar 22 dienomis. Nuo to pareis ir jo koncerto data Montrealyje. Buvo pageidavimas koncertą Montrealyje padaryti kovo 15 dieną, bet tai dienai negaunama salė. Prieleidžiama, kad jeigu A. Kuprevičiaus koncertas Toronte būtų kovo 21 dieną, tai Montrealyje jis galėtų koncertuoti kovo 22 dieną, Plateau salėje.

ČIURLIONIO ANSAMBLIS

Vasario 15 dieną dalyvaus Hartfordo, Conn., Valstybinės šventės minėjime — 10 val. bažnyčioje ir 3 val. pp. Bushell Memorial teatre.

P. JONIKO LIETUVIŲ KALBOS ISTORIJA

jau išspausdinta. Tai pirmas tos rūšies mokslo veikalas apie lietuvių kalbą. Išleido Terros leidykla.

— Smuikininkė p. Kuprevičiūtė koncertuoja Vienoje, o po koncertuos Londone lietuvių.

vių ruošiamame koncerte. — Lietuvių Kultūros Draugija Urugvajuje išigijo savo namus.

— Petras Butėnas baigia darbą apie lietuvių kalbos dalyvius.

— Dail. J. Rimša ruošia savo kūrinių parodą JAV. Pirmiausia ji busianti atidaryta Chicagoje, o vėliau perkelta ir į kitus miestus.

— D. Nasvytytė, išraiškos šokėja, Australijoje įkūrė šokių mokyklą. Veikia du kursai. Meno istoriją dėsto dail. A. Vaičaitis, literatūrą Julija Švabaitė-Gylienė.

— Dail. Adomui Galdikui šiemet sueina 60 metų. New Yorko dailininkai ir visuomenė žada jubilatą pagerbti atskiru minėjimu. Šiuo metu dailininkas gyvena New Yorke ir verčiasi tik savo tapyba.

NOVA SCOTIA UNIVERSITETUI SUĖJO SIMTAS METŲ

The Nova Scotia University of Saint Francis Xavier, Antigo nish'e, 1953 metais švęs savo 100 metų sukaktį. Programa šių sukaktuvių tęsis ištisus metus ir joje bus tarp kitų įvykių taipogi religinių ceremonijų, sporto bei draminių pasirodymų. (CS).

KUR GALIMA GAUTI „SKUNKĘ“

„Skunkė“ Nr. 3 jau išėjo. Toronte „Skunkė“ gaunama „Tulpės“ valgykloje ir J. Jurkšaičio krautuvėje. Hamiltone spaudos kioske, Montrealyje „N. L.“ redakcijoje. Iš kitų vietų suinteresuotieji gali kreiptis į leidėją Mr. Kl. Giedgaudas, 51 York Street, Hamilton, Ont. Canada. Vienas Skunkės numeris 25 centai.

NAUJIENOS

Pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS visuose Amerikos miestuose ir užsienyje turi savo korespondentus ir nepaprastų gabumų rašytojus, žurnalistus.

NAUJIENOS duoda vėliausias, tikriausias ir geriausias pasaulines, nacionalines bei vietos žinias, straipsnius ir paveikslus.

NAUJIENOS talpina išvietintųjų lietuvių šeimų, giminių bei pažįstamųjų pajieškojimus ir jų atsišaukimus į savo tautiečius.

NAUJIENOS nemokamai spausdina lietuvių draugijų, klubų ir organizacijų pranešimus, atsišaukimus ir korespondencijas.

UŽSIRASYKITE NAUJIENAS ŠIANDIEN PAT.

Prenumerata: Amerikoje ir Kanadoje \$ 9.00, pusei metų \$ 5.00; Chicagoje \$ 10.00, pusei metų \$ 5.50; užsienyje \$ 11.00, pusei metų \$ 5.50.

Naujienuos, 1739 So. Halsted Str., Chicago 8, Ill., U. S. A.

Laukai buvo tušti. Rykavo pažemiu sparnais krypdaudama pėmpė. Ten eina kas nors — jei pėmpė taip plėšosi. O gal ir ateis, kas nors? Suva bėga. Ne, katina gruoboni muša sparnais pėmpė. Dirvos, kur įkalniau, gražiai nukėtos. Ten žemė šviesi. Su molio priemaisiais, rausvu atspalviu kalniuku, dirvos, pavakario saulėje, net gelsvos. Smulkios, akėtvirbaliais išbrauktos vagelės nubėga, augštos kuproje susilieja ir dingsta.

— ... Kristin, vaikeli... Apsiauk. Basa neisi už stalo...

Ji nuėjo sėklyčion. Stočkus greit atsuko. Tuo metu jis apžiūrėjo paveikslus ir fotografijas. Kaip ką tik išdegin ta puodynė raudonavo stambus veidas. Iš paaušii ir pakaušio, ilgi plaukai buvo suversti viršum ir sulaižyti. Viršugalvis blizgėjo.

Didelis ir minkštas, kaip varlė slapas ir šaltas delnas, apkabino merkinos ranką. Jis purtė ir kilojo tol, kol ji neįtraukė savos.

— Laukėm, laukėm, kaipgi. Šnekame su mama... Žvalgiausi ant rinkelės ir šventoriuje. Paskui nutariau, jog namie likusi. Taigi nu... Sakau, parvažiuosime kartu, — jis pasisuko į langą, pro kurį matėsi jo vežimas. Štai kokia brikelė noriu tave vežioti! Koks arklys — kaip smakas! Ir pakinktai vien žalvariu tviska — šnekėjo muilinos Stočkaus akys.

— Aš takais... Jau prabrinkę — tai dar tiesiau. Ji nežinojo kur dėti ranką. Nejučiom mėgino nusišluostyti į staltiesę. Slidus ir šaltas šliužas buvo ją apsvijęs.

— Tokį kelią pėščiai sukurti! Nejuokai...

— Tegi, žinai, tamstele, kad sėjimo laikas. Arkliai numušti dirvose. Jaunai, kas nekait ir pėščiai. O mes, vėl ne tokių, kaip tamstos arklių neturim. Paprasti mūsų, darbo, — šokosi taisyti Kelpšienė.

— Mes ir laukus spėjome apžvelgti. Rugiai gražūs. Pėmpės kuodas vos bekyšo.

— Kur nenugulėtu pusnys...

— Aš tai ketinu drenuoti savo laukus. Su techniku susitariu. Tada tai rūpestio, ar lyja, ar pagados, — nėra. Ar tau pusnys...

— Pas mus viskas senoviškai. Bepigu tamstai. Gyvenimas, kaip stiklinė. Kaip ištrinuoti, musėt geriau ir paauga?

— Paaugti, ką. Nu, žinoma — kitas derlius. Svarbiausia, grioviai žemės nebeužima.

— Tegi, prašom prie stalo, sveteli. Kristina, vadink.

Raudonas degtinės butelis stovėjo vidury. Tai ta pati turbūt, kuri motinai medumi patepė širdį, anądien pas Gend-

DRAMOS KONKURSAS JAU PAAIŠKĖJO

JAV lietuvių Kultūros Fondo skelbtasis dramos konkursas jau įvykdytas. Pirmąją premiją, 500 dolerių, konkurso komisija nutarė paskirti rašytojui Antanui Škėmai už veikalą „Pabudimas“, o antrąją premiją, 300 dol., — rašytojui Stanisui Lauciniui už veikalą „Ponios Žydrienės bendrabutis“.

Be to, konkurso komisija rekomendavo dar šiuos draminius konkursus prišiusčius, veikalus: Ožkabardžio „Kanares“, Nijolės „Vienas ir kiti“, Vijoklio „Sugrįžimas“ žvaigždikio „Paskutinė viltis“.

Konkursą laimėjusiems premijos bus įteiktos Clevelande kovo 1 d.

NOVELĖS KONKURSAS

„Draugo“ novelės konkursą

Dėmesio šiam sąrašui!

Ką gi galima gražesnio, kultūringesnio ir paprastesnio padovanoti vaikams, giminėms, pažįstamiems ir kitataučiams, kaip knyga? Čia patiekiamas jų sąrašas ir kainos su persiuntimu: Marius Katiliskis, UZUOVEJA ..... \$ 3,50 Politinis žurnalas LIETUVA ..... \$ 0,50 Kudirkos SAJŪDIS ..... \$ 0,75 Atspindžiai ..... \$ 0,50 „Pelėdos“ KALENDORIUS, su Michalidos pranašyst. \$ 1,20 Simonaitytė, AUGSTUJŲ SIMONIŲ LIKIMAS, rom. \$ 3,50 K. Požeraitė, NUSIDĖJĖLĖ, romanas ..... \$ 2,— J. Švaistas, ŠIRVOKAS, nuotykių ..... \$ 2,75 L. Dovydenas, BROLIAI DOMEIKOS, romanas... \$ 2,50 400 metų PIRMAI NEMUNO POEMAI ..... \$ 1,— B. Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS ..... \$ 1,— B. Rukša, ŽEMĖS RANKOS ..... \$ 1,— V. Nemunėlis, PIETŲ VĖJELIS, vaikams ..... \$ 1,— Žurnalas LITERATŪROS LANKAI ..... \$ 1,— J. Mateika, ŽALGIRIO MŪŠIS, spalvomis. .... \$ 0,75 E. Krasauskas VYTIS, spalvomis ..... \$ 0,50 J. Gruodis, VISUR TYLA, AGUONĖS, RŪTA, RUGIAGĖLĖS ..... \$ 1,50

Š. Ragana, SENAME DVARE, romanas ..... \$ 2,— J. Balys, LIET. TAUTOSAKOS SKAITYMAI ..... \$ 3,— Almanachas ŽEMĖ, 4 autoriai ..... \$ 4,— V. Ramonas, KRYŽIAI, romanas ..... \$ 2,— J. Jankus, NAKTIS ANT MORŲ, romanas ..... \$ 2,50 Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI ir MINTYS ..... \$ 1,50 P. Orinitaitė, MARTI IŠ MIESTO ..... \$ 0,75 S. Zbarskas, RIESTAUSIO SŪNUS, vaikams ..... \$ 0,75 S. Zbarskas, PER ŠALTĮ IR VĖJĄ, vaikams ..... \$ 0,40 S. Zbarskas, GANYKLŲ VAIKAI ..... \$ 0,80 V. Tamulaitis, SUGRĮŽIMAS ..... \$ 1,10 Vydūnas, TAURESNIO ŽMOGAUS UŽTEKĖJIMAS ..... \$ 0,30 Vydūnas, BHAGAVAD - GITA, iš sanskrito ..... \$ 0,30 Tulpė, TILTO SARGAS, romanas ..... \$ 1,— J. Kaupas, Dr. KRIPSTUKAS PRAGARĖ ..... \$ 1,— Prof. Roemeris, LIETUVOS SOVIETIZACIJA ..... \$ 0,25 Vytenis, RAUDONJOI ŽVAIGŽDĖ, žudynės ..... \$ 0,75 Literatūros METRAŠTIS, 400 puslapių ..... \$ 1,— 4 autoriai, PROZA ..... \$ 1,25 Br. Pieteris, LAPĖS PASAKA ..... \$ 1,10 J. Gailius, KARTUVĖS ..... \$ 1,— Anglų kalbos ŽODYNAS I d., 1 sąs. .... \$ 0,60 Anglų kalbos ŽODYNAS II d., 1 sąs. .... \$ 0,60

Šios knygos gaunamos „Nepr. Lietuvos“ redakcijoje: 7722 GEorge St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q. Dėkite į voką pinigų ir siųskite, — tuojau gausite knygas.

AR SKAITAI „DIRVA?“

AR VAIKAI SKAITO „TĖVIŠKĖLĖ“? „DIRVA“ išeina kas savaitę, visuose pasaulio kraštuose turi savo korespondentus, greit ir teisingai informuoja REDAGUOJA BALYS GAIDŽIŪNAS. Su „Dirva“, kas mėnesį, išeina gausiai iliustruotas, 16 psl. vaikų laikraštis „Tėviškėlė“. Vaikai ir tėvai tvirtina, kad dabartinės sąlygos tai geriausiais vaikų laikraštis.

REDAGUOJA VLADAS VIJEIKIS. Abu laikraščiai metams kaustuoją. JAV \$ 5,—; Kanadoje \$ 5,50; kituose kraštuose \$ 6,50. Rašykite: 6820 Superior Ave, Cleveland 3, Ohio, USA.

viliene, Kiburiuose. Degtinės namie niekad nelaikė. Ir prie tėvo — gink Dieve, kad senasis neišgertų. Saugojo jį kaip vaiką — nevėša. Kad būtų tėvas gyvas — galvojo Kristina — jis to neleis. Neišduotų dukters, neatsizadėtų dėl to, kad smarkus arklys žvengia kieme. Nešnekus buvo. Kiek įtraukęs, kai kiti imdavo dainuoti, užsnūdavo čia pat. Bet tėvas turėjo širdį.

Stočkus šluostėsi kaktą marga skepeta, pirmą suveduodamas ties nosimi. Ji buvo didelė, giliai rečiuota, lyg iškapota geniu. Antrą kartą Kristina jį matė iš taip arti. Pasirėdęs tamsiai mėlynos gumbės drabužiais. Su laikrodžiu. Kieta apikaklė rėmėsi į pagerklį, o kaklaryšis smuko nuo jos. Žandus, lyg peiliu perrežtus abipus nosies, dalijo gilius raukšlės. Ta jo nosis ryškiai išsiskyrė už stalo. Visa ji merkėsi stiklinė, kai užsiversdamas gerė. Kristina nieko kito ir nebematė.

— Negersiu, — teisinosi, — dar kaip ir nevalgysiu. Raudona degtinė stiklinėje turėjo tą patį rečiuotos nosies atspalvį.

— Vaikas prie išpažinties buvo. Valgyk...

Stočkus jautėsi puikiai. Jis nenusiminė kas valgęs, kas ne, ir krovėsi paukštienos. Nešildė ir stiklo. Motina gerėjosi žentu — juk viskas jau tikrose vėžėse.

— Pas tamstą, kaip mieste. Su alekstriku žibinate, girdejąu...

— O, kaip tat. Malūnsparnį ant stogo užkėliau. Kai geras vėjas — net kaukia. Į tvartus išvedžioju drotis. Paspaudei tokį, kaip čia sakant, nu, kaip tos muzikos kleviska... — mostelėjo ranka, kur ant spintos gulėjo Vincės armonika, — ir iš karto, kaip dieną. Muzikantą prilaikot namie? Smagiau...

— Svirplys geriau išgrajina... Tokioje ūkėje ir šeimynai kas kita. Vėdėns, sako, nereikia vilkti iš šulinio naščių. Moteriškai didelė užvada. Tegi, mandrybės...

— To aš kaip tik ir noriu. Kur gali — statyk mašiną. O rankas skalsyk senatvei. Ar ne, panele? — jis siekė paglostyti merginos ranką. Ji skubiai atitraukė. Jis varė toliau, to kaip ir nepastebėjęs: — Vanduo tiesiai į loviuos ateina. Karvė bast tokį dangtelį — vanduo kliukt iš apačios. Geria kiek nori.

— Matykite... Ar daug melžiute?

— Kaip tamstai, pasakysiu, kad aštuonias. Turėsiu dar bus keturias. Visos žalos. Raudonųjų fiunų, iš Danijos tiesiai. Pieno jos mažiau, bet nušimtis riebumo — keturi su puse, penki. Kontrolasistentas kas mėnesį analizus daro. Va, kad jau buvom užsiminę apie elektrą, tai galu pridėti,

PADEKIME LIETUVIUI STUDENTUI

Lietuvių Akademiniis Sambūris Montrealyje praeitaisiais metais įsteigė Stipendijų Fondą ir Montrelio akademinio jaunimo bei visuomenės nuosirdžiai suaukotois pinigais jau parėmė tris lietuvių studentus, studijuojančius Montrelio universitetuose. Šiuo metu Fondas yra dar likę 180 dolerių. Tačiau Akademiniis Sambūris nori, kad Stipendijų Fondas išliktų nuolatiniu lietuvių studentų rėmėju, kad kiekvienas lietuvis studentas būtų sušelpamas iš desne ar mažesne suma, kai jam finansinė parama gyvybiškai reikalinga. Todėl Akademiniis sambūris nusistatė kiekvienų mokslo metų pradžioje lietuviams studentams, studijuojantiems Montrelio universitetuose, suteikti paramą. Paremiams studentų skaičius priklauso nuo to, kiek aktyviai ir nuosirdžiai lietuviškoji visuomenė Akademiniis Sambūrio su manytą parems. Pirmasis bandymas pavyko gerai, todėl mes tikimės ir ateityje panašaus pritarimo. O lietuviui studentui, baigę augstąsias mokyklas, tikrai nepamirš mūsų visuomenės.

laimėjo Nelė Mazalaitė už novelę „Ažuolinės dury“ (100 dol.), antrą premiją (75) torentietis A. Būkas už „Kungėlį“, trečioji (50) paskirta Niolei Rimkūtei už „Pirmasis pacientas“.

— New Yorke American Museum of Natural History patalpose atidaryta metinė New Yorke keramikos paroda, kuri tęsis iki vasario 23 d. Parodoje su keturiais darbais dalyvauja ir Aleksandra Košubienė.

Dėkodami už jau suteiktas aukas ir tikėdami mūsų tautiečių duosnumu ir ateityje širdingai dėkojame visų mūsų studijuojančių studentų vardu.

Lietuvių Akademiniis Sambūris Montrealyje.

PASAULIO LIETUVIŲ KARIŲ mėnesinis ŽURNALAS KARYS

didelio formato, gražiai iliustruotas, daug įdomios medžiagos. Redag. ir leidžia: D. Penikas, B. Aušrotas ir S. Urbonas. Prenumerata: metams 4 dol., atskiro n-rio kaina 45 ct. 680 Brushwick Ave, Brooklyn 21, N. Y., U. S. A.

AR ŽINOTE KĄ RAŠO

„KELEIVIS“

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti keikia, bet visi mėgsta jį skaityti?

„KELEIVIS“ žmonės mėgsta dėl to, kad jis niekam ne pataikauja ir nesibijo teisybės skelbti. Žmonių mulkinotojus ir apgavikus jisai lupa be pasigailėjimo.

Be to, jame rasi visokių patarimų, gražių cilių, įdomių paveikslų ir žinių iš viso pasaulio.

Didelio formato, 8 puslapių, graži, lengva kalba.

Kaina Kanadoje \$ 3,50 metams. Pusmečiui \$ 1,75.

Parašykite ir paprašykite vieno egzemplioriaus pasiūlyti. Gausit nemokamai.

KELEIVIS

636 BROADWAY, So. BOSTON 17, Mass., U. S. A.

kad viską su ja galima daryti. Melžimo mašinas manau pirkti. Yra tokios, kaipgi... Susmaukė ant spėnių vamzdelius. Paspaudei elektrą — ir pienes jau bėga. Švarus, ne kšti nebereikia.

Kelpšienė vartė iš nustebimo akis: — Va jėgus, kod dabar neištaiso mokslinčiai! Su mašinomis melžia!... Tokį gyvulių pulką laikant ir pašaro apšiai reikia.

— Suprantama. Pašariniais burotais tris hektarus užsodinsiu. Padariau sutartį ir cukrinėm. Stotis nuo mūsų nepertoli — apsimokės. O daugiau — tai dobilai, avižos, mišyns...

Motina sėdėjo ant krašto, kad būtų parankiau pabėgti virtuvėn, ar šiaip ko pasiekti. Prieš ją — dukterė ir jaunikis, išsiplėtas, kaip dagilis pakely. Kristina smego jo šėšelyje, jis buvo uždengęs langą savo plačia nugara. Jis kalbėjo ir kalbėjo. Kartais tik atskirus žodžius ji besuprato. Be reikalo ji ten sėdėjo. Ji nedalyvavo sandėryje, kurio tikslas buvo jį pati. Magaryčias gerė jos motina su tuom svetimu vyru. Jiems taip viskas aišku, o ji, tartum vežime paliktas vaikas, kai tėvai užmiršę namus užia smuklėje. Ko man jį girtu zau nįjimo klausytis — klausė savęs. Eiti, išeiti. Ten taip gražu apie Dryžos beržyną. Jie netrukus sulapos. Švėtimuose jau purienos kaišioja galvutes. Ir eglės mėlynuoja, ir sodžiaus medžiai tirštai suglūdę krūvon. Ji laukė iš ten pasirodant augšto vyro šešėlio. Bet jis geria kur nors alu — Elyzas, ir juokus krečia. Jis nieko nežino kas čia darosi.

— Vis tai mano vieno rūpesčiai, kad žmonai jokio vargo nebūtų...

Lyg per miglas dūdeno Stočkus pagyringai.

— Gyvenk ir norėk. Su broliais atsidalines. Kas man?..

— Taigi, kas nežino, kaip tamstelė gyvena?..

— Man, atvirai šnekant, nieko ir netruksta. Per akis pilna... Ant svetimo, ant kito gero, kaip čia sakant, neužsigviežiu. Va, jei mamytė, savo valia ką nebūt skirs, tai jos ir bus. Jos gerovė, — Stočkus glūstelėjo Kristinos pusėn, — jos labai. Kaip sako: — kai du į vieną lizdą neša, tai ir šilta ir kiaušinių su kaupu.

— Leidau Antosę, — oriai atsilosė Kelpšienė, — daviau kas jai priguli. Ir gyvulio ir grūdai sir padaryne. Mergos ne tinginės, kas prisiverpta ir prisiausta — tai jų. Pati dar pripulusi į stakles įsikariu. Gaus ir ši tą patį. Vaikų savo neskirių ir neskausių. Mes, kad ir ne taip poniškai — Dieviui negalime rūgėti. Duonelės ligi sočiai.

— O, kur čia tamsta. Ir pas mus kalba. Nuo seno vieta pagirta.

Bus daugiau.

Parduodu TABAKO UKIUS

ATEINANT PAVASARIUI, PRIEŠ PRADEDANT
TABAKO SODINIMĄ, VĖL EINA ŪKIŲ PARDA-
VIMAS. RASYDAMI PAŽYMĖKIT,
KIEK TURIT ĮMOKĖJIMUI.

CHARLES POCIUS

REAL ESTATE BROKER

Tillsonburg, Ont.

Tel. 829 J.

Veda sktn. inž. J. Bulota

SUSITIKO VYRIAUSIEJI SKAUTININKAI.

Vyriausioji Skautininkė dr. D. Kesiūnaitė, lankydama lietuvių skautų vienetus Kanados rajone, buvo apsistojusi po rai dienų Toronte. Vasario 1 d. L. S. B. Vyriausiojo Skautininko prof. Stp. Kairio bute buvo sušauktas bendras Seserijos ir Brolijos vadovų posėdis. Jame dalyvavo viešnia—Vyriaus. Sktn. dr. D. Kesiūnaitė, Skautų Seserijos Vadijos reikalų vedėja sktn. A. Šenbergienė, Kanados Rajono Skautų Vadeivė sktn. Ir. Lukoševičienė, L. S. B. Brolijos Garbės Gynėjas vyresn. sktn. K. Grigaitis, L. S. B. Vadijos branduolys ir Kanados Rajono Skautų Vadeiva sktn. J. Vilimas, — viso 15 utininkų-kių.

Posėdžio pradžioje susikau-pimui buvo pagerbta Chicagoje sausio 28 d. mirusio nenuilstamo skautybės darbuotojo — pe-ragogo sktn. Jono Mašiotas atmintis. Tris valandas užtruksiamame posėdyje buvo ap-svarstyti aktualesnieji Seserijos ir Brolijos darbai šiais me-tais. Svarbesnieji — JAV ir Kanados Rajonų stovyklos lie-tuviškosios skautybės 35 m. su-kakčiai atžymėti, skautiškosios spaudos reikalai.

Stovyklą norima pravesti Ka-nadoje birželio pabaigoje — lie-pos pradžioje. Šiuo metu jieš-oma patogi stovyklavietė, ku-ri būtų patogiai pasiekiami abiejų rajonų sk. vienetams. Skautiškosios spaudos reikalais tarantis, pasidalyta mintimis apie „Skautų Aido“ ir „Mūsų Vycio“ tobulinimą bei finansinį parėmimą. Vyr. Skautininkė pažadėjo rasti „Sk. Aidui“ redaktorių iš Seserijos, kad ta-me žurnale plačiau atspindėtų visos Liet. Skautų S-gos gyve-nimas ir darbai. Taip pat bu-vo palieštas pasyviųjų skauti-ninkų bei mišriųjų vienetų rei-ka-lai.

Posėdis sklandžiai praėjo, vi-sais klausimais turėta vieningą nuomonę. Toks posėdis čia už-jūriose, po stovyklinių dienų Vokietijoje, buvo pirmas ir, be abejo, gaiviai atsilieps į stipres-nį ir našesnį skautų-skautų vie-netų darbą šiame kontinente.

VOKIEČIAI SKAUTAI PA-GERBĖ LIETUVIŲ SKAU-TININKO ATMINTĮ.

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

„Skautų Aidas“ praneša, kad pereitų metų pabaigoje Atgai-las ir Maldos Dieną, kada vokiečių parochiu lankomi ir puo-šiami artimųjų kapai, Hanau kapinėse vokiečių skautai ap-lankė a. a. vyresn. sktn. Miko Kukučio kapą ir pagerbė velio nio atmintį. Kapas buvo pa-dengtas Speerflug draugovės vėliava, o tos draugovės skau-tai visą dieną stovėjo garbės sargyboje. Vakarop visa drau-govė prie kapo užžiebė 30 žva-kelių ir sukalbėjo bendrą mal-dą. Draugininkas sktn. Pfan-

Margis Vaistinė
JONAS V. MARGIS — VAISTININKAS
19 St. John's Rd. (prieš 3131 Dundas St. W.)
Receptams naujiems ar seniems—tik paskambink ar para-
šyk—mes pristatysime kuo greičiausiai. Pristatymas visa
me mieste VELTUI. Taip pat turime: trejos devyneris,
ramunėlių, Celsijaus termometrų, (foto reikmenų, mažų
vaikų valgių, 4711 odekolo, vitaminų ir tt.
Telefonas MU 9543. Valandos 9 a. m — 9 p. m.

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Mamertas R. Mačiukas

Priimu užsakymus iš savo ir klientų medžiagų.
Augštos kokybės angliškos medžiagos, sąžiningas darbas,
prieinama kaina.

Priėmimo val. kasdien 9—6;
penktadieniais ir šeštadieniais 9—9.

4504 BREBEUF (kampas Mt. Royal), Montreal.
Tel.: FR 9141. Res. TU 6913.

Duodame ir kreditan
PARAMOUNT JEWELLERS

363 ST. CATHERINE St. W. netoli Bleury HA 0888

78 SAVAITĖS IŠSIMOKĖJIMUI
be nuosimčių

Plačiai išgarsinti laikrodžiai
■ CYMA ■ LONGINES
■ BULOVA ■ OMEGA
Šviesiai melsvi deimantai
Mokame augščiausias kainas
už seną auksą ir deimantus.
EKSPERTŲ GARANTUOTAS
LAIKRODŽIŲ TAISYMAS

TAUTOS FONDO ATSTOVYBĖS KANADOJE

Hamiltono skyriaus Pajamų — Išlaidų apyskaita už 1952 m.

Pajamos:	
Saldo 1952 m. sausio 1 d.	\$ 90,87
I Aukos:	
1. Aukų dėžutėje Aušros Vartų parapijos bažnyčioje	
a. 1952. 1. 7	\$ 11,46
b. 1952. 4. 21	\$ 9,84
n. 1952. 7. 18	\$ 8,71
2. Gauta iš KLB Hamiltono ap. v-bos vas. 16 aukos	\$ 233,71
3. Orkestro „Aidas“ auka 16 vas. minėjimo proga.	\$ 25,00
4. P. K. Prielgausko auka prof. Kaminsko lankymo-	
si proga	\$ 5,00
5. Papildomas solid. mokestis už 1952 m.	\$ 34,00
6. Pono J. Mačiuko auka 1952. 5. 17	\$ 1,50
7. Pono B. Bedario auka 1952. 6. 8.	\$ 2,00
8. Gauta už L. Pasus ir kv. ženklus:	
a. birželio mėnesį	\$ 95,50
b. gruodžio mėnesį	\$ 726,50
9. Gauta pagal kvitus gruodžio mėn.	\$ 22,00
Viso aukų	\$ 1175,22

II. Parengimų pelnas:

1. Vakaras 1051. 12. 23.	\$ 50,95
2. Kaukių balius 1952. 3. 23.	\$ 544,60
3. Vakaras 1952. 5. 17.	\$ 273,12
4. Gegužinė 1952. 7. 6.	\$ 491,05
5. Gegužinė 1952. 8. 24.	\$ 471,66
6. Literatūros vakaras 1952. 10. 11.	\$ 104,45
7. Budriūno kvareto koncertas 1952. 11. 22.	\$ 228,72

Viso iš parengimų ..... \$ 2164,55

III. Įvairios:

1. Valiutos skirtumas siunčiant pinigus į USA	\$ 0,77
2. Knygų platintojo pelnas	\$ 13,60
3. Priskaityti proc. banke	\$ 2,74

Viso įvairių .... \$ 17,11

Iš viso pajamų per 1952 metus ..... \$ 3356,88

Balansas ..... \$ 3447,75

I. Pasiųsta centrui:

1. 1952. 1. 14.	\$ 37,41
2. 1952. 3. 3.	\$ 700,00
3. 1952. 5. 19.	\$ 43,84
4. 1952. 6. 11.	\$ 247,00
5. 1952. 12. 11.	\$ 1250,26

Viso centrui ..... \$ 2276,51

II. Savos kolonijos reikalams:

1. Įnešta į Bendr. V-bos Pašalpų Fondą 1952. 1. 17.	\$ 23,00
2. Už knygas šeštad. mokyklos vaikams	\$ 83,28
3. Išmokėta p. Jakučinskienei pašalpa 1958.9.15.	\$ 25,00
4. Auka Aušros Vartų Parap. Bažnyčios statybai.	\$ 114,36

Viso savo kolonijos reikalams .... \$ 247,64

III. Įvairios:

1. Raštinei ir susirašinėjimui	\$ 59,65
2. Už Augustino „Tėvynė Lietuva“ albumus	\$ 40,50
3. Vakarienes prof. Kaminskui pagerbti 1952.2.18.	\$ 21,47
4. 2 tautinės vėlavos	\$ 7,00
5. Išmokėta pašaliniam asmenims už įvairius dar-	
bus sąryšyje su skyriaus veikla	\$ 26,10
6. Reprerentacija	\$ 21,00
7. Kalėdiniai sveikinimai spaudoje	\$ 10,00
8. Užstatas Rumunų salei, neįvykus 1952. 11. 29.	
numatytam vakarui	\$ 15,00

Viso įvairių .... \$ 200,72

Iš viso išlaidų per 1952 metus ..... \$ 2726,87

Saldo 1953. 1. 1. .... \$ 720,88

Balansas ..... \$ 3447,75

St. Bakšys, O. Čerškutė, Vedėjas. Iždininkas.

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO,

bet

Alberto Norkeliuno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

už \$0.01 \$1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki \$ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

RODNEY, Ont.

VASARIO 16 MINĖJIMAS

Negausus vietos apylinkės Banionis, V. Narbutas, J. Mi-
lietuvių būrelis vasario 7 d. p. kulskis ir kiti.

Prieš Naujuosius Metus buv. susirinkime buvo irgi surinkta pirm. B. Saplys gražiai prave-dė oficialiąją dalį, po to pasi-vaišinta prie bendro stalo ir jaunimas pašoko.

Šio susirinkimo proga buvo paleistas aukų lapas Tautos fondui ir davė aukų: po 3,00 J. B. Saplys, J. Ronkauskas, po 2 dol.: V. Andrulionis, Z. Moc-kus, P. Martišius, J. Siminke-vičius, J. Naruševičius, P. Paš-kauskas, S. Zavackis, A. Rat-kevičius, 1,50 dol.: A. Grigas ir po 1,00 dol. J. Jasinskas, H. tojams didžiai dėkingi ir gera-Jasinskas, K. Tyla, K. Gaputis, sis Dievas atlygins jums savo A. Kojelaitis, Paul. Mažilis, B. malonėmis“.

LIUDESIO VALANDO I

KREIPKITĖS PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAM

PE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYCIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

CATHARINES, Ont.

VASARIO 16 MINĖJIMAS.

Vasario mėn. 21 d. Ukrainie-nėjimą. Programoje: paskai-čių katalikų bažnyčios salėje, ta ir Inčiuos 4-rių veiksmų dra-Queen Elizabeth Highway ir ma „Vincas Kudirka“, Hamil-Niagara St. kampas, K. L. B. tono Lietuvių D. M. Teatro St. Catharines Apylinkės V-ba „Aukuras“ pastatymas. Pra-rengia Vasario 16 šventės mi-džia 18 val. B-nės V-ba.

MOTERIŠKŲ IR VYRIŠKŲ RŪBŲ

SIUVYKLA

SIUVU MOTERIŠKUS IR VYRIŠKUS RŪBUS, IL-GAMETIS PATYRIMAS; DIDELIS MEDŽIAGŲ PA-SIRINKIMAS VIETOJE. PRAŠAU ATSLANKYTI:

MR. JUOZAS EIDUKVIČIUS

374 Barton Street E., Hamilton, Ont.

LIETUVIAI PAS LIETUVIUS!

F. N. Prebble

REAL ESTATE

1052 A. BLOOR ST. W. TORONTO

JEI PAGEIDAUJATE PIRKTI AR PARDUOTI NUO

SAVYBES: HOTELIUS, BIZNIUS, NAMUS, FAR-

MAS, PRAŠOME KRTIPTIS PAS LIETUVIUS —

PARDAVĖJUS:

J. Rukša-VL. Jankaitis

BIURO TELEF.

OL 5176 OL 7193

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE

273 — 1 Ave., Ville Lasalle.

Tel. TR 8351.

Saldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

PRITYRĖS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias

brangenybes. Garantuotas darbas, prieinama kaina.

Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO SUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPALAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.
Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).
2521 CENTRE St., Montreal. Flitzroy 3292.

DR. JONAS YČAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1390 DUNDAS St. West, Toronto.
(tarp Gladstone ir Rushholme Rd.)
PRIIMA LIGONIUS IR GIMDYVES ŠIOKIADINIAIS 2—4 ir 6,30—8 val. arba pagal susitarimą
Telefonas LO 1794

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS O E L U X E C L E A N E R

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.
Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartinės šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvieną dieną (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

"LIETUVIŲ DIENOS"

Mėnesinis iliustruotas lietuvių ir anglų kalbomis žurnalas užsisakytinas visiems.

Kiekviename numeryje telpa virš 40 puošnių ir aktualių nuotraukų iš lietuvių gyvenimo ir veiklos pasaulyje. Parašai po visomis nuotraukomis duodami abiem kalbom. Kiekviename numeryje skaitytojas ras įdomių ir aktualių straipsnių ir beletristikos.

„Lietuvių Dienos“ prieinamos ir čia gimusiems bei kitiems, nes jos turi anglišką skyrių.

Pasiuntus savo adresą, vienas numeris siunčiamas susipažinimui nemokamai. Metinė prenumerata 4,00 dol. Rašyti: „Lietuvių Dienos“, 9204 S. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun J. Alcide Blais, 29—4ieme Ave., Verdun. YO 3323. Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Zmuidzinis

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal, P.Q., Canada. Tel.: PL 6580

TRAGINGOS DIENOS VILNIUJE

Atkelta iš 3 psl.
tizanų dvasia ir lai padeda amžiams išmesti, ne tik iš gimtojo krašto opupantą, bet ir nuplauti mums kitados primetą gėdą. Šiandien yra sunku užspaus-

ti taip stipriai akių vokus, kad neišsprūstų sūri ašara, kai girdi po visus kontinentus išblaškytų mūsų mažųjų šauksmą: „mes lietuviai, o mūsų tėvynė — Lietuva“. L. A.

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED

CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems „Drex“, kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), garinus lengvus ir sunkius. Sutaisme rūbus (širmus), išsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimeime iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: TR 1135, galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:
J. Matulaitis,
J. Kriaučiūnas,
A. Majauskas.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR
TAISAU SENUS
KAILINIUS PALTUS.
DUODU GERĄ KAILIŲ
PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU
SAŽININGAI
IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS
KAIP KITUR.

7437 BLOOMFIELD,
Park Extension.
Crescent 2279.

Kreiptis po 6 val. vakaro,
šeštadieniais — visą dieną.

DR. K. ŽYMANTIENĖ

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

430 DUNDAS Str. West Toronto.

Priimamos val.: nuo 1—4 ir nuo 5—8 val. p. p. Kitu laiku pagal susitarimą. Telef. WA 8207.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį metų praktikavęs didelėse ligoninėse ir klinikose Europoje ir Amerikoje.

VIDAUS LIGŲ, AKUŠERIJOS IR VENERINIŲ LIGŲ SPECIALISTAS.

3537 PARK AVE. Montreal. Tel. HA 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)

(buvusi Juozo Paplauskio)

SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras. Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WALNUT 9773 4914 Decarie Blvd., Montreal.

SIUVĖJAS A. BERESNEVIČIUS

Priimu moteriškų ir vyriškų rūbų užsakymus iš savo ir klientų medžiagos. Darbą atlieku pagal naujausias madas, švariai ir sąžiningai. Kainos visiems prieinamos.
1004 Dundas St. W., Toronto, Ont. Telef. LL 3222.

LIETUVIS LAIKRODININKAS

ŽUKAS ANTANAS

Tel. TR 4321 1434 Rolland Ave., Verdun.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

DĖMESIO!

NEPAMIRŠKIME ATSLANKYTI Į „GINTARŲ KRAŠTĄ“

JEI JUS ĮDOMAUJA ĮSIGYTI ARBA DOVANOTI TIKRAI GRAŽI, VERTINGA IR TĖVIŠKĖ PRIMENANTI DOVANA, BRANGI KIEKVIENO LIETUVIO ŠIRDŽIAI, ATSLANKYKITE Į NAUJAI ATIDARYTĄ LIETUVIŠKĄ KRAUTUVĘ—

„GINTARŲ KRAŠTAS“

1622 BLOOR St. W. (netoli Bloor-Dundas kampo)

Čia gaunamos ir lietuviškos knygos bei laikraščiai.

Krautuvė atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

ATIDARYMO PROGA DUODAMOS NUOLAIDOS NUO 10—15%

„Gintarų Kraštas“.
Tel. LA. 0628

Savininkas K. Motušis.

1622 Bloor Street W.
Toronto, Ont., Canada.

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukr.—\$ 2.60
B. 20 sv. cukr.—\$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$2.50
B. 20 sv. kv. miltų \$3.90
E. 9 sv. kiau. t. \$ 5.25

Siunt. Nr. 11—\$ 6.50

5 sv. cukraus

Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

5 sv. baltų kv. miltų
3 sv. gr. kiau. taukų
1 sv. šokolado

1 sv. kavos

Siunt. Nr. 12—\$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiau. taukų

1 sv. deg. kavos
1 sv. kakavos

Siunt. Nr. 19 — \$ 9.95

4 sv. rūk. lašinių
2 sv. kiau. taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

1 sv. deg. kavos

1 sv. šokolado
2 sv. kakavos

4 1/2 sv. cukraus

2 gab. tualet. muilo

Siunt. Nr. 22—\$ 5.50

3 sv. gr. kiau. taukų

3 sv. rūkytų lašinių

3 sv. cukraus

1 sv. šokolado

Audžiu tautinius rūbus.

JUOSTAS, PAGALVELES, STALTIESĖLES, UŽUOLAIKAS ir kt. NEAUKŠTOS KAINOS.
288-6 Ave. Ville LaSalle. Ald. Bebenaitė-Puniškienė.

DOMAS BUČINSKAS

GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.

Skambinkite telefonu arba užeikite:

Kasdien:
Nuo 9 ryto iki 7 vak.
Tel. FA 6844

Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak.
3664 St. Famille St.
Tel. HA 6708 Montreal, Que.

IŠ VISUR IR APIE VISKĄ...

Atkelta iš 3 psl.

■ Paryžiaus mėsos rinkoje praėjusiais metais maistui buvo parduoti 44.844 arkliai.

■ „Pašvaistės“ leidykla pasiuntė po du jos išleisti plokštelės egzempliorius Vatikano bibliotekos plokštelėms skyriui. Pranešama, kad religinių plokštelėlių (K. Budriūno „Maidą“ ir Č. Sasnausko „Skubink prie kryžiaus“) po vieną egz. padėta į rinkinį, o antrasis naujumas Vatikano lietuviškos valandėlės. Dainų plokštelės (B. Budriūno „Šauksmas“, „Tėvynei“, „Subatos vakarėlių“ ir K. Griauzdės „Alutis“) taip pat dažnai perduodamos Vatikano radijo lietuvių valandėlės metu.

■ Kiek pasaulyje yra profesijų? Tarptautiniai Darbo Rūmai Ženevoje buvo pavadę įvairių sričių specialistams paruošti pasaulyje esančių profesijų katalogą. Šio katalogo tikslas — lengvinti emigracines ir imigracines žinyboms darbą, kadangi kalbamame kataloge ne tik nurodytos pasaulio esančios profesijos, bet taip pat kurioje šalyje kurių profesijų emigrantai gali rasti atitinkamo darbo. Surinkus žinias paaiškėjo, jog šiuo metu pasaulyje esama 1727 profesijų.

■ Kuris sportas žiaurus ir kuris ne? Jau kuris laikas sportinėje spaudoje keliama klausimai apie sporte pasitaikančius žiaurumus, pasibaigiančius mirimi. Daugelio buvo manyta, kad laisvojo stiliaus imtynės ir boksas, bei šioms šakoms artimos sporto rūšys laikytinos žiauriuoju sportu. Dabar statistika rodo visai ką kitą. Pasirodo, kad laisvo stiliaus imtynių pasėkoje mirimų veik ne įvyksta. Net ir bokso ringas rečiau esąs mirties pasėka, palyginus su futbolo aikšte. 1951 metais JAV ir Europos futbolo aikštėse nuo sužeidimų buvo daugiau mirčių, negu bokso ringuose.

■ Lichtenšteino jūros gelmių tyrinėjimų instituto direktorius Hans Hass pareiškė, kad ryklis yra gražiausia jūros žuvis ir nepavojinga, jei mokama, kaip su juo elgtis užpuolimo atveju. Jis teigia, kad rykliai niekuomet nepuola, kai mato, kad žuvis drąsiai plaukia prieš ryklį.

pastarasis traukiasi šalin. Pasak Hasso, tuo atveju, jei ryklis puola atkakliai, reikia pamerkti galvą į vandenį ir šaukti. Rykliai labai bijojo tokio povandeninio balso ir tuoj traukiasi Gera apsigynimo premonė yra ir nutvėrimas rykliai už uodegos. Dr. Hans Hass atvyko į Australiją fotografuoti spalvingų jūros gyvių Australijos vandenynėse.

■ Jungtinio Pabaltijo Komiteto iniciatyva Sidnėjuje, Australijoje, Estų Namuose įvyko Rytų Europos pavergtų tautų išsiviečių susirinkimas, kurį sudarė įvairių laikraščių redaktoriai ir atskirų tautinių bendruomenių atstovai. Visi susirinkusieji vienbalsiai nutarė plėsti ir ugdyti Rytų Europos tautų bendradarbiavimą, tiek antikomunistinio bei savų kraštų laisvinimo akcijoje, tiek savo tremties interesų gynimo veiksmuose Australijoje. Ypačiai paabrėžtas spaudos bendradarbiavimo reikšmės, sudarant nuolatinę Rytų Europos bendruomenių redaktorių organizacinę kolediją. Šiame susirinkime dalyvavo apie 25 įvairių tautinių grupių laikraščių redaktoriai ir jų grupių bendruomenių atstovai.

■ Kanados Tautos Fondo atstovybė pasiuntė VLIKui daugiau kaip 14.000 dolerių, suaukotų ne pergusios Kanados Lietuvių Bendruomenės pasais ir markutėmis. Ši tautos Fondo atstovybė yra viena iš pavyzdingiausių; prisitaikiusi prie vietos sąlygų, kurios yra ne lengvesnės kaip ir kitur, sugeba sutelkti Lietuvos laisvimo reikalams efektingas sumas. Prie jų telkimo, be pačios vado vybės, ypač daug prisidėjo T. Fondo atstovybės Hamiltono skyrius ir kt.

■ Kaip galima prisidėti prie savo krašto bylos viešo gynimo, rodo pavyzdį kad ir Amerikos lietuvių vyčių organizacija, kurios vadovybė ir nariai užpėnai parašė 19.000, o pernai 24.000 laišku, sveikinimų ar įvairių atitaisymų, jei kas neteisingai buvo parašyta aipe Lietuvą ir lietuvius. Tie laišškai buvo siunčiami įvairiems JAV spaudos organams, politikams, kongreso nariams.

■ BALFo seimas į naująją vadovybę išrinko prof. J. B. Končių (pirmininku), be to, veikėjus A. Devenienę, A. Olį, Dr. A. Jušką ir kt. Šelpimas globos reikalingų bus dar daugiau plečiamas ir intensyvinamas. ■ Susivienijimas Lietuvių Amerikoje (SLA) nutarė nuo vasario 16 d. pradėti naują SLA vaju, pavadintą SLA Lietuvių vybės Vajumi. Bus stengiamasi SLA išauginti iki tokio narių skaičius, kiek dabar SLA yra pajėgi finansškai.

Jono LADYGOS balnų studijoje „ARTIS“

priimami užsakymai ir patalysimai sofų, fotelių (chesterfields), „St. Louis Textiles“ medžiagų ir baldų atstovybės fabriko kainomis.

Biuras St. Denis 1251, (prie St. Cathenre). Specialiai lietuviams šeštadieniais iki pietų.
Telef.: TALON 3345.

HAMILTONO L. D. M. TEATRAS „AUKURAS“

šio mėn. 28 dieną, Toronte, 400 Bathurst St.
(Ukrainiečių sporto salėje) stato idomų ir modernų veikala,
J. B. PRIESTLEY 3 veiksmų pjesę

ATVYKSTA INSPEKTORIUS

Visi tautiečiai maloniai kviečiami atsilankyti.
Pradžią 19,30 val. „AUKURAS“.

**TORONTO, HAMILTONO IR JŲ APYLINKĖS
Kontraktorius K. TRUMPICKAS**

Nuo š. m. sausio mėn. atidarė savo skyrių ir TORONTE.
Tuo tarpu ĮRENGIAMO NAUJI OIL BURNERIAI į naujas ar senas krosnis papigintomis kainomis ir išsimokėjimui iki dvejų metų.

Dėl informacijų ar įrengimų prašome kreiptis:
TORONTE: 693 DOVERCOURT RD. Telef. LO. 8951
HAMILTONE: 18 SPADINA AVE. Telef. 92035.

HAMILTON**VASARIO 16-JI HAMILTONE**

1953 metais Vasario 16-tosios, Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 35 metų sukaktuvių minėjimas įvyksta vasario 22 d., sekmadienį, šia tvarka;

11 val. 30 min. iškilmingos pamaldos italų bažnyčioje, po to tuojau pamaldos už žuvusius;

6 val. pp. iškilmingas aktas-minėjimas Westdale's Secondary School Hall, (važiuoti West Hamilton autobusu, King St., už Katedros iki Paradise Road. Iš čia netoli pasta ruoju keliu į kairę. Ten pat, kur praėjusiais metais buvo šis minėjimas).

Į minėjimą atvyksta Lietuvos Laisvės Komiteto, veik. J. AV, pirmininkas Minist. V. J. J. Sidzikauskas, lydimas P. LB Kanados Krašto Vald. pirmininko J. Matulionio, ir padarys pranešimą aktualiais politiniais klausimais.

Meninėje dalyje pasirodys Hamiltono LDT „Aukuras“ ved.-režis. p. E. Dauguvietytė-Kudabienė, Kolonijos choras, ved. p. V. Untulio ir tautinių šokių grupė, ved. p. V. Panavaitės.

Šia proga surinktos aukos eina Tautos Fondui.

Visi Hamiltono lietuviai kviečiami atlikti pilietinę ir tautinę pareigą — visiems pamaldose ir minėjime dalyvauti.

KLB Hamiltono Apylinkės Valdyba.

ISRINKTA KLB HAMILTONO NO APYLINKĖS VALDYBA

Balsų gavo: J. Mikšys 199, J. Giedraitis 198, K. Baronas 156, J. Kšivickas 152, V. Subatnickaitė 136, S. Dalius 114, V. Ananaitis 81.

Kontrolės komisijon: J. Svičias 192, K. Norkus 119, J. Gimzauskas 92. Rink. kom.

PRANEŠIMAS HAMILTONO NO LIETUVIAMS

Nepriklausomybės šventės minėjimo proga mes kreipiame Tautą, Malonius Tautiečiai, dėmesį į reikalingą mūsų Tėvynės išlaisvinimo reikalams nuolatine ir nemažėjančia pinigine parama. 16 Vasario ir yra ta proga, kada mes rimčiau su simastome ir stabtelim savo mintimis ties Nepriklausomos Lietuvos reikalu. Jos ateitis didele dalimi priklauso nuo mūsų. Tad maloniai prašome mūsų laisvės kovą tuo tarpu nors finansiskai remti.

Vykdydami TF A-bės Kanadoje aplinkraštį Nr. 1 iš š. m. I. 17, ir susitarę su Apylinkės Valdyba, skelbiame šią 16 Vasario minėjimo aukų rinkimo cvarką:

A-kės Valdyba renka aukas pagal aukų lapus prie įėjimo, iš kurių bus padengtos minėjimo išlaidos, o likęs pelnas persiustas T. Fondui.

TF A-bės Hamiltono sk. renka aukas T. Fondui, pakvituodamas jas Lietuvos pasais ir kvi tuojamaisiais ženkla.

A-kės Valdyba aukas rinkas išorinėje įėjimo pusėje, o T. Fond vietinis skyrius vidaus pusėje.

Visi Tautiečiai maloniai prašomi savo nuožiūra vienu ar kitu būdu Lietuvos laisvinimo kovos finansavimui paaukoti.

Šia proga mes kreipiame į lietuviškas Hamiltono o-jas, prašydami ir jas šio minėjimo proga didesne ar mažesne au-

ka prie šio didžiojo reikalo prisidėti.

Dėkodami iš anksto ir tikėdami, kad šis mūsų kreipimasis lietuviškos Hamiltono visuo menės bus priimtas su atitinka mu dėmesiu, mes reiškiamo Tamstoms mūsų gilią pagarbą. TF A-bės Kanadoje Hamiltono skyrius.

LIETUVIAI VERSLUOSE

Lietuvaitė Stasė Skudienė Hamiltone atidarė naują moterų grožio salioną: 90 Grant Ave, telef. 22-716. Atlieka visus grožio, kirpimo, šukavimo ir frizavimo darbus pigiau, negu kur kitur. Galima susitarti telefonu 2-27-16. V. D.

HLDMT „AUKURAS“

vasario mėn. 15 d. Delhi imeste statė „Aušros sūnūs“. Kaip teko patirti, hamiltoniečiai, šia me sezono žada aplankyti dar 6 kart Hamiltono apylinkės lietuviškas kolonijas.

SUSITUOKĖ

pereitą šeštadienį Regimantas Kairys su Nijole Lengvikaite.

HAMILTONO LENKŲ

Šv. Stanislavo Kostkos parapijos išleistame metiniame biuleteny, aukotojų sąraše randa me sekančias lietuviškas pavaardes: Alekno, Chmieliauskas, Duda, Klimas, Kubilis, Latvis, Naumavičius, Rekis, Šlapetis A., Warelis ir kt.

Palyginimui su Hamiltono lietuvių parapija, duodame kai kurias statistines žinias: parapijiečių (užregistruotų) esama 3.745, praktikuojančių katalikų — 3.313. Vaikų, lankančių lenkišką mokyklą, — 95 (Hamiltono lietuvišką šeštadienį mokyklą lanko 116) ir daug didesnis skaičius viešasis ir high school.

Per 1952 m. parapija turėjo 39.945,25 dol. pajamų („suolų rinkliava“ — 6.986,10, sekmadieninė — 6.707 ir tt.) ir 24.289,57 dol. išlaidų. Didžiausios jų yra: klebonijos padidinimas — 3.492,17, kuras, šviesa — 1.613,55, šeimnininkės — 1.258,88, Klebono alga (metinė) 720 dol. ir tt. Lenkų Hamiltone pri skaitoma apie 15 tūkst. Kbr.

„BUHALTERIJOS KLAIDA“

Hamiltono LDMT Aukuras premjera.

Hamiltono L. D. M. T. Aukuras 3-jų metų egzistavimo proga, sausio mėn. 31 d. pasirodė su nauja premjera — V. Alanto 3-jų veiksmų komedija „Buhalterijos klaida“. Trys metai — neilgas laikotarpis, tačiau Hamiltono aktoriai — mėgėjai pasirodė kas galima padaryti (turint noro ir pasiryžimo) scenos darbe. Teisingai viename laikraštyje buvo pažymėta, kad „Montrealio Dramos Teatras po „Živilės“, „Bubulio ir Dundulio“ laukia dundulio jį vėl sukrėsti veiklon, bet regis visi dunduliai miega“.

Saldus miegas apėmė ir Torontą. Tad Kanadoje paliko tik vienas Hamiltono „Aukuras“, kuris beveik kiekvieną sezoną duoda po 4—5 premjeras, nes skaitant trumpą vaizdelių farsų. Šia proga ir tenka palinkėti Aukuro nariams, žengiant į 4-tus metus, dar su didesniu pasiryžimu ir energija, dirbti (nors ir namo rūsyje!) pamėgtą scenos darbą.

PIRMOJI GYVYBĖS APDRAUDIMO KOMPANIJA

Amerikoje, kuri yra ir viena iš stipriausių piniginių institucijų pasaulyje, lengviausiomis sąlygomis draudžia:

GYVYBĖ, SUSIRGIMA, NELAIMINGUS ATSTIKIMUS
Apsidraudimas yra tikriausias pajamų šaltinis nelaimėje ir geriausias pinigų taupymo būdas.

Visas informacijas nemokamai teikia ir draudžia
APOLINARAS SAKEVICIUS
Telefonas įstaigos EM. 4-8154, namų LL 8929.

The Mutual Life Insurance Company

of New York
50 King St. W., Toronto, Ontario

VASARIO 16 D. AKTO SIGNATARŲ ŽODIS

Atkelta iš 2 puslapio.

tautiniam jų reikalui nuo pasiekimų iš šalies ir visokių pavojų budriai sergėti; gera net, kad nesikratome nei neturinčiomis politinėmis reikšmėmis žagriečių, joniskiečių, kupiškėnų ar tam tikromis draugijomis, kurios kad ir siauriau, bet sa vaip vis dėlto tautiškai bent da li mūsų tautiečių stiprina ir šil do, tad nepeiktina būtų, kad ir kiekvieno Lietuvos valsciaus išveivams tokiu pat būdu susitvarkyti. Tačiau ar nereikėtų mums savo tautinės veiklos ir per savo bendruomenės tvorelę kiek perkelti, buriantis su vienu kitu mūsų kaimynų į idė jinio bendravimo kuopas ir kuo peles?

Pabaltiečių trijų tautų politi kai tariais, svarsto, suka sau galvas, kaip ateityje labiau savo tautas, savo kraštus tarpusavyje suartinti ir net stipriau

surišti, bet tų tautų išeivių visuomenė jau šiandien savo tarpe suartinti, kiek pavyzdžiui, naudo jama, kad ir lietuvių - latvių „Vienybės“ draugija, nepriklausomybės laikais savo vaid menį suvaidinusi suartinant tas dvi tautas ir Vokietijoje tremtinių stovyklose atgaivintoji, lyg prašyte prašantis dar bo JAV ir kitų kraštų lietuvių ir latvių visuomenėje?

Nepriklausomoje Lietuvoje turėjome dar lietuvių-prancūzų, lietuvių - anglų, lietuvių - šveicarų, lietuvių - švedų ir panašių labiau ar mažiau pasireiškusių draugijų, ir nedrįstu teigti, kiek kuri jų būtų galima dabar atgaivinti jau nebe Lietuvos žemėje, bet anais laikais man teko tai ppat Kaune priklausyti veikliai lietuvių-ukrainiečių draugijai ir 1931 m. Vilniaus reikalu važinėjant po

Maloniai pranešame!

NAUJŲ „FORD“ AUTO MOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ PIRKIMO REIKA LAIS KREIPKITES Į MŪSŲ ATSTOVĄ
V. PESECKA

INFORMACIJA:

vakarais 18 — 21 val. šeštadieniais 10—13 val.
DIDELIS PASIRINKIMAS VARTOTŲ AUTOMOBILIŲ IR SUNKVEŽIMIŲ, BE TO GREITAI IR SAŽININGAI ATLIEKAME VISŲ AUTOMOBILIŲ ĮVAIRŲ REMONTĄ.

FORD-MONARCH ATSTOVYBĖ

CHURCH MOTORS LTD

1638 BLOOR Street West, Toronto. Tel. OL 2371

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.
Įvairi medžio statybinė medžiaga. Dūrys, langų remai.
Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

**„NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ“
Amerikoje galima gauti:**

J. Karvelis, 3249 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
Lietuvių knygynas, 3322 So. Halsted St., Chicago 8, Ill.
A. Paliulis, 159 Washington Ave., Waterbury, Conn.
Vl. Pauza, „Neringa“, 1906—25th St., Detroit 16, Mich.
J. Sodaitis, „Gabija“, 340 Union A., Brooklyn, N. Y.

Perėjus prie premjeros tenka pasakyti, kad ji buvo kiek silpnesnė savo vaidyba ir dekoracijomis už neseniai matytą „Atvyko inspektorius“. Nemažinant nuopelnų ir įdėto darbo aktorių-mėgėjų ir rež. E. Dauguvietytės-Kudabienės ir šį 3-jų veiksmų veikala, reiktų pasakyti, kad gal drama daugiau veikia žmogų ir laiko ji visą laiką įtemptime, o gal todėl, kad jau „Buhalterijos klaidą“ teko matyti 1943 m. Vilniuje?...

Nors Aukuras žengia tik į 4 tus metus, tačiau per tą laiką jau spėjo užauginti gerų aktorių (tikra to žodžio prasme), kurie gal būt nepadarytų gėdos ir profesionalų teatre. Be A. Stasevičiaus ir pirmasias eiles išskyla I. Mickūnienė, kuri savo gera vaidyba paveržė visų žiūrovų širdis, puikiai atkurdama N. Lietuvos „poniucės“ — Natalijos Bruzgienės rolę. Kiek Sheilos vaidmenyje (atvyko Inspektorius) ji buvo paste bima kartais per daug dirbtina, tiek „Buhalterijos klaidoje“ to buvo išvengta.

Taip pat, šį kartą A. Laugalis (Jono Bruzgos rolėje) iš visų matytų jo vaidmenų, buvo geriausias. Gal tik retkarčiais, per daug save sendindamas, ne išlaikė jo amžiuji tinkamų judesių ir balso. V. Panavaitė (duktė Birutė) esame matę geriau vaidinant („Aušros sūnūs“, „Šilkiniai pančiai“). Ir dar viena: ar abiturientei, va saros metu kada saulė kepi-

PADEKOS

Širdingą padėką išreiškiame mūsų 20 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių staigmenos rengėjams ir dalyviams. Mylimieji giminės, draugai bei kaimynai ir tolimi torontiečiai, amerikona Rochesteriečiai ir Bostoniečiai, Jūsų surengtoji mums 20 metų netikėta su prais, taip suvienijo mums su taamstomis broliškai, kad pasilikis mums ir mūsų šeimai ilgo je atmintyje.

Širdingai tariame aciū rengėjams — Bakanavičiams, Staniuliams, J. Mačioniams, G. Mačioniams, Kinams, Kiskiams, A. Juodelytei, Matulevičienei, Bagdžiūnui, Petru liams, Šimelaičiui, Rasimavičiams.

PAJIESKOJIMAI

— Kostas Pivoras, gim. 1922. V. 30 d. Taujėnuose, Uk mergės apskr., ir jo žmona S. lomėja, pajieskomi Lietuvos Pa siuntinybės Londone. Adresą pranešti Lietuvos General niam Konsulatui Toronte: 11 Granadier Heights, Toronto, Ont.

Ir už brangius linkėjimus, laiškus iš Toronto, Kanados, L.S.S. Centru, Bostono, L. D. Dr. Centru, „Keleivio“ redak cijai ir štabui, — visiems taria me aciū — pasilieka su Tams tomis

B. P. Petroniai ir šeima.

* * *

NUOŠIRDŽIAI DEKOJAM,

mūsų kolonijas JAV-se, ne tik savo tautiečių, bet ir ukrainiečių gražiai savo darbe pare miamam, dalyvauti ir tokios pat draugijos Čikogojė steigime. Ar nenaudinga būtų ir mūsų metu vienur kitur panašiai drau gijas (su ukrainiečiais, estais ar dar su kuo mums artimes niu) įsteigti, nepaliekant jų tik popieriuje teįvardintų, bet ir veikimu jas igyvinant?

Taip vienas klausukas iššau kia kitą ir, be abejo, dar daugiau jų iššauktų, bet gal jų jau pakanka tam, kad iš jų išryškėtų bendras klausimas — reika las, kaip labiau sujunginti, įveik linti mūsų visuomenę čia nuro dytoje tautinio-politinio darbo srityje. O, kad ligi kitos Vasa rio 16-tosios būtų kas tikro tuo atžvilgiu padaryta!

M. Biržiška.

1953 vasario mėn.
Los Angeles kamornijoje

Ger. A. V. Klebonui už lankymą mūsų amžiną atsilį tėve liu Jono Geležiuo, ligoje ir koplyčio, už gražų palaidojimą — tikiybines ceremonijas ir už tartą malonų atsisveikinimą bažnyčioj ir prie kapo.

Pp. Matulaičiams aciū už visokią paramą bei patarnavimą esant Vokietijoje, atsikviečiant į Kanadą ir Kanadoj; „Victo ria“ valyklos bendradarbiams, pp. Matulaičiams ir pp. Kerevičiams už gražius vainikus ir p. P. Liaudinskui už piniginę pa ramą; pp. Kudžmams, p. A. Kudžmai, pp. Kriaučeliūnams, pp. Burbams, pp. M. Genatis, už užpirkimą šv. Mišių.

Visiems, kurie atlanke a. a. tėvelį koplyčio, bažnyčioj, pa lydydė į kapus ir atvažinę į na mus kalbėjo šv. ražančių, nuo širdžiai dėkojame.

Nuliūdę sūnūs, marti anūkai ir žentas.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS**LAIDOTUVIŲ****DIREKTORIUS****J. H. BENOIT****FUNERAL DIRECTOR**

NELAIMIŲ AVEJU VISADA PASIRUOŠES PADĖTI

AMherst 0694

‘LS WOTTON 2012

ROBŲ SIUVĖJAS

Kostumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Tu riu didelį pasirinkimą įvairių anglišių ir vietinių medžia gy. Visus darbus atlieku pisiiai, skoningai ir punktualiai.

E. D. KONDRATAS.

1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.
Tel. LL 9626.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS**D. E. BELANGER & SONS****15 METŲ JŲSŲ TARNYBOJE****GARANTUOTAS DARBAS.**

259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

391 ST. CATHARINE ST. W. MONTREAL.**CAPITOL FURNITURE CO.,**

Penki aukštai baldų PHILIPS ir kt. firmų radijo aparatų ir elektrinių reikmenų. Visi kiti Jūsų namų reikmenys. Mūsų prekybos vedėjas, lietuvis, J. RUSSELL yra krautuvėje kasdien Jūsų maloniam patarnavimui.
TEL.: LA 8621.

SUSIVIENIJIMAS**LIETUVIŲ AMERIKOJE**

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERIJA
DIDŽIAUSIA IR TURTINGIAUSIA LIETUVIŲ
FRATERNAL ORGANIZACIJA
Įkurta 1886 metais

TURTAS VIRŠIJA \$ 2.430.359,00

Kuopos įvairiuose Jungt. Valstybių ir aKnados Mies tuose. Gyvybės apdrauda nariams nuo \$ 100,00 iki \$ 5.000,00. Nariais priimami abiejų lyčių lietuviai nuo gimimo dienos iki 60 metų

Nariai gauna savaitraštį „Tėvynę“ nemokamai. Iš Susivienijimo Labdarybės Fondų šelpiniai nelaimai išstikti nariai ir remiamieji lietuvių kultūriniai reikalai. Visi kviečiami tapti šios broliškos organizacijos nariais. Smulkesnių paaiškinimų klauskite vietinėje SLA kuopoje, ar rašykite į centrinę raštinę tokiu adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 West 30th Street New York 1, N. Y.

MONTREAL

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS MONTREALY.

Vasario 22 d. 11 val. iškilmingos pamaldos abiejose lietuvių bažnyčiose, dalyvaujant organizacijoms su vėliavomis, 4 val. po pietų Plateau salėje minėjimas su menine dalimi, kurią išpildys aktoriai — J. Akstinis, L. Barauskas ir A. Dikinis, E. Kardelienė, K. Smilgevičius ir B. Vaitkūnaitė ir jos vadovaujama išraiškos šokių grupė, A. Piešinos vedamas mišrus choras. Iškilmė bus televizuojama. Visi dalyvaukime.

LIETUVIŲ NAMŲ PIRKIMO REIKALŲ

Initiatoriai, surinkę daugiau žinių apie namus, nutarė visų lietuvių, kviečiamų prisidėti prie namų pirkimo, susirinkimą daryti kovo 1 dieną pirmą valandą pp. numatytuose pirkimo namuose, Duluth Ave 208 — 210. Visi tautiečiai prašomi gausiai dalyvauti. Visi esame įsitikinę, koks didelis vargas organizacijoms neturint savų namų — nei parenimų, nei susirinkimų nėra kur daryti. Initiatoriai jau renka pasižadėjimus. Šėro kaina nustatyta 50 dol. Visi galime būti tu visuo meninių namų dalyviais. Išigiję namus, golėsime pradėti visai naują gyvenimą, nes jie mus visus jungs į vieną bendrą lietuvišką šeimą.

VASARIO 16 IŠVAKARĖSĖ

per Montrealio prancūzų stotį CKDC vasario 15 d. buvo transliacija: kalbėjo lietuvių bičiulis prof. Bourgois, kun. J. Kubilius, p. Lukoševičienė, p. Ciplijauskaitė, inž. J. Bulota ir giedojų muz. Piešinos vedamas choras. Dėja dėl transliacijos trūkumų tikėtai dalis jos buvo girdima.

MISIONIERIUS KUN. J. BRUŽIKAS

kovo 2 d. Aušros Vartų parapijos bažnyčioje pradeda misionijas.

ŠEŠTADIENINĖ LIETUVIŲ MOKYKLA

Vasario 14 d. minėjo Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Daugiau kaip aštuoniasdešimt mokinių su mokytojais šventą dieną rimoje nuotaikoje susirinko gražioje mokyklos salėje. Stalas buvo papuoštas. Minėjimą atidarė mokytojas A. Ališauskas, trumpai nusiųsdamas šventės reikšmę. Į salę įnešė tautinę vėliavą, pridengta gedulo ženklu, trys jaunuoliai pasipuošę tautiniais rūbais. Vėliava buvo pagerbta atsistojimu. Minėjimas pradėtas giesme Marija, Marija.

Pritaikytą paskaitą skaitė K. LB švietimo reikalams narys Stp. Kęsgaila. Gražiai ir jautriai nušvietė tos dienos reikšmę ir mūsų jaunimo pareigas išeivijoje. Visi žuvę dėl tėvų nės laisvės buvo pagerbti rimties minutės susikaupimu. Baigdamas paskaitą p. Kęsgaila prašė mūsų mažųjų ateinančių sekmdienį per iškilmingas pamaldas pasimelsti už mūsų kenčiančią tėvynę.

Taip pat pranešė, kad KLB Montrealio skyrius ypatingai kreips dėmesį į mūsų kultūrinį gyvenimą, ypač šeštadieninę mokyklą. Šiais metais mokyklai paskyrė 50 dol., kurie bus paskirstyti geriausiems mokykloms mokiniams. Po to sekė deklaracijos. Junė Rasimavičiūtė — „Snaigės“, Vaidutis Lukoševičius — „Aš tėvynei“, Aldona Burbaitė — „Graži šalis“, Viktoras Rubšys — „Nežinomam kariui“, Eglė Gorytė — „Kur banguoja Nemunėlis“, Nijolė Kličiūtė — „Vilnius prieš Aušrą“.

Ypač teko pasidžiaugti penkiametės čia gimusios lietuvių tės Rasimavičiūtės gražia lietuviška tarsena. Labai džiugu, kad senesnės kartos ateiviai gražiai išmoko savo vaikučius gimtosios kalbos.

Susirinkimas buvo baigtas Tautos Himnu.

Ateinantį sekmadienį, vasario 22 d., mokykla organizuotai dalyvauja Tautos šventės

Išnuomojamas geras kambarys vedusių porai arba viengungiams 357—8 ave, Ville Lasalle

minėjimo iškilmingose pamaldose, visi tėvai prašomi vaikams atsiųsti tą dieną 10 val. 40 min. į Aušros Vartų parapijos salę. Bažnyčioje bus mokiniams rezervuotos vietos.

NELAIMĖS IR LIGOS

Canadatub įmonėje darbo metu kairiosios rankos pirštus sužeidė vilasietis Romas Valentas, dėl ko paguldytas ligoninėje.

Vytas Jukonis sirgo ir gulėjo ligoninėje. Viktorijos ligoninėje padarytos operacijos dr. A. Drevinskienė ir p. Čipkuvienė. P. Drevinskienė jau parvyko į namus, o p. Čipkuvienė namo grįžta ši šeštadienį.

V. Raišys darbe susižeidė koją. A. Bulokas darbo įmonėje sužeidė rankos pirštus. Serga E. Macijauskienė ir V. Saladžiū.

P. M. ARLAUSKAITE

prašo pranešti, kad ji „Tautos Namų“ pirkimo iniciatorių tarpe nebuvusi ir nesanti.

L. K. MOTERŲ D-JOS BLYNŲ

vakaras gražiai pavyko. Nedi delėję salėje susirinko apie 200 asmenų. Vakaras praėjo gražioje nuotaikoje.

VEDYBINES SUKAKTUVES

artimieji ir giminės suruošė Nelei ir Jurgui Kukeniams, sulaukus 15 metų sukaktuvių. Sukaktuvėse dalyvavo daug žmonių, kurių tarpe p. Brilvicas iš Bedfordo. Initiatorėmis buvę pp. Karalevičienė, Mėnė tavičienė ir Simijonienė. Sukaktuviniškai gražiai pasveikinti ir apdovanoti.

TAUTINIŲ DRABUŽIŲ IŠLOŠĖ P. SLĖNIENĖ

Laimingiausio bilieto pirkėja pasirodė p. Marija Slėnienė, nes ji išlošė dailininkės Antaninos Tamošaitienės meniškai padarytą tautinių moters augštaitės kaitynių drabužį. P. Slėnienė pasakoja, kad ji tikėtai likimo lemtimi išsaugojo šį bilietą, nes baltas metu neįsižiūrėjusi, kad būtų ką išlošusi. Laimė bilietą neišmetusi ir pasakui iš „NL“ sužinojusi, kad ji laimėjo brangiausią fantą. P. Slėnienė patvirtino, kad bilietą ji tikrai pirkusi iš p. Rupšienės. Šiuo norima pabrėžti, kad p. Katilinaus vadovautoji loterija buvo tiksliai ligi detalių. Ne tik tai viskas tvarkingai padaryta, bet viskas kruopščiai užprotokoluota, kad ir kiekviena detalė galima sutikslinti.

Šia patia proga pažymėtina, kad pernai kostiumas taip pat buvo išloštas, bet neatsiimtas. Jis buvo pakartotinai skelbtas, bet išlošėjas nebuvo atsisakęs. Prileidžiama, kad jis buvo išloštas svečių ne lietuvių, kurių redakcijai buvo pareiškę, kad jeigu jie kostiumą išlošia, tai jie jį dovanoja redakcijai. Tačiau viena ponija spėja, kad ji buvo tą kostiumą išlošusi, bet bilietą išmetusi ir vėliau, kai jau reikėjo pareikšti, jo ne radusi, tačiau tiksliai vis dėlto ji neatsimenanti, ar tikrai jos pamestasis bilietas buvęs laimingas.

Žodžiu, loterija taip tvarkoma, kad nesusipratimų ir neaiškumų negali būti. Loterija taip tvarkoma, kad visi fantai ištraukiami išlošiamai. Jeigu jų kas neatsiima, tai jau ne rengėjų kaltė. Ir dabar, jau po baltos atsietmės fantus iš redakcijos: M. Slėnienė — tautinių kostiumą, p. Snapkauskas — vază, p. Kerevičienė — šokolado dėžę, p. Rupšienė — šokolado dėžę, p. Zailskienė — vyno bonką, p. Lesinskas — kalakutą, p. Barauskas — degtinės bonką, p. Nagys — didelę šokolado dėžę, Vincas Brilvicas iš Bedfordo — vază. Bet dar yra neatsiimti šie fantai:

Fanto nr.:	Bilieto nr.:
22	462850
30	462358
36	462292
48	463048
53	462475
76	462432
83	462776
89	462203

LIETUVIUS SVEIKINA LATVIJOS KONSULAS MONTREALY.

J. Kardeliui NL redaktoriui

Trisdešimt penktosios Lietuvos nepriklausomybės dienos sukakties minėjimo, proga prašau pertiekti mano nuosirdžius sveikinimus ir geriausias linkėjimus vėl matyti Lietuvai laisvą ir nepriklausomą.

VILLIS TOMSONS,
Latvijos konsulas Montrealy.

VASARIO 16-TOS SIGNATARŲ ŽODIS

Atkelta iš 1 psl.

nys, — laisvajam pasauli būnant, daryti kas tik galima, kad Lietuva ir vėl būtų laisva. Pasiryzimo kupini, daug ką galime padaryti. Ir dabar, bebrods, artėja laikas, kad parodytume, ką mokame. Turime susirikiuoti ir pasiruošti. Laukia mi svarbūs įvykiai pareikalaus ir iš mūsų, kad nepasiliktume jų užpakaly. Pirmą visų turi sustiprinti mūsų vadovybę, nes iš jos pirmoj eilėj bus pareikalauta, kad laiku mokėtų daryti reikalingus sprendimus ir

Prel. Kaz. Šaulys:

AŠ GYVAI TIKIU, KAD:

Giliai įsisąmoninusi, susipratusi, laisvę mylinti tauta yra labai galingas, nenugalimas žmonių gyvenime veiksnys kovose dėl tautinės ir politinės laisvės. Jei visų lietuvių ir Lietuvos žmonių širdyse dega gyva tėvų žemės ir gimtojo krašto meilė, jei kiekvienos šeimos

LIETUVOS GEN. KONSULO ŽODIS PAVENGTAI LIETUVAI.

Mieli Broliai ir Sesės už geležinės uždangos.

Į Jus kalba Vytautas Gylis, Nepriklausomos Lietuvos Generalinis Konsulas Kanadoje. 16 Vasario proga siunčiu Jums nuosirdžius sveikinimus ir visų lietuvių Kanadoje vardu linkiu Jums, brangus tautiečiai, daug sveikatos, išvertimės ir laimės susilaukti didžiausios šventės — Lietuvos išvadavimo dienos.

Mes, gyvendami laisvoje Kanadoje, stebim, kaip galingųjų demokratijų nuotaikos keičiasi mūsų naudai ir kaip raudonieji imperialistai savo žiaurumais su pavergtaisiais, penktąją kloną, savo intrigyomis ir kursymais prieš demokratines vertybes nustoja Vakaruose paskutinių savo užtaręjų.

Jei Jūs tik galėtumėt pamatyti, kaip greit augo Šiaurinės Amerikos kariška galybė ir kas čia daroma bolševikų diktatūros nugalėjimui, Jūs turbūt už mirštumėt, bent trumpam laikui, savo kančias ir tikrai pajustumėt mūsų brėkštančios laisvės aušrelę. Rusija respektuoja ir skaitosi tik su fizine pajėga, Vakariai tai žino ir ginkluojasi be jokių pertraukų.

Kanada yra turtingiausias kraštas gamtos resursais: savo miškais, žikalų, įvairiais mineralais ir metalais: auksu, variu, nikeliu ir ypač žaliavomis, kaip uranijumais, radijumas ir kt. reikalingomis naujausiam karo pramonei. Šiuo metu visi Kanados natūrali turtai naudojami krašto saugumo patikrinimui.

Vietinė pramonė yra aprūpinata naujausiomis mašinomis, geriausiaisiais įrengimais, turi augščiausius kvalifikacijos specialistus ir todėl gamyba čia eina smarkių tempų. Atsiminkime, kad nors Kanada turi vos 14

AUKOJO „NL“

J. Stropus, Montreal 5.00
Br. Jocaits, Toronto, Ont. 5.00
J. Girdvainis, Hamilton, Ont. 5.00
Z. Gasiūnas, Sudbury, Ont. 5.00
E. Simansonas, Hamilton, Ont. 2.00
V. Brilvicas, Bradford, P. Q. 2.00
Visiems parėmusiems „NL“ didelės ir nuosirdaus aciu. NL

GRAŽIOS VESTUVES

Inž. Zigmas Rimša vasario 14 d. dieną AV bažnyčioje susituokė su Ramute Ivaškevičiute. Vestuvės buvo labai gražios.

DVI MIRTYS MONTREALY

Vasario 11 d. mirė sulaukęs 91 metų amžiaus Jonas Geležiūnas, kilęs iš Stokolio kaimo, Pa jevonio valsčiaus. Gražiai palaidotas Montrealio kapuose, jo dviejų sūnų rūpesniu. Velionis buvo tvirtas ir dar ilgai būtų gyvenęs, tačiau prieš kiek laiko jį suvažinėjo tramvajus

kad tikslingai ir laiku panaudotų apjungtas mūsų jėgas Lietuvos bylai ginti laisvajam Vakarų pasauli.

Svėsdami Vasario 16-ąją, nebeužmirškime dar vieno. Sėkmingai mūsų kovai daug reikiama pinigais. Dėl to aukokime Tautos Fondui su nuosirdžiu jausmu ir supratimu, kad mūsų skatiką dedame ant Tėvynės krauju sulaistyto aukuro. Tai galim ir privalom padaryti kiek vienas.

Tebūnie mums šių metų Vasario 16-osios minėjimas kilnaus pasiryzimo diena!

židinyje bus gaivinama, palaiškoma, branginama tautinių pavimų bei tradicijų sąmonė su tvirtu pasiryzimu aukotis ir kovoti, būkime tikri — tikriausi, išmuš mums išlaisvinimo vandenį, ir mūsų tauta galės atlikti jai Apvaizdos skirtąjį uždavinį tautų tarpe.

milijonų gyventojų, jos gaminių eksportas užima trečią vietą pasauliniame eksporte.

Kanada yra padovanojusi ginklų Italijai, Olandijai, Belgijai, kiekvienai apšarvoti po vieną divizioną. Kanados naikintuvų gamyba neturi konkurentų ir šio krašto pramonė dirba ranka į ranką su Jungtinių Amerikos Valstybių industrija. Šiandien galima drąsiai pasakyti, kad ši šalis pavirto arsenalu tautoms, kovojančiom už visos žmonijos ir mūsų laisvę.

Lietuvių čia yra 20 su viršum tūkstančių. Jų didžiuma yra tremtiniai po II Pasaulinio Karo. Lietuviai Kanadoje neužmiršta Jūsų ir labai dažnai su meile mini Jus. Išgirdę blogą naujieną iš Tėvynės, jie piktnas budeliu niekšišku ir dreba dėl Jūsų likimo. Jei mums būtų galima susisiekti su Jumis, tai tikėkite man, mūsų ryšiai būtų labai tamprūs. Mūsų siškiai aukoja Tautos Fondui, šelpia savo brolius, skurstančius Vokietijoje ir karštomis maldomis prašo Dievo palaimos — visiems kovojantiems už Jūsų išlaisvinimą.

Visi lietuviai šioje šalyje dirba sunkiai ir po truputį išijungia į vietos gyvenimą. Mes čia naudojames visomis laisvėmis; daug ko išmokome ir grįžę į Nepriklausomą Lietuvą parsivešim nemažą patyrimo. Mūsų žmonės savo akimis pamatė, kaip visai jauna valstybė sugeba pasirinkti tinkamiausius politikus, sėkmingai ginančius savo krašto reikalus šiais sunkiais laikais.

Lietuviai negrįžę iš Kanados su tuščiomis rankomis. Jų materialinis ir dvasinis lobis bus labai naudingas atstatant naują, nepriklausomą Tėvynę.

Tad iki pasimatymo mūsų pasiilgtoje, laisvoje Lietuvoje!

ŠOKIŲ VAKARAS

Š. m. vasario 20 d. 8 val. v. penktadienį

Toronto Lietuvių Namuose

Estų Moterų Komitetas

rengia

DIDELĮ ŠOKIŲ VAKARĄ

su turtingu bufetu ir tt.

Kviečia atsilankyti

rengėjos.

ir po to jis jau pradėjo negalauti ir palaužtos sveikatos neatgavo. Tebus jam lengva Kanados žemelė.

Vasario 14 d. mirusi ir palaidota 17 d. senos imigracijos tautietė Nevardauskienė, palikusi 22 metų sūnų Stasį ir 14 m. dukrą Bronę. Velionės vyras jau 3 metai kai gydos TBC sanatorijoje.

— Eisenhoweris pirmą kartą priėmė spaudos atstovus ir jiems pareiškė, kad jis nesutiks su tautų pavergimu, bet jeigu jau sudarytos sutartys, tai jų reikia laikytis. u

TORONTO

ATSISAUKIMAS Į TORONTO LIETUVIUS.

Brangūs Lietuviai!

Balandžio mėnuo jau visai arti, 5.000 dol. reikės pabaigti įmokėti už L. Namus. Tai pasakutinis cash įmokėjimas, toliau lieka tik morgyčiai 10 metų išdėstyti. Šiam kapitalui suverbuoti šėrininkų visuotinis susirinkimas yra įpareigojęs kiekvieną šėrininką iki 1953 m. vasario 16 d. surasti po vieną naują šėrininką arba pačiam nupirkti šėrą.

Mes prašome visus lietuvius suprasti reikalo rimtumą ir pirkti po šėrą, kas dar nespėjo atlikti šios lietuviškos pareigos. Vieno šėro kaina 25 dol.

Siemet sukanka 700 metų nuo Lietuvos valstybės įkūrimo. Prisiminkim, kiek mūsų bočiai daug pilių pristatė, žygdarbiu atliko, o mes nesugebame sukurti mažo lietuviško židinio. Ar ne gėda?! Tautietie, Tu gali, tik daugiau ryžtingumo!

Toronto Lietuvių Namų V-ba.

ŠĖRININKŲ SUSIRINKIMAS,

T. L. Namų šėrininkų susirinkimas įvyksta kovo 8 d., sekmadienį.

VEIKIA SKAITYKLA

Toronto Lietuvių Namuose II aukšte jau veikia skaitykla ir spaudos kioskas, vadovaujamas p. A. Kuolo.

PROFESIONALŲ ŠEIMA DIDEJA

Paskutinių kelių metų bėgyje Toronte savo kabinetus atidarė keturi lietuviai gydytojai: Valatka, Yčas, Zymantienė ir Pacevičius. Pp. Pacevičiai susilaukė šeimos pricauglio. J. J. J.

LIETUVIŲ NAMŲ ATIDARYME

pirm. J. Strazdas pažymėjo, kad namuose yra įsikūrusi K. Krašto Valdyba, veikia reprezentacinis choras, meno mėgėjų būrelis, muzikos studija, liutuanistikos kursai, pradž. mok. mokinių vaidinimai, kas sekmadieniais kinas, kurį veda „Vyčio“ skautai, vyksta visų liet. organizacijų susirinkimai. Šią savaitę jau pradės veikti Liet. Bankas ir skaitykla. Penktadieniais esti „alučiai“, kurie numatomi paversti kultūringa pramoga. Bendrai čia vyksta visas lietuvių kultūrinis ir organizacinis gyvenimas.

Šie namai nupirkti už 45.000 dol., įmokėta grynais 10.000, balandžio 1 d. reikės įmokėti 5.000 dol. Toliau namai pajėgs apmokėti morgyčius iš savo pajamų. Iki šiol iš namų gauta bruto pajamų 4.800 dol. nuo rugpjūčio. Toliau p. Strazdas padėjo visiems pasidarbavusiems prie namų įsigijimo ir sutvarkymo, būtent: Kiršoniui, Simonavičiui, Jokubynams, L. Moterų B-nei ir liet. laikraščių redakcijoms, o d-rui J. Kaškeliniui suvedimą į kontaktą su parlamento atstovu Yaremko, kurio tarpininkavimu pas Ontario Ministerį Pirminką buvo gautas čarteris. (Anksčiau ministerija buvo atsisakiusi čerterį išduoti).

Namų Fondas pasilieka ir toliau veikti ir bus stengiamasi netolimoj ateity įsigyti didesnius namus su erdvėmis salėmis, kokiais turi ukrainiečiai ir lenkai ir dėlto p. Strazdas prašo Toronto liet. visuomenę paremti šias pastangas įsigyjant

Dr. A. Pacevičius

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Yarmey Clinic 314 Bathurst St., Toronto
Telef. kabinetas EM. 6-2696. Namų OL 4778
Rentgenas. Fysioterapija. Laboratoriniai tyrimai.
Priima ligonius ir gimdyves: kasdien 11—12 val., 2—4 v. ir 7—9 val., šeštadieniais nuo 11—3 val.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perdavimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos, pilietybės, pasakų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Ameriko ir Europos universitetuose.

JONAS J. JUŠKAITIS

932 Dundas West, Toronto, Canada. Tel. EM 6-4880.

visiems lietuviams namų fondo šėrų.

PLB K. Krašto V-bos vardu kalbėjo p. Jokubynas (pirm. J. Matulionis buvo išvykęs į Hamiltono Spaudos Balių). G. konsulas V. Gylis pasisakė prieš tuos, kas priešinasi L. N. išigijimui. „Tik klajūnams ne reikia namų“, — jis pabrėžė. Meninę dalį atliko sol. p. Vėrikaitis ir p-lė Radzevičiūtė akomponuojant muz. Gailevičiui.

Po to pereita į kitas sales, kur buvo paruošti vaisių stalai.

Nors p. Strazdas visiems prisidėjusiems prie namų įsigijimo gražiai padėjo, bet didžiausia padėka priklauso jam pačiam, nes jis daugiausia triūso ir laiko padėjo sutvertiant šį lietuvių kultūrinį židinį. P. L.

ISPŪDINGAS VASARIO 16 MINĖJIMAS

Šiais metais Tautos šventės minėjimas buvo išpūdingesnis ir geriau organizuotas negu anksčiau būdavo.

Minėjimas įvyko vasario 15 d. italų salėje, kur buvo susirinkę apie 2000 lietuvių. Dalyvavo ir kalbas pasakė žymus Ontario provincijos valdžios atstovai: Svetimio ministeris Dunlop, Parlamento atstovai Yaremko ir Frost, Miesto valdybos atstovas Chambers. Sveikinimo kalbas pasakė mums draugiškų tautų atstovai — Es tu gen.ko nulas, ukrainiečių ir latvių bendruomenių atstovai.

Iš lietuvių kalbėjo gen. konsulas V. Gylis ir K. K. Valdybos pirm. J. Matulionis. Meninę dalį išpildė solistai: Radzevičiūtė ir Marijošius, rašytojas Kastytis, muz. Gailevičiaus vadovaujamas mišrus ir vyrų choras ir Ličkūnaitės-Šadeikienės vadovaujama tautinių šokių grupė.

LIETUVIŲ KREDITO KO OPERATYVAS „PARAMA“

Toronte atidaro savo biūrą 235 Ossington Ave, ir pradeda bankiškas operacijas vasario m. 20 d. (penktadienį) 7 v. vakare. Įėjimas iš Dundas g. Biūras antrame aukšte.

Operacijos vyksta kol kas tik vieną kartą per savaitę — kiekvieną penktadienį nuo 7 v. ligi 9 val. vakaro.

TORONTO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS

pareigomis pasiskirstė: pirm. J. Beržinskas, vicep. M. Dervinis ir V. Vaidotas, sekr. J. Jurkšaitis, s. kas. J. Jasinevičius, šviet. vad. V. Šakalys ir parengimų A. Margis. J. J.

PASKAITA VISUOMENEI

Vasario 22 d. Skautininkų Ramovė pradeda paskaitų ciklą liet. visuomenei. Med. dr. J. Yčas skaitys temą „Žmogaus kova su mikrobais“, liet. parapijos salėje, 5 val. 30 min. Liet. visuomenė kviečiama skaitilain dalyvauti. Ateityje skaitys paskaitas prof. Stp. Kairys, dipl. archit. inž. Kulpavičius, prof. A. Zubrys ir kt.

Dr. A. VALADKA

GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

1081 Bloor St. W.-Toronto

priima ligonius ir gimdyves

šiokiadieniais nuo 2-4 pp. ir

6:30-8 v.v. arba pagal susitarimą tel. ME 2933